Primorski DNEVNIK

Št. 51 (15.495) leto LII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

NEDELJA 3. MARCA 1996

CREDITO COOPERATIVO
ZADRUŽNE KREDITNE BANKE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE
Troja domača banka

Aznarju in Španiji se obetajo težki časi

BOJAN BREZIGAR

Španci naj bi na današnjih volitvah pokazali hrbet dolgoletnemu premieru Felipeju Gonzalezu, katerega naj bi na krmilu vlade zamenjal José Maria Aznar. Socialistično vlado, ki je Španijo vodila celih trinajst let, naj bi zamenjala vlada ljudske stranke.

Pogojnik je seveda dolžnosten, čeprav javnomnenjske raziskave ne dajejo Gonzalezu nobenega upanja, da bi ohranil mesto predsednika vlade. Poleg tega je Aznar zmagal že na evropskih in na krajevnih volitvah, kar pomeni, da so volilci v zadnjih dveh letih že dvakrat pokazali hrbet predsedniku vlade.

Za španske volilce tokrat izbira ni lahka. Gonzalezu namreč tudi številni nasprotniki priznavajo veliko delo pri »normalizaciji« države, ki se je v času, ko je stopil na oblast, komaj rešila oklepov frankizma. Prehod ni bil lahek, če le pomislimo, da je španska vojska ob Francovi smrti štela več kot 1.200 generalov in je resno ogrožala novorojeno špansko demokracijo; ta vojska je že poskusila prevzeti oblast z državnim udarom polkovnika Tejera in Gonzalez je vložil veliko truda v počasno in postopno razgraditev grozeče vojaške strukture, ki danes, vključena v strukture Nata, ne predstavlja večje nevarnosti za demokracijo kot vojska v drugih zahodnoevropskih državah. Poleg tega se je Španija v teh trinajstih letih gospodarsko in socialno razvila in se prerinila med države, ki lahko konkurirajo na evropski ravni in je po nekaterih pomembnih pokazateljih prehitela tudi razvitejše države, medtem ko je prej s Portugalsko in z Grčijo samevala na repu. Gonzalez je bil tudi vpleten v podkupninsko afero, vendar ne kaže, da bi bil to glavni razlog za upadanje njegove popularnosti. Sicer pa se je premier državljanom javno opravičil in s tem položil kamen na to afero.

Aznar bo tako prevzel oblast v državi, ki je že dokaj normalizirana, kar pa ne pomeni, da bo imel lahko delo. Že dejstvo, da se je Gonzalez znašel v tako velikih težavah prav zaradi splošne gospodarske krize, ki je prizadela tudi Španijo, potrjuje, da bo državi težko vladati brez strogih gospodarskih ukrepov, ki pa so vsekakor nepopularni. Kdorkoli bo torej v Španiji prevzel oblast, mu dejstva napovedujejo težko delo.

Vendar to ni specifika Španije. Isto se je zgodilo Chiracu v Franciji in prav tako nepopularne so vlade velike večine evropskih držav. Tako je pač stanje.

Španija pa ima ob tem tudi lastno specifiko, ki povzroča vladi velike težave. Tu mislimo predvsem na Baske in na njihovo separatistično teroristično organizacijo. ETA še vedno seje smrt v državi in tudi zadnja Gonzalezova poteza, s katero je bila stranka Herri Batasuna - politično krilo Ete - razglašena za protiustavno organizacijo, problema ne bo rešila. Dejstvo je namreč, da baski zahtevajo lastno državo. Gonzalez je tu posegal s trdo roko in država je podpirala teroristično skupino GAL, ki je morila predstavnike baskovske organizacije in se posluževala tudi mučenja. Premier se je s takim početjem močno kompromitiral: čeprav večina španskih volilcev soglaša v prepričanju, da je treba baskovske teroriste onesposobiti, se Španci še predobro spominjajo Francovega časa, ko so »državne« teroristične skupine nemoteno gospodovale in zato niso pripravljeni prav nikomur podpisati blanko menice, da v imenu države uporablja oborožene tolpe.

Vendar za Aznarja niso Baski največja nevarnost. Njihove separatistične težnje so znane in način, s katerim jih hočejo uveljaviti, je tako nedemokratičen, da v zahodnem svetu ne morejo naleteti na večji posluh. Velika nevarnost za novo centristično vlado pa so Katalonci, dokaj mirna, vendar politično zelo osveščena skupnost. Katalonski voditelj Jordi Pujol je z Gonzalezom našel skupni jezik: Madrid se ni pretirano vmešaval v notranje katalonske zadeve in Pujol je Gonzaleza bolj ali manj očitno podpiral. Katalonija se je tako razvila v gospodarsko močno in politično zelo avtonomno deželo. Da bi postala država ji manjkata samo še osrednja banka in vojska; vse druge strukture, vključno z železnico in lokalno policijo so že v katalonskih rokah. Katalonščina počasi izrinja španščino in postaja prvi uradni jezik, ponekod pa celo edini. Če bi nova sredinska vlada, ki - po napovedih - avtonomijam ne bo tako naklonjena začela kakorkoli privijati katalonsko avtonomijo, bi se znala močno opeči. Za Katalonce je namreč korak do razglasitve neodvisnosti zelo krajek.

Vse to pa pomeni, da bo Aznar lahko uspešno vladal samo če ne bo rušil sistema, ki ga je v trinajstih letih ustvaril Gonzalez. Ker pa Aznar - z namenom, da pridobi vse glasove desne sredine - napoveduje korenite spremembe, ki so za špansko stvarnost neizvedljive brez bolečin, lahko že sedaj napovemo, da se njemu in Španiji obetajo težki časi.

Prvi bodo v EU leta 2.000

TRST - S sprejemom Tržakih priporočil 1996 se je včeraj v Trstu končalo mednarodno zasedanje Koledar za Evropo. Po dveh podobnih srečanjih na Dunaju in v Bruslju, je to že tretjič, da predstavniki držav članic in držav kandidatk za vstop v EU skušajo pospešiti širjenje skupne Evrope proti vzhodu celine. V Trstu se je zbralo tudi nekaj predstavnikov gospodarskih institucij iz Slovenije, med njimi minister za gospodarski razvoj Igor Umek.

Na 4. strani

Predlogi tržaške Oljke za Prodijev volilni program

TRST - Na predstavitvi pokrajinske skupščine gibanja Oljke so orisali predloge, ki so jih izdelali v okviru tržaškega zavezništva leve sredine, da bi jih vnesli v vsedržavni volilni program Prodijeve koalicije. Poseben poudarek je namenjen zaščiti slovenske manjšine, kakor tudi razvoju odnosov s Slovenijo in Hrvaško, ter italijanski manjšini onstran meje. Na skupščini, ki bo prihodnjo nedeljo v gledališču Miela, bodo glasovali o teh predlogih za dopolnitev Prodijevega volilnega programa s tematikami, ki so značilne in pomembne za tukajšnje območje, izvolili pa bodo tudi predstavnike za vsedržavno skupščino Oljke.

Na 3. strani

VOLITVE / ODLOK »PAR CONDICIO«

Dini bo predlagal nespremenjen tekst

Spremenil bi ga samo na zahtevo vseh strank

BANGKOK - Predsednik italijanske vlade Dini (levo na sliki AP), ki se je v Bangkoku v svojstvu predsedujočega EU udeleževal evropsko-azijskega srečanja, je italijanskim novinarjem moral predvsem odgovarjati na vprašanja o notranji politiki oz. o volitvah. Povedal je, da zaenkrat ne namerava spreminjati teksta o pravilih nastopanja na televiziji med volilno kampanjo, odlok bi spremenil le, ko bi se za to zavzela večina strank.

Predsednika vlade-kandidata pa še vedno ostro napadajo predstavniki Kartela svobočin, ki med drugim tudi očitno namigujejo na nesoglasja v levosredinski koaliciji. Tako predstavniki gibanja Forza Italija kot NZ pa so izjavo predsednika senata Scognamiglia tolmačili kot pritisk na Dinija in jo kot tako podprli. Tajnik DSL D'Alema pa je izrazil prepričanje, da bo Dini znal najti ustrezno mero pri televizijskem nastopanju.

Na 2. strani

Ostre polemike po dražbi o prenosih nogometnih tekem

RIM - Ostra polemika po porazu državne radiotelevizije na dražbi za pravice televizijskih prenosov se nikakor ni polegla. Vincenzo Vita, ki je pri DSL odgovoren za vprašanja informacije, je obsodil desno sredino, da neznosno strumentalizira vprašanje nogometnih pravic; potem ko je odločno branila sedanje vodstvo Raia, je dodal, se pa sedaj od njega naravnost groteskno ograjuje. Silvio Berlusconi pa je izjavil, da bi kot predsednik Fininvesta nikakor ne zmogel tako visoke ponudbe. Podpredsednica Toskane Marialina Marcucci je dejala, da je nogomet pojav splošnega interesa, zaradi česar bi morala vlada poseči. Poslanec Nacionalnega zavezništva Francesco Storace pa je zahteval, da Zveza nogometnih ligašev razveljavi dražbo, desničarski sindikat Singrai pa, da parlamentarna komisija odpre preiskavo.

SVIZ brani mrežo šol manjšine

TRST - Glavni odbor Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije (SVIZ) je v posebni noti izrazil veliko zaskrbljenost nad položajem šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji. Glede specifičnega problema ukinjanja samostojnih šol pa je jasno povedal, da Italija ne more enostransko spreminjati mreže slovenskih šol, ker s tem krši mednaordne sporazume, ki jih je podpisala s tedanjo SFRJ, obveznosti slednje pa je prevzela Republika Slovenija. Istočasno izraža solidarnost Sindikatu slovenske šole in Enotnemu šolskemu odboru. Sindikat slovenske šole je z zadovoljstvom sprejel stališče SVIZ-a, na pobudo katerega bo naslednji teden v Ljubljani novinarska konferenca.

Na 3. strani

Slavje italijanskih smučark v Narviku

V zadnji ženski preiskušnji za svetovni pokal so italijanske smučarske zasedla prva tri mesta. Na najvišju stopničko se je povzpela Deborah Compagnoni (Telefoto Ap)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Polemike v Meranu
Po odkritju serijskega morilca, se polemike okrog neučinkovitosti preiskave še niso polegle.
Stran 2

Pomen dobrososedskih odnosov
Na pogovoru med delegacijo LDS Slovenije in SKGZ so izpostavili pomen dobrososedskih med Slovenijo in Italijo in poudarili nujnost državniškega odnosa Ljubljane do manjšine.
Stran 4

Pobude ob 8. marcu
S srečanjem SKP o pekinski konferenci OZN so se včeraj popoldne v Trstu začele letošnje prireditve ob mednarodnem dnevu žensk.
Stran 4

Jadranovci uspešni
Na prvi tekmi »play-offa« B lige so sinoči Jadranovi košarkarji zasluženo in zanesljivo premagali ekipo Motomalagutija iz San Lazzara s 85:72.
Stran 22

Presenetljiva zmaga Soče Sobema
V derbiju moške odobjkarske C1 lige je sinoči na Občinah Soča Sobema po petih setih presenetljivo premagala Koimpex.
Stran 23

NOVICE

Lira se je močno okrepila

RIM - Komaj pretekli teden je za italijansko liro, ki se je v zadnjih dneh močno ovrednotila, bil zelo ugoden. Nemška marka je v pičlih nekaj dnevih izgubila kar 22 lir, tako da je v petek za eno marko bilo treba odšteti »samo« 1055, 8 lire. Gre za vredost, ki je zelo daleč od rekordnih 1280 lir za marko, kolikor je bilo razmerje 13. marca lani. Volilne zdrahe so tokrat vplivale presenetljivo ugodno na italijansko devizo, ki se je nekoliko okrepila tudi v odnosu do ameriškega dolarja. V petek je dolar veljal 1562, 3 lire: podobno vrednost so zadnjič zabeležili v začetku novembra 1994; negativni rekord pa je bil 17. marca 1995, ko je dolar kotiral 1764, 9 lire.

Mraz in sneg v južni Italiji

BARI - Slabo vreme v južni Italiji se še vedno ni poleglo. Včeraj zjutraj je v notranjosti Apulije močno snežilo, vsa obala pa je pod udarcem močnega vetra, ki je dosegel v Brindisiju do 80 kilometrov na uro. Temperatura je skoraj povsod zdrknila pod ničlo.

Sestanek predstavnikov severovzhodnih italijanskih občin

TRENTO - V Trentu so se sestali predstavniki občin iz severovzhodne Italije (med njimi tudi iz Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona) ter odobrili dokument, ki obvezuje izvoljene na skorajšnjih političnih volitvah, da si prizadevajo za tako reformo države, kjer bi ovrednotili položaj in vlogo občin ter za spremembo birokratskih določil, po katerih se občine morajo ravnati. Izvoljeni bi se morali tudi zavzemati za davčni federalizem, ker se samo na ta način lahko zagotovi operativna neodvisnost občin.

VOLITVE / »PAR CONDICIO«

Dini ne namerava spreminjati odloka

Predsednika vlade še vedno napada Kartel svoboščin

BANGKOK - Če ne bo široke, pisno izražene zahteve strank o spremembah, bo odlok »par condicio« ostal nespremenjen. Tako je Lamberto Dini, ki se je kot trenutno predsedujoči evropske petnajsterice udeležil evrospko-azijskega srečanja, odgovarjal novinarjem. Osemnajstega marca bo namreč vlada morala podpisati odlok, ki bo točno odmerjal čas televizijskega nastopanja vsakega kandidata. Razpravo o vsebini odloka so sprožile pripombe nekaterih strank, predvsem Kartela svoboščin, češ da bo »kandidat Dini« priviligiran, ker bo še opravljal funkcije predsednika vlade. Kot zadnji je razpravo spodbudil še predsednik senata Scognamiglio z izjavo, v kateri je govor o »omejitvah vlade«.

Predsednik vlade Dini je torej glede tega povedal, da teksta ne namerava spreminjati, vsekakor se bo o vprašanju pred predložitvijo odloka še izrekla vlada. Vprašanje o enakih možnostih televizisjkega volilnega nastopanja se je včeraj pojavljalo na vseh srečanjih, ki so bila odkrito ali bolj prikrito volilno prikrojena. Tezo predsednika senata Scognamiglia, da bi bilo treba časovno opredeliti televizijske nastope predsednika vlade, je včeraj odločno podprl predsednik NZ Gianfranco Fini, ki se je udeležil srečanja o univerzi in znanstveni raziskavi. V tem duhu bi bilo treba po Finijevem mnenju ustrezno spremeniti besedilo. S tem soglaša tudi predstavnik gibanja Forza Italija Biondi, ki pravi, da je kandidatura predsednika vlade povsem spremenila prejšnji položaj.

Pravila »par condicio« veljajo tudi za Dinija, kot pravi Kartel svoboščin? Vprašanju novinarjev se ni izognil niti tajnik DSL Massimo D'Alema, ki je povedal, da bo po njegovem mnenju predsednik vlade kot kandidat znal sam najti pravo mero. Po oceni Walterja Veltronija pa je odlok »par condicio« koristen, ker še ni ustreznega zakona o sredstvih javnega obveščanja. Oba pa sta bila polemična do Kartela svoboščin, ki se je odločil za ostro volilno kampanjo proti vsem ostalim.

Predstavnika Krščanskodemokratskega centra Pierferdinando Casini in Clemente Mastella pa sta včeraj govorila predvsem o pomenu ponovnega zruževanja katoliškega sveta, kar naj bi se zgodilo z ustanovitvijo Krščanskodemokratske federacije. Pri tem pa sta napadala predvsem Andreatto, ki se povezuje z levosredinskimi silami in pa Dinija.

Kandidatne liste Stranke komunistične prenove bodo povsem spoštovale načelo o enakopravnosti med moškimi in ženskami: tako je povedala načelniva svetovalske skupine v senatu Ersilia Salvato, ki je odločitev označila za izredno pomembno. In končno še odločitev znanega predstavnika sindikata CISL Sergia D'Antonija, ki je včeraj v Neaplju potrdil, da ne namerava kandidirati, zato ker se misli predvsem posvetiti izgradnji močnega enotnega sindikata.

V Rimu umrl novinar Alberto Jacoviello

RIM - V neki rimski kliniki je včeraj umrl znani italijanski novinar Alberto Jacoviello. Star je bil 76 let in je že nekaj let bolehal za neozdravljivo boleznijo.

Jacoviello, ki je bil vpisan v novinarsko zbornico od leta 1946, je bil vrsto let dopisnik dnevnika Unità in potem Repubblice iz Moskve. Za ta časopis je občasno še do pred kratkim pisal zunanjepolitične komentarje. Alberto Jacoviello je bil nedvomno eden največjih italijanskih poznavalcev zunanje politike.

NABORJET / DAN SLOVENSKE KULTURE

Kanalčani izpričali svojo navezanost na slovenščino

Od vedno izpostavljeni nacionalističnim pritiskom

NABORJET - Do zadnjega kotička zasedena dvorana Beneške palače v Naborjetu je izpričala navezanost Kanalčanov na slovensko besedo in na naše tradicije. Dan slovenske kulture, ki ga je že tretje leto zaporedoma priredilo kulturno društvo Planika, je bil ponovna priložnost in dokaz, da tamkajšnji kulturni delavci želijo ohraniti in utrditi svojo narodnostno zavest in se paritetno vključiti v zamejsko dogajanje, ne da bi zaradi svoje specifičnosti bili izpodrinjeni ob stran.

Tokratna prireditev sledi jesenskemu mednarodnemu posvetu o večjezičnosti, ki je za prireditelje in celotno Kanalsko dolino pomenil mejnik v delovanju in življenju tamkajšnje nacionalne skupnosti. Nekakšno posredno zahvalo, za to, kar so doslej storili, so člani Planike zaznali že v prisotnosti gostov na petkovem kulturnem večeru. Ob senatorju Darku Bratini in državnem sekretarju za Slovence po svetu Petru Venclju, so bili prisotni še župan iz Naborjeta De Marchi, odbornica za kulturo s Trbiža Del Giudice, konzul v Trstu Zorko Pelikan, predstavnika slovenskih organizacij na Koroškem Zercer in Apovnik, podpredsednik SSO Riccardo Ruttar in predsednik komisije za kulturo pri SKGZ Pavšič.

Izredno bogat spored je povezoval Rudi Bartaloth, ki je imel tudi priložnostni nagovor. Podčrtal je, da nacionalističnih pritiskov ljudje nikjer niso bolj živo občutili na svoji koži, kot na mejnih področjih, kakršna je prav Kanalska dolina. »V zadnjih sedmih desetletjih je bila pri nas zgodovina burna. Naše stare očete so v nemških šolah učili nemštva; naše očete italijanstva; in še danes ne živimo v času, ki bi dopuščal drugačne, bolj realne, manj nacionalistične ideje. Ljudje tu pri nas so se morali stalno odločati za stvari, ki jih niso občutili kot svoje: za nemštvo, za italijanstvo, za vindišarstvo«.

»Kljub vsem ujmam in pretresom«, je dodal Bartaloth, »smo ohranili nekaj pomembnega: med nami smo vseskozi ostali svoji, ne nemški, ne italijanski, ne jugoslovanski, ne kaj drugega«.

Kot gostje na večeru v Naborjetu so nastopili gledališka igralka Berta Bojetu-Boeta, operna solistka Milena Morača ter mešani pevski zbor Jubilante iz Kranjske gore.

Mladi obiskovalci slovenskega tečaja iz Žabnic in Ukev pa so predstavili Prešernov recital. Nastopili so Andrej Bartaloth, Monica Wedam, Francesca Bartaloth, Luciano Lister, Bettina Wedam, Katarina Piuk, Kristjan Willeit, Andrea Zelloth, Verena Mischkot, Livio Autischer, Giorgia Delusu, Silvia Mischkot.

V slovenskem, neškem in furlanskem jeziku pa so se predstavile članice Višarskega kvinteta.

Na sliki: Mladi kanalski recitatorji in mladinski mešani znor Jubilante na Prešernovi proslavi v Naborjetu.

JUŽNA TIROLSKA / POLEMIKE O NEUČINKOVITOSTI PREISKAVE

Meranskega serijskega morilca Gamperja je že pred dnevi prepoznal sošolec

Oče neupravičeno aretiranega 24-letnika zahteval odstavitev tožilca, ki je po aretaciji odletel na dopust ob Rdečem morju - Vsi zanikajo etnično obarvanost umorov

MERAN - Po dramatičnem odkritju in smrti serijskega morilca, pri čemer je ubil še zadnjo žrtev, karabinjerskega podčastnika, in si nato sam sodil s strelom v glavo, je meranska afera še vedno vroča in to iz dveh razlogov.

Izvedelo se je, da je že pred dnevi meranski brivec Karl Darpà prepoznal v fotorobotu svojega nekdanjega sošolca, čudaškega 40-letnega pastirja Ferdinanda Gamperja. Informacijo je posredoval karabinjerjem, očitno pa se je pri preiskavi nekaj zataknilo, saj so Gamparja odkrili šele, ko je umoril še svojega soseda.

Včeraj je ostro protestiral oče 24-letnega Luce Mobila, ki so ga sicer izpustili iz zapora potem, ko je bil več dni obtožen umorov: zahteval je odstavitev javnega tožilca, ki je fanta neupravičeno dal aretirati, potem pa odletel na dopust ob Rdečem morju...

Za poveljnika bocenskega operativnega oddelka karabinjerjev polk. Quirina Longa ni dvoma v zvezi z morebitnim nacionalističnim ozadjem umorov: Ferdinand Gamper je bil samo »zelo bolestna osebnost,« v njegovi »bolni glavi psihopata je bilo verjetno tudi sovraštvo do Italijanov,« vendar so preiskovalci popolnoma izključili kakršnokoli politično obarvanost umorov. »Prave resnice pa ne bomo nikoli izvedeli, ker je samo Gamper vedel, zakaj to počenja, in Gamper je mrtev,« je še pripomnil polk. Longo, ki je izkoristil priložnost in zanikal, da bi na Južnem Tirolskem uspeval nemški iredentizem: »Sožitje med italijansko in nemško skupnostjo je odlično. V tem primeru je šlo samo za neuravnovešenca.«

Tudi predsednik deželne vlade Tridentiske-Južne Tirolske Franco Tretter je obsodil poskuse, da bi pripisali umore serijskega morilca etničnim razlogom, kakor nekateri italijanski dnevniki, ki so v glavnih naslovih pisali o »krvniku Italijanov«. Celo predsednik Nacionalnega zaveznistva Gianfranco Fini je bil skrajno umirjen: »Gre samo za primer blaznosti brez političnega pomena.«

Včeraj so pokopali brez uradnih slovesnosti, kot je hotela družina, zadnjo žrtev serijskega morilca, 53-letnega marešala karabijerjev Guerrina Boteja, ki ga je Gamper umoril, ko so mu preiskovalci prišli na sled.

Socialni izdatki dušijo podjetja

RIM - Confindustria je prepričana, da vse večja socialna bremena in pritisk zavoda Inps na področju socialnih dajatev dušijo kompetitivnost podjetij in ogrožajo politiko plač ter vlaganja podjetij. V takih razmerah organizacija italijanskih industrijcev gladko napoveduje, da bo že v kratkem prišlo do novih neravnovesij na socialnem področju.

Italija ima še naprej negativni primat glede na socialno ceno dela, ki ni samo med najvišjimi na svetu, ampak se je v zadnjem obdobju v nasprotju z vsemi obljubami celo zvišala. V primerjavi s čisto plačo je cena dela danes več kot dvojna, kar pomeni, da delavec prejme manj kot polovico tistega, kar mora zanj plačati delodajalec. Vzrokov za to je kar nekaj: odprava socialnih olajšav za južni del države, povišanje stopnje pokojninskega prispevka od 27 na 32,70 odstotka, nov 10-odstotni prispevek na sodelovanje in 0,6-odstotno povišanje dajatev za kritje starih pokojnin. Samo pokojninski prispevki dosegajo 33,3-odstotno stopnjo, od česar odpade na delodajalca 25 odstotkov. »Skrbstveni sistem,« ocenjuje Confindustria, »je daleč od ravnovesja, njegova reforma je le navidezna, saj se prispevki višajo, storitve pa ostajajo enake.«

Italijanski industrijci so posebno jezni na zavod Inps, ki ga obtožujejo, da je zavrnil oprostitev skrbstvenih prispevkov na notranja podjetniška povišanja plač zaposlenih. Njegovo obnašanje, dodaja Confindustria, je v popolnem nasprotju s sklepi evropskega vrha v Essnu in podjetjem nalaga nova bremena, ki omejujejo njihovo mednarodno kompetitivnost.

POLITIČNA KRONIKA / PREDSTAVITEV PRODIJEVEGA GIBANJA

Predlog tržaške Oljke za zaščito manjšine

Prihodnjo nedeljo pokrajinska skupščina gibanja

»Sposobnost sodobne države, da zajamči pripadnikom jezikovnih manjšin polno pravico, da svobodno izražajo, ohranijo in razvijajo svojo kulturo, predstavlja danes izziv evropskega pomena in mora zato biti konkreten cilj vlade.« Tako piše v stališču o manjšinskih pravicah, ki so ga predstavili na včerajšnji tiskovni konferenci tržaške koalicije Prodijeve Oljke. Že danes v Vidmu, prihodnjo nedeljo pa v Trstu bodo na skupščinah levosredinskega zavezništva preučili in po vsej verjetnosti tudi odobrili dopolnitev Prodijevega volilnega programa v 88 točkah tudi z nedvoumnim stališčem do zaščite slovenske manjšine.

Z včerajšnje predstavitve Oljke: Marino Vocci, Maurizio Fanni in Annamaria Mozzi (foto KROMA)

Tržaški pokrajinski koordinator gibanja Maurizio Fanni, koordinatorka za 1. tržaško okrožje (mesto) Annamaria Mozzi in koordinator za 2, volilno okrožje (tržaška okolica in okoliške občine) Marino Vocci so orisali postopek, ki je privedel do teh predlogov: Gre za tematike, ki so na vsedržavni ravni obrobne in zato niso zajete v Prodijevem predlogu, v naših krajih pa so bistvenega pomena za družbeni razvoj, pa tudi za mednarodne odnose. V okviru zavezništva so v preteklih mesecih imeli vrsto srečanj s strankami, organizacijami in posamezniki - zadnji dve sta bili v Boljuncu glede vprašanj slovenske manjšine in v Vižovljah o temi zaščite okolja - na katerih so preučili Prodijev volilni program v krajevni luči. Prihodnjo nedeljo, 10. marca bo v gledališču Miela pokrajinska skupščina vzela v pretres predloge in jih izglasovala, tako da jih bodo zatem vnesli v vsedržavni program. Naj omenimo, da bo udeležba na pokrajinski skupščini prosta za vse, ki se bodo prijavili in plačali 15.000 lir: organizatorji so poudarili, da Prodijevo gibanje nima javnih prispevkov in da bodo zato namenili 10.000 lir v vsedržavne, 5.000 pa v pokrajinske blagajne gibanja. Pokrajinska skupščina bo nadalje izvolila 28 tržaških delegatov, ki se bodo udeležili vsedržavne skupščine Oljke v Milanu, kjer bodo dokončno odobrili volilni program leve sredine z vsemi prispevki, ki so jih predlagali posamezni odbori iz raznih italijanskih pokrajin.

Med temi bodo torej tudi tržaški predlogi, ki se tičejo v prvi vrsti slovenske manjšine in predvidevajo odobritev zaščitnega zakona, dodelitev deželi Furlaniji - Julijski krajini večjih pristojnosti na manjšinskem področju, ter zagotovitev predstavništva jezikovnih manjšin v prenovljenem senatu dežel.

Predlogi tržaške Oljke seveda ne zadevajo samo slovensko manjšino: poleg pravnega sistema, šolstva in univerze, razvoja kulture in znanosti ter zaščite okolja, sta v tezah tržaškega levosredinskega zavezništva zaobjeti še tematiki z mednarodno dimenzijo in sicer odnosi s Slovenijo in Hrvaško ter italijanska manjšina v teh državah. Glede prve teme podpirajo proces integracije sosednjih republik v Evropsko unijo, kar naj poteka vzporedno s prilagoditvijo zakonodaje teh držav normam Evropske unije. »Premoščanje problemov iz daljne in boleče preteklosti« bo nedvomno prispevalo k taki pozitivni rešitvi, ugotavljajo še pri Oljki. Glede italijanske manjšine onstran meje pa predlagajo po eni strani, naj domicilni državi zagotovita primerno raven zaščite, pa tudi matična država Italija naj prilagodi svojo zakonodajo tako, da bo zares mogoče izkoristiti finančna sredstva, ki so jih na papirju že dodelili manjšini.

Na koncu gre še zabeležiti, da je Maurizio Fanni formalno protestiral, ker so bili na tiskovni konferenci predstavniki raznih medijev, ni pa bilo nikogar iz redakcij tržaškega sedeža Rai: »V predvolilnem obdobju bi morala javna ustanova zagotoviti kritje dogodka, kot je predstavitev enega od dveh polov: zatemnitev Oljke v krajevnih poročilih Rai ni sprejemljiva,« je dejal Fanni in napovedal protest pri pristojnih nadzornih organih.

TRST / KOLEDAR ZA EVROPO

Najbolj pripravljeni v EU pred letom 2000

Tržaško zasedanje priporoča pospešitev procesa vključevanja 10 držav v tranziciji

TRST - S sprejemom Tržakih priporočil 1996 se je včeraj v Trstu končalo dvodnevno mednarodno zasedanje, ki je potekalo pod geslom Koledar za Evropo. Po dveh podobnih srečanjih na Dunaju leta 1994 in v Bruslju lani, je to že tretjič, da predstavniki držav članic in držav kandidatk za vstop v Evropsko unijo skušajo po svojih močeh pospešiti širjenje skupne Evrope proti vzhodu celine. Tako je bilo tudi v Trstu, kjer se je zbralo tudi nekaj predstavnikov gospodarskih institucij iz Slovenije, med njimi minister za gospodarski razvoj Igor Umek.

Glavno sporočilo tržaškega zasedanja bi lahko strnili v vabilo vladam, naj si prizadevajo, da bo soglasje o vključitvi desetih držav srednjevzhodne Evrope (Bolgarije, Češke, Estonije, Madžarske, Latvije, Litve, Poljske, Romunije, Slovaške in Slovenije) doseženo do konca leta 1997 in da bodo pogajanja o članstvu z najbolj pripravljenimi izmed teh držav končana do leta 2000, z ostalimi pa čimprej. Ta proces, je zapisano v Priporočilih, ne sme motiti procesa integracije med članicami Evropske unije po sporazumu iz Maastrichta. Že prvega dne zasedanja so številni razpravljalci opozorili, da proces približevanja držav kandidatk za vstop v EU zamuja, zato je v priporočilih tudi poziv k dodatnemu prizadevanju držav kandidatk in k obučtnejši pomoči držav članic za odpravljanje teh zamud.

Koliko dela torej še ostaja, da bi se razdalja med članicami in kandidatkami za vstop v EU čim bolj skrajšala? Analize in zaključki štirih okroglih miz, ki so potekale za zaprtimi vrati, so nedvomno dober napotek za nadaljnje delo na tem področju, za tržaško zasedanje pa je vredno podčrtati veliko pozornost, ki so jo udeleženci namenili problemom dela in socialne varnosti.

V interesu vse Evrope je varnost in blagostanje državljanov, je zapisano v uvodu Priporočil, razširitev Unije na deset držav srednjevzhodne Evrope pa pomeni pomemben korak prav v to smer, skupaj z morebitno vključitvijo Cipra in Malte in s partnerstvom s Skupnostjo neodvisnih držav (nekdanja Sovjetska zveza). Novi člani pa bodo morali zadostiti kriterijem, ki so bili določeni leta 1993 v Kopenhagnu, in morajo biti ekonomsko dovolj močni, da bodo vzdržali kompetitivni pristisk tržišč.

Razlogi za širitev EU so torej gospodarski, politični in varnostni in so kot taki tudi v interesu članic Unije, zato te ne bi smele zavirati, ampak pomagati pri vključevanju novih članic. Države v tranziciji pa morajo pohiteti s pripravami na vstop: čeprav so stabilizirale svoje politične in gospodarske sisteme, bodo morale rešiti še veliko problemov, v prvi vrsti na področju institucionalne ureditve, prilagajanja pravnega in socialnega sistema, javne uprave in pospešiti privatizacijo.

Posebno poglavje Priporočil zadeva razvoj infrastruktur, predvsem transevropskih komunikacij, za katere je treba zagotoviti finančna sredstva. Podpirati je treba razvoj srednjih slojev in zasebnega sektorja, zagotoviti kreditiranje malih in srednjih podjetij, tehnično pomoč, skupna vlaganja itd. Pospešiti je treba tudi neposredna vlaganja držav članic v državah v tranziciji, za kar je v Priporočilih kot zgled navedena pordenonska finančna družba Simest.

Nadaljnja priporočila tržaškega zasedanja zadevajo odpravljanje carinskih pregrad med EU in državami v tranziciji, kar bi tudi olajšalo njihov izvoz in kroženje informacij. Spremeniti je treba sistem struturnih skladov in politike usklajevanja s posebno pozornostjo na javnobilančno disciplino držav v tranziciji. Na področju dela bi bilo iluzorno pričakovati, da je mogoče harmonizacijo cene dela in socialne države doseči v kratkem roku, je zapisano v Priporočilih, vendar je veliko mogoče narediti že v času pogajanj. Končni cilj je seveda prosto gibanje delavcev, blaga, storitev in kapitala, kar je tudi naboljše jamstvo pred množičnimi migracijskimi gibanji. Zadnje poglavje zadeva nujno reformo programa Phare, v Priporočilih pa je govor tudi o človekovih pravicah, varstvu okolja in izobraževanju.

Rubbia branil pospeševalec

Nobelov nagrajenec Carlo Rubbia je na včerajšnji izredni seji občinskega sveta orisal svoj načrt o čisti energiji. Le-ta predvideva predvsem izgradnjo takega stroja, ki naj pospeši razvoj raziskav o čisti energiji; izbiro Trsta kot sedeža pospeševalca je treba pripisati dejstvu, je dejal, da tu že obstaja sinhrotron. Če pa bo odpor nepremostljiv, je dodal, bo načrt verjetno uresničen drugje. Rubbia je govoril o potrebi po premostitvi nasprotovanj, ki se pojavijo že ob sami besedi »jedrski«. Vsekakor je poudaril, da je nasprotovanje vsakršni alternativni energiji samomorilsko in predvsem sad gole umske lenobe. Kot demagoge je tudi označil vse tiste, ki govorijo o jedrskih elektrarnah na Krasu.

POLOŽAJ SLOVENSKIH ŠOL V FJK / STALIŠČE GO SVIZ

Zaskrbljenost in protest iz Slovenije

Podpora zavzemanju Sindikata slovenske šole in Enotnega šolskega odbora

Republika Italija ne more enostransko, brez druge prizadete strani, torej Republike Slovenije kot naslednice SFRJ, ki je bila podpisnica obeh meddržavnih sporazumov (Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma), spreminjati mreže šol za pripadnike slovenske narodnosti. Tako je v izjavi o položaju šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji ugotovil glavni odbor Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije (SVIZ), ki odločno nasprotuje odpravi dveh slovenskih samostojnih nižjih srednjih šol - v Rojanu in na Proseku - in njuni spojitvi s šolama pri Sv. Jakobu oz. na Opčinah. S tem - poudarja SVIZ - je Italija kršila Londonski memorandum iz leta '54 in Osimski sporazum iz leta '75. Italijanske šolske oblasti ne morejo tega ukrepa opravičevati z racionalizacijo šolske mreže zaradi splošnega varčevanja v italijanskem šolstvu. »Po mednarodnih konvencijah in tudi po italijanski ustavi narodnostne manjšine uživajo posebno varstvo, torej tudi pri organizaciji manjšinskih šol, saj zanje ni mogoče uporabljati enakih prostorskih in finančnih normativov, kot za šole večinskega naroda in ukinjati samostojnih slovenskih šol. Republika Slovenija spoštuje z meddržavnim sporazumom določeno mrežo šol z italijanskim učnim jezikom v občinah Koper, Izola in Piran.«

SVIZ nadalje ugotavlja, da sta se od leta '54 obe državi, podpisnici Londonskega memoranduma in kasneje Osimskega sporazuma, tudi o problemu manjšinskih šol dogovarjali v meddržavnem mešanem odoboru. Zaradi vedno večje ogroženosti šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji pa je sindikat mnenja, da je za varstvo slovenske manjšine dolžna skrbeti tudi Republika Slovenija kot naslednica SFRJ, podpisnice Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma. Zato SVIZ poziva ministrstvo za zunanje zadeve, naj odločno protestira in opozori Italijo na njene obveznosti po mednarodnih sporazumih in zahteva takojšen sklic mešanega odbora za izvajanje meddržavnih sporazumov; v primeru, če Italija ne bi upoštevala meddržavnih dogovororov, naj Slovenija sproži obravnavo tega problema pred Evropskim sodiščem v Strasbourgu. SVIZ tudi podpira akcijo Sindikata slovenske šole v Italiji in Enotnega šolskega odbora slovenske narodnosti, da bi zavarovali mrežo slovenskih šol in jim zagotovili potrebne gmotne pogoje za delo.

Sindikat slovenske šole je z veseljem sprejel izjavo GO SVIZ in tudi vabilo na tiskovno konferenco, ki bo predvidoma naslednji teden v Ljubljani, istočasno bodo predstavniki sindikata tudi obiskali slovensko ministrstvo za šolstvo.

Glede ostalega delovanja pa je Sindikat slovenske šole poročal, da je organiziral sindikalna zborovanja, kjer je s šolniki razpravljal o perečih vprašanjih. Na njih je bil govor o statusu slovenskih šolnikov, o neurejenih organikih, ki bodo v primeru racionalizacije še bolj prizadeli učno osebje.

Sindikat je svojim članom tudi predstavil in utemeljil razloge za udeležbo na volitvah za pokrajinski šolski svet in šolske okraje. Med kompetence pokrajinskega šolskega sveta sodi tako racionalizacija kot dodelitev finančnih sredstev posameznim šolam. Prisotnost slovenskih predstavnikov v tem šolskem organu, ugotavlja Sindikat slovenske šole, je trenutno nadvse pomembna, saj se glede omenjenih vprašanj kažejo veliki premiki

MANJŠINA / NA SREČANJU MED LDS IN SKGZ

Dobrososedski odnosi edini temelj za razvoj

Obsodba pritiskov na Slovenijo, ki so tudi pritiski na manjšino

V sklopu obiska delegacije LDS Slovenije, ki jo je vodil predsednik strankinega sveta in ljubljanski župan Dimitrij Rupel, je potekalo tudi dvostransko srečanje med gosti iz matice ter številnim predstavništvom vodstva SKGZ in včlanjenih organizacij. Obisk se je nato v večernih urah zaključil z javnim srečanjem v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Foto Balbi/KROMA), ki ga je SKGZ priredila v sodelovanju s Slovenskim klubom.

Na razgovoru z delegacijo LDS so predsednik Klavdij Palčič in sodelavci izpostavili težave, ki na različnih področjih že dolgo časa pestijo manjšino. Predstavniki SKGZ so pomen dobrih odnosov med sosednjima državama podčrtali predvsem kot priložnost za razvoj vseh možnosti, ki jih ponuja ta prostor. Potreba po integraciji, kar pomeni vstop Slovenije v Evropsko unijo je vsekakor strateški interes Evrope, kajti, če do integracije tega dela ne bi bilo, bi bilo prizadeto mnogo širše območje.

Zato je po oceni SKGZ razpihovanje vprašanja fojb z italijanske strani popolnoma nesprejemljivo in strumentalno, še posebej, ker prihaja na dan ponovno vzpostavljanje odnosov moči, po katerih naj bi bila Slovenija kot osibljen, ali celo kriminaliziran člen v tej zgodbi pod vplivom ali nekakšnim tutorstvom velike sosednje države. Pritiskov na Slovenijo pa tudi ni težko razbrati kot istočasnih pritiskov na manjšino, ki se nahaja že dolgo časa v negotovem položaju prehodnosti. V tem okviru so predstavniki SKGZ ocenili bližnje italijanske parlamentarne volitve kot možnost za preokret v odprto politiko države, če bo na njih zmagala levosredinska koalicija. Predstavniki SKGZ in LDS so soglašali v oceni, da iskanje enotnosti med manjšino samo ne doživlja velikih rezultatov tudi zaradi očitnih vplivov, ki prihajajo izven manjšinskega okolja. Žal ima mnogo takih stališč in posegov izvor v Sloveniji, kjer se nekatera ozko strankarska stališča postavlja pred ali nad splošne interese manjšine, namesto, da bi bilo obratno.

Predstavniki LDS so soglašali s stališčem SKGZ, naj manjšina upošteva samo sebe kot takšno, kakršna je, torej dejansko pluralistična iz matice pa nima nihče pravice dajati receptov, kako naj bo manjšina organizirana. Tu so Rupel, Šturmova in Jakič omenili tudi resolucijo, ki naj bi jo glede manjšin v kratkem sprejel državni zbor in naj bi predstavljala podlago za korekten odnos slovenske države do manjšin.

Na razgovoru je bil dan še poseben poudarek potrebi, da se nemudoma uresniči intervencija slovenske vlade za rešitev položaja Primorskega dnevnika, kateremu je treba zagotoviti ne le enkraten izhod iz težav, pač pa dolgoročno pomoč s strani Slovenije. V ospredje je prišlo tudi vprašanje podjetij v Videmski pokrajini, ki jim grozi propad, če ne bo mogoče v Sloveniji najti pravo partnersko osnovo za poslovanje z njimi. Nepojmljivo je, so podčrtali na srečanju, da se ne najde rešitev po ogromni škodi, ki je bila povzročena manjšinskemu gospodarstvu po dveh letih neprekinjenih brezumnih napadov in pritiskov na njegove osnove.

Razprava se je, kot rečeno, nadaljevala v večernih urah v prostorih Slovenskega kluba. Predstavniki LDS so tako imeli priložnost tudi širši publiki prikazati svoja gledanja, pri čemer je izstopalo stališče, da je treba različnosti v manjšini dosledno spoštovati, za kar si LDS prizadeva, nekatere druge slovenske stranke pa mislijo drugače in raje pojmujejo manjšino kot poligon za vsiljevanje strankarskih interesov. To škodljivo stanje pa po oceni LDS narekuje nujnost izoblikovanja državniške politike, ki jo v tem trenutku še najbolj pogreša manjšina, vendar je tudi v nespornem interesu matice, ki mora po mnenju LDS rešiti to vprašanje kot prioritetno, kajti škode je že bilo dovolj.

PRVE POBUDE OB OSMEM MARCU / ČLANICE SKP

Po pekinški konferenci in pred volitvami

Krožki UDI-ZŽI in vrsta ostalih organizacij predstavili osmomarčevske pobude

Ženski položaj po Pekinku in odobritvi zakona proti spolnemu nasilju: omenjena dogodka sta vsebinski izhodišči za veliko pobud ob mednarodnem dnevu žensk. Omenjenima temama je seveda treba dodati tudi razpis predčasnih političnih volitev s stalno (neuslišano) zahtevo žensk po zaznavnejši prisotnosti najprej med kandidati, nato pa še med »izvoljenimi predstavniki ljudstva«. Z začetkom marca so se začele že tudi »osmomarčevske« pobude, nekatere organizacije oz. krožki pa v teh dneh predstavljajo prireditve.

Odmevno pobudo je včeraj popoldne že organizirala deželna svetovalska skupina Stranke komunistične prenove, ki je pripravila srečanje na temo »Peking in preko«. Kot so povedale organizatorke, so želele širšo javnost ponovno opozoriti na pomen, ki ga je - kljub nekaterim pripombam - imela mednarodna konferenca OZN v Pekingu s srečanjem nevladnih organizacij, predvsem pa naglasiti, da je treba sklepe konference uresničevati in že nadgrajevati. O obeh forumih, o tako imenovanih uradnem in neuradnem, je včeraj v Trstu govorila Paola Melchiori, predsednica Združenja za svobodno univerzo žensk v Milanu. Poudarila je, da je pekinška uradna konferenca pomembna, ker je dala pravno veljavo nekaterim temeljnim pravicam. Sprejeta platforma pa je potrdila, da »oblast ni ženskega spola«, skratka, da ženske ne vplivajo na bistvene svetovne odločitve, predvsem gospodarskega značaja. Predvsem forum nevladnih delegacij pa je razgalil veliko zakoreninjenost in svetovno razsežnost tragičnega pojava nasilja nad ženskami. Deželna svetovalka SKP Elena Gobbi pa je želela opozoriti na nevarnost, da ne bi ženske zaradi gospodarskih smernic v svetovnem okviru in sedanjega političnega trenda še in za vedno bile izločene iz procesa odločanja.

Včeraj dopoldne je - seveda v kavarni - niz letošnjih pobud predstavil krožek UDI-ZŽI »Kavarna žensk«. Gre za tri glavne pobude: ženske v knjigarni, ženske za mir in sodelovanje in ženske za kulturno prepletanje. Od petega marca bodo v 10 mestnih knjigarnah (med njimi je tudi Tržaška knjigarna) vidno podčrtali žensko ustvarjalnost, v knjigarni Cappelli pa bo ob 11. uri tudi uradna otvoritev pobude. V petek, 8. marca, bo ob 11. uri na mejnem prehodu pri Škofijah že tretje srečanje italijanskih in slovenskih žensk, ob 18. uri pa bo v kavarni Tommaseo kulturna prireditev, ki jo bodo v glavnem oblikovale ženske-priseljenke. Pri tej prireditvi sodeluje tudi združenje Arcidonna.

Sploh je sodelovanje raznih organizacij splošna značilnost letošnjih prireditev. Tako bo namreč vrsta organizacij 8. marca dopoldne priredila protestno zborovanje zaradi usode Silvie Baraldini. Začele pa so se tudi že družabne prireditve, priredil jo je tudi že krožek UDI-ZŽI »Mimoza«.

Na Općinah srečanje z Ruplom

Aldo Rupel bo jutri gost knjižnice Pinko Tomažič in tovariši v Prosvetnem domu na Općinah. Ob 20. uri bo namreč predstavil svojo beležnico Zaznave in odtenki; publikacijo bo predstavila Stanka Cuk.

Danes zborovanje Edinosti

Družbeno-politično društvo Edinost prireja danes od 11.30 do 12.30 na sredini trga Zedinjenja Italije 75. redno mesečno protestno zborovanje proti 48-letni zamudi pri izvajanju temeljnega načela temeljnega zakona italijanske republike, ki predvideva izdajo ustreznih predpisov za varstvo slovenske jezikovne manjšine in proti vladni podpori poskusu, da se z izkrivljanjem in napihovanjem dogodkov izpred pol stoletja prepreči izdajo ustreznih predpisov za varstvo slovenske manjšine.

DSL prireja srečanje o šolstvu

Šolska komisija tržaške DSL prireja jutri ob 16. uri v Časnikarskem krožku na Korzu Italia 13 javno srečanje z razpravo o šolstvu. Prisoten bo Vittorio Campione, ki je v vsedržavnem vodstvu stranke odgovoren za šolsko problematiko.

SKP zbira podpise

Z jutijšnjim dnem bo SKP začela zbirati podpise za predstavitev kandidatov za prihodnje politične volitve; podpise bo zbirala na strankinem sedežu v Ul. Tarabocchia od 10. do 12. in od 16. do 19. ure. SKP nadalje obvešča, da podpise zbira tudi v Ljudskih domovih na Pončani in v Naselju sv. Sergija; v prihodnjih dneh bo podpise zbirala tudi v Miljah in Dolini.

Gobesssi prestopil k FI

Bližajo se volitve in kujejo nove politične strategije in zaveznistva. Tako je Massimo Gobessi, tržaški občinski svetovalec izvoljen za Listo za Trst, izstopil iz te liste in pristopil k Forza Italia ter ustanovil lastno svetovalsko skupino.

Gobessi je na tiskovni konferenci pojasnil, da se je odločil za takšno potezo zaradi svoje »lojalnosti in politične doslednosti«: vsi oni Tržačani, ki so na zadnjih političnih in evropskih volitvah glasovali za Berlusconijevo stranko, niso doslej imeli svojega predstavništva v tržaškem občinskem setu in Gobbessiju se je zdelo primerno, da zapolni to vrzel.

Hrvatoma zaplenili oblačila

V avtomobilu sta imela kar zajetno količino sportnih oblačil, nista pa dala prepričljivega odgovora na vprašanje, kako sta do njih prišla. Agenti letečega oddelka tržaške kvesture so tako oba potnika, hrvaška državljana Vjekoslava Mastrovića in Damira Panića (oba sta stara 23 let in sta doma z Reke) prijavili sodnim oblastem, blago pa zaplenili.

Mastrović in Panić sta se peljala z avtomobilom volkswagen golf in sta bila namenjena proti meji. Oblačila so vredna okrog 15 milijonov lir, saj gre za znane znamke. Domnevajo, da so bila ukradena v trgovinah v Furlaniji ali v vzhodnih predelih Veneta.

Finančni stražniki o mamilih

Poročniki finančne straže so v dogovoru s šolskim skrbništvom v četrtek v okviru širšega programa o vprašanju preventivnih ukrepov za boj proti razpečevanju in uživanju mamil priredili konferenco na tehničnem zavodu Leonardo da Vinci. Na njej so govorili o državnih in mednarodnih normativih za boj proti razpečevanju, o raznih vrstah mamil in o smrtnosnih posledicah, ki jih mamila imajo na človeški organizem. Študentom so prikazali tudi delo posebej izurjenih psov.

Solidarnost županov s Tibetom

Župani vseh občin tržaške pokrajine so včeraj podpisali solidarnostno poslanico za spoštovanje osnovnih pravic tibetanskih ljudstev in posameznikov, za ponovno in mirno uvedbo kulturne in verske svobode tibetanskega ljudstva ter za njegovo politično avtonomijo. Spomenico so podpisali istočasno s pobudami v podporo tibetanskim zahtevam, ki so jih priredila združenja, skupnosti in institucionalne stvarnosti (- med temi ANCI) ob obletnici pokola v Lhasi (10. marca 1959). Solidarnostno poslanico je občinski odbornik Gianni Pecol Cominotto nato izročil italijanskemu koordinatorju pobude »Zastava za Tibet« dr.Paolu Pietrosantiju, prisoten pa je bil tudi Sergio Allioni, krajevni predstavnik pobude; kopijo dokumenta so odposlali predsedniku mednarodnega instituta o človekovih pravicah Guidu Gerinu.

VČERAJ ZJUTRAJ NA DRŽAVNI CESTI 202

Priletni šofer ni preživel težke nesreče

Iz avtomobila so ga osvobodili šele gasilci - Izdihnil je uro po sprejemu v bolnišnico

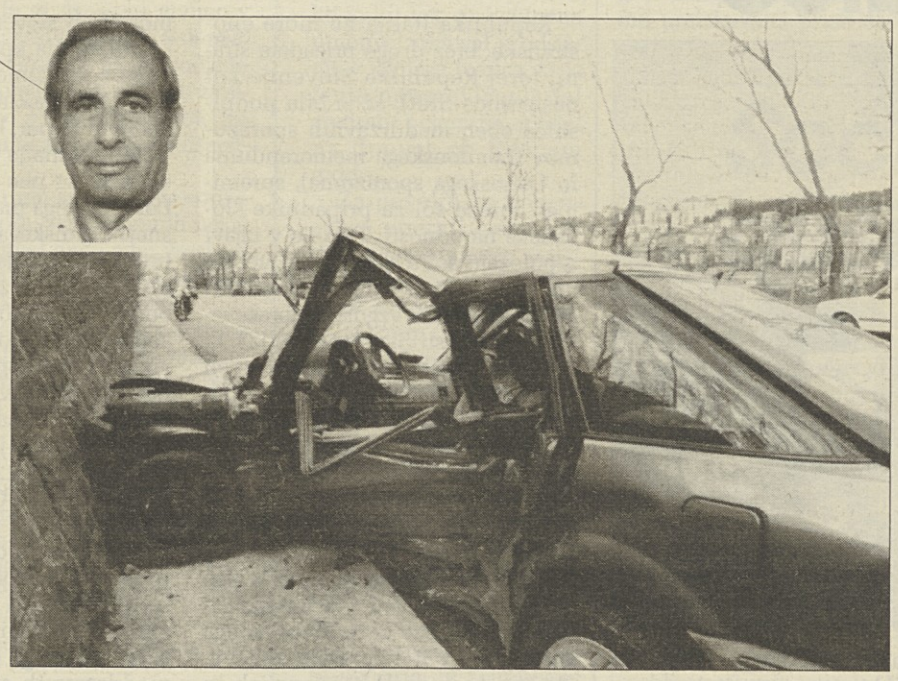

Povsem uničeni avtomobil, v katerem se je peljal 64-letni Baricolo (Križmančič/KROMA)

Reševalcem je bilo takoj jasno, da je zdravstveno stanje moškega, ki je bil ukleščen v hudo poškodovanem avtomobilu, zelo resno. Ko so ga naposled gasilci osvobodili (morali so odstraniti vrata), so mu že na kraju samem skušali pomagati, nakar so ga odpeljali v katinarsko bolnišnico. Poškodbe pa so bile tako težke, da je kljub vsemu prizadevanju čez eno uro izdihnil.

Nesreča, v kateri je izgubil življenje 64-letni Bernardino Baricolo iz Ul. Monte Canin 9, se je pripetila nekaj po 11. uri na državni cesti 202, na odseku pod Katinaro, v višini avtoodpada Morselli. Domnevajo, da je bil Baricolo s svojim roverjem ustavljen na desni strani (obrnjen naj bi bil v smeri proti mestu), ko naj bi nenadoma zapeljal na cesto in zavil v levo, proti Katinari. Prav tedaj je z volkswagen golf v smeri proti mestu pripeljal 20-letni Massimiliano Giurgevich (Ul. Fabio Severo 135). Trčenje je bilo silovito, golf se je s sprednjim delom dobesedno zaril v leva vrata roverja, torej na strani šoferja, ki je ostal ukleščen (pločevina mu je stisnila noge). Poleg tega je rover odbilo še v zid. Kot smo dejali, Baricolo težkih poškodb ni preživel, medtem ko je imel Giurgevich precej sreče, saj bo okreval v 15 dneh. Izvide o nezgodi so opravili mestni redarji.

OKOLJE / DEVIN-NABREŽINA

Soglasno proti uplinjevalniku

Negativno mnenje občinskega sveta - Oljka: naj soodločajo tudi občine onstran meje

Načrtu za uplinjevalno postajo tekočega plina v Tržiškem zalivu se pišejo slabi časi, saj odločno rase nasprotovanje postavitvi plinskega terminala. V petek zvečer so predlog odločno zavrnili na zborovanju, ki je bilo v Vižovljah na pobudo odbora Prodijeve Oljke, večer prej pa se je proti načrtu opredelil devinsko-nabrežinski občinski svet. Obe stališči sta nedvomno pomembni: v prvem primeru, ker so predlagali, naj pred namestitvijo upoštevajo mnenja vseh obmorskih občin neglede na mejo, torej tudi Kopra, Izole, Pirana v Sloveniji, ter Buj in Rovinja na Hrvaškem; v drugem primeru pa, ker je devinsko-nabrežinski prvi občinski svet, ki je uradno zavrnil načrt o uplinjevalni postaji.

Devinsko-nabrežinski občinski svet je svoje četrtkovo zasedanje posvetil v veliki meri vprašanju terminala za uplinjevanje utekočinjenega zemeljskega plina: kot je znano, je družba Snam predlagala, naj bi v Tržiškem zalivu uredili ogromno postajo za uplinjevanje: med drugim bi tudi postavili 65 metrov visoka zbiralnika (po zadnji varjanti naj bi ju sicer vkopali 40 metrov globoko, tako da bi ju bilo videti »samo« 25 metrov visoko). Ureditev terminala, pa tudi neprekinjen promet tankerjev z nosilnostjo več kot 100 tisoč ton, bi imelo za posledico popolno iznakaženje območja ob Tržiškem zalivu, torej tudi devinsko-nabrežinske občine. Velikanske količine plina bi tudi predstavljale resno nevarnost za neposredno pa tudi za bolj oddaljeno okolico. Niti v zadnjem predlogu sprememb k prvotnemu načrtu Snama ni ustreznega odgovora na zaskrbljenost glede varnosti in razvoja Ribiškega nasleja, glede možnosti nadaljnega razvoja ribogojništva in ribolova, kakor tudi turizma na območju devinsko-nabrežinske občine in je zato občinski svet enotno izglasoval nasprotovanje načrtu

Sam župan Giorgio Depangher je uvodoma poudaril nesprejemljivost predloga, obenem pa je zavrnil »prednostno pravico« tržiške občine pri odločanju o terminalu, saj bi ga sicer zgradili v sosednji tržiški občini, vendar le kilometer daleč od devinsko-nabrežinske obale, ki ima zato vso pravico, da enakopravno soodloča o načrtu.

V TOREK V GREGORČIČEVI DVORANI

Podelitev Tončičevih nagrad

Letos bodo nagradili kar 8 prispevkov - Uspešno delo sklada

Nagrada Franeta Tončiča, ki jo šesto leto po vrsti razpisuje Visokošolski sklad Sergija Tončiča, beleži stalno rast udeležbe, kar dokazuje njeno upravičenost in življenjskost ter zanimanje čedalje večjega števila slovenskih študentov v Italiji zanjo. Tončičev sklad dosega s to iniciativo cilj, ki si ga je zadal, ko se je odločil za nagrado. Le-ta naj bi izpostavljala dosežke mladih diplomantov in jih spodbujala h kakovostnemu delu. Zato se Sklad posebno veseli, da letos konkurira za nagrado kar 18 izdelkov, to je za dobro polovico več kot v prejšnjih dveh letih. Sorazmerno je naraslo tudi število sodelujočih, zato je imela komisija, ki ji je tudi letos predsedoval profesor Pavle Merkù, precej dela in se je morala poslužiti širokega kroga strokovnjakov za sodelovanje.

Še bolj je zadovoljivo dejstvo, da je precejšnje število nalog na visoki kakovostni ravni. Rezultat je, da bo osem nalog od osemnajstih predloženih dobilo denarne nagrade ali ustrezna priznanja. Kot ponavadi znaša Tončičeva Nagrada 2.000.000 lir. Pri dodatnih nagradah po 500.000 lir sodelujejo tudi letos Konzulat Republike Slovenije in Tržaška kreditna banka ter prvič tudi Kmečka zadružna banka.

Poudariti je potrebno tudi dejstvo, da k uspehu nagrade pripomore kar veliko število oseb in ustanov. Saj, če upoštevamo člane odbora, člane komisije in zunanje ocenjevalce, je neposredno angažiranih skoraj trideset oseb. K temu je potrebno prišteti še osebje Narodne in študijske knjižnice, ki zbira naloge ter zgoraj omenjene ustanove, ki finančno obogatijo priznanja.

Upravni odbor Sklada ima vsekakor namen še razširiti krog sodelavcev in članov. Število le-teh se je v zadnjih letih skrčilo in zato je potrebno, da se Skladu približajo novi mladi člani, da mu bo še vnaprej zagotovljena živahna in plodna prihodnjost.

Sloves Tončičeve nagrade je med drugim tako narasel, da ugotavljamo tudi pri širši publiki veliko pričakovanje za razglasitev nagrajencev.

Nagrade bodo podelili v torek, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu. Večer bo glasbeno obogatil priznani kitarist Marko Feri.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20,10, 22.15 »Và dove ti porta il cuore«, r. C. Comencini, i. Virna Lisi, Margherita Buy.

EXCELSIOR - 17.35, 19.25, 22.15 »Sabrina«, r. Sidney Pollack, i. Harrison Ford, Julia Ormond.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.45, 21.30 »Strange Days«, i. Ralph Fiennes, Angela Bassett.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Jumanji«, i. Robin Williams.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.05, 18.45, 20.30, 22.15 »Dracula morto e contento«, r. Mel Brooks, i. Leslie Nielsen.

NAZIONALE 2 - 15.30, 17.05, 18.45, 20.30, 22.15 »Il tagliaerbe II«.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Pensieri pericolosi«, i. Michelle Pfeiffer.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Le nozze di Muriel«, i. Toni Collette.

MIGNON - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Vite strozzate«, r. Ricky Tognazzi, i. Sabrina Ferilli, Vincent Lindon.

CAPITOL - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Two Much - Due di troppo«, i. Antonio Banderas, Melanie Griffith.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »La dea dell'amore«, r-i. Woody Allen, i. Mira Sorvino.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Blue in the Face«, i Harvey Keitel, Madonna.

PRIREDITVE

DANES, 3. marca bo ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah VEČER SLOVENSKE PESMI IN BESEDE, prireditev ob dnevu slovenske kulture. Nastopili bodo domači CPZ sv. Jernej, zbor Vesela pomlad, člani Slovenskega kulturnega kluba in IS Tamara Petaros, ki bodo predstavili splet recitacij z odlomki pesmi slovenskih pesnikov na temo "Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet!". Priložnostni govor bo imel dr. Drago Štoka. Vabi župnijska skupnost sv. Jerneja z Opčin.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST sv. Jerneja z Opčin vabi k počastitvi spomina prof. Jožeta Peterlina ob dvajsetletnici njegove smrti. Zanj bomo darovali sv. mašo jutri, 4. marca, ob 19.30 v župnijski cerkvi. V soboto, 9. marca bo ob 19. uri v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah sveta maša ob 1. obletnici smrti mgrs. Lojzeta Škerla. Vabimo vse, ki ste pokojnega poznali in spoštovali k spominski sveti maši. Duhovnike vabimo k somaševanju Mašo bo vodil škofov vikar za Slovence mgrs. Franc Vončina.

KNJIŽNICA PINKO TOMAŽIČ IN TOVARIŠI - Jutri, 4. marca 1996, ob 20. uri bo srečanje z Aldom Ruplom, avtorjem beležnice ZAZNAVE IN ODTENKI. Publikacijo bo predstavila Stanka Čuk.

TABORNIKI RMV imamo na srečanju z ALDOM RUPLOM priložnost, da spoznamo brata Skalo publicista. Vabljeni!

KLUB PRIJATELJSTVA vabi na predvajanje filmov v sredo, 6. marca, ob 16. uri v Ul. Donizetti 3. Filme o svojih potovanjih po raznih deželah sveta bo prikazal inž. Marjan Jevnikar.

SKD VIGRED prireja proslavo 8. marca v četrtek, 7. marca, ob 20. uri v osnovni šoli S. Gruden v Šempolaju. Nastopa ŽPZ Grbec iz Škednja s slovenskim musicalom Z ROKO V ROKI ZAPLEŠIMO KOLO LJUBEZNI.

SKD LIPA vabi ob dnevu žena na večer v veseli družbi. Z nami bodo VANKA in TONCA ter igralci iz Saleža z igro v narečju PRIPRAVA NA ZLATO POROKO. Režija Anton Petje. Toplo vabljeni v četrtek, 7. marca, ob 20. uri v Bazovski dom.

KD F. VENTURINI - DAN ŽENA. V petek, 8. marca, ob 20.30 v Kulturnem centru A.U.Miro gostuje dramska skupina KD KRAŠKI DOM z veseloigro ZGODBE O DR. FAUSTU, režija D. Gorup. Sledi družabnost z glasbo.

KD ROVTE - KOLONKOVEC- Ul. Montesernio 27 priredi PRAZNIK ŽENA posvečen dekletom in ženam v petek, 8. marca od 18.30 dalje z večerjo in diskusijo. Marta Ivašič- Kodrič bo vplejala prisotne v krajši razgovor o današnjem dogajanju.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. - Opčine prireja v nedeljo, 10. marca, ob 18. uri v župnijski cerkvi na Opčinah KONCERT, ki ga bosta oblikovala priznana glasbenika Enrico Perrini - orgle in Giuseppe Minin - trobenta. Prisrčno vabljeni!

KD KRAŠKI DOM priredi v nedeljo, 10. marca, ob 17. uri v Kulturnem domu na Colu kulturno prireditev in družabnost ob počastitvi dneva žena. Sodelujejo: ŽPZ I. Gruden - Nabrežina ter domače ustvarjalke. Vabljeni!

SKD SLAVEC RICMANJE-LOG prireja od 13. do 19. marca tradicionalni Ricmanjski teden s sledečim programom: 13.3. otvoritev razstave tržaških likovnih ustvarjalk; 16.3. koncert godbe na pihala iz Ricmanj; 17.3. zabavni večer s kantavtorjem Iztokom Mlakarjem (vstop z rezervacijo); 19.3. domači večer z MePZ Slavec-Slovenec in dramsko skupino SKD Slavec.

VSE ŽENE VABLJENE v Boris Sports Club - Briščiki (Sportni center Ervatti) v petek, 8. marca! Preživele boste res prijeten večer z odlično skupino latinsko-ameriške glasbe. Tel. 225082.

IZLETI

KMEČKA ZVEZA in KMETIJSKA ZADRUGA organizirata v četrtek, 7. marca izlet na kmetijski sejem v Verono. Vpisovanje na sedežih organizacij.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 10. marca avtobusni izlet v Sappado 2000. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah jutri, 4. marca in v četrtek, 7. marca od 19. do 20. ure. Informacije na tel. š. 212859 ali 299573.

ZVEZA SINDIKATA UPOKOJENCEV CGIL Devin - Nabrežina priredi v nedeljo, 10. marca, ob priliki dneva žena, enodnevni izlet v goriška Brda. Za rezervacije in informacije tel. na št. 200669, 200007, 299640, 208306.

OBVESTILA

SKD VIGRED prireja začetni in nadaljevalni tečaj vezenja (štikanje). Prvo bo srečanje v torek, 5. marca, ob 17.15 v društvenih prostorih v Šempolaju.

SKD VIGRED vabi osnovnošolske otroke, mladince in odrasle v delavnico za izdelavo velikonočnih pirhov in ročnih del ob ponedeljkih od 16. do 18. ure v društvenih prostorih v Šempolaju. Prvo srečanje jutri, 4. marca.

Koloniji SLOKADA v Dragi (morje) in SLOVENSKE VINCENCIJEVE KONFERENCE v Comegliansu (gore) sporočata navodila za vpis za otroke s Krasa (šole openskih ravnateljstev) je pregled že določen: vsak petek od 8. do 11. ure za čas treh tednov, na Opčinah, Proseška ul. 118. V dolinski občini: za dokumente se obrnite naravnost na občino do 15. marca, Zdravniški pregled bo v telovadnici v Dolini vsako sredo od 8. do 11. ure tri tedne. Tri tedne bo zdravnik pregledoval v Nabrežini ob ponedeljkih od 8. do 11. ure za otroke devinsko-nabrežinske, zgoniške in repentabrske občine v marcu. Za navodila tel. na št. 200429 od 8.30 do 13. ure. Pojasnila na tel. št. 226117, 43194 in 366970.

SKD VIGRED prireja,ob priliki 8. marca, v soboto, 9. marca od 20. ure naprej v kmečkem turizmu Švara v Trnovci večerjo in ples z narodnozabavnim ansamblom. Vpisovanje in informacije v društvenih prostorih v Šempolaju v torek, 5. marca od 17.30 do 21. ure.

SKD CEROVLJE-MAVHINJE priredi v petek, 8. marca, ob 20.30 praznovanje dneva žena v restavraciji Urdih v Mavhinjah. Ob veselih zvokih ansambla Kraški kvintet bo pel slovenski pevec Braco Koren. Število mest je omejeno. Pohitite! Informacije in rezervacije - tel. št. 291078 ali 2916056 od 17. do 20. ure.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst obvešča člane, da zapade 10.3.96 rok za vložitev prošenj za premestitve (vse stopnje). V uradu SSS so na razpolago obrazci in priloge.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst obvešča člane, da zapade 22. marca 1996 rok za predstavitev prošenj za začasne premestitve (utilizzazioni e comandi) šolskega osebja na druga službena mesta, ki predvidevajo drugačne zadolžitve. Urnik tajništva vsak torek od 16. do 17.30, Ul. Carducci 8 - Trst- tel. št. 370301. Urnik tajništva : vsak torek od 16. do 17.30 , tel. 370301.

ČESTITKE

Dne 1. marca je slavila 83. rojstni dan naša draga teta PINA LIPOVEC . Da bi še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu bila med nami ji voščijo Boris, Eda, Sara in Igor.

Danes, 3. marca praznuje v Križu 70 let MARICA KOSUTA. Da bi zdrava in vesela še dolgo let živela ji želijo sestre in brat Nino.

Draga nona MARI, za tvoj rojstni dan ti pošiljamo 70 poljubčkov: Stefano, Barbara, Ivan, Goran in Albert.

Učno in neučno osebje osnovne šole »Ivan Grbec« ter vrtca iz Škednja se veseli s

Saro Burolo

za uspešno opravljen diplomski izpit na pedagoški fakulteti

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Bratko Kreft

Krajnski komedianti

Režija Zvone Šedlbauer

Premiera		
V petek, 8. marca,	ob 20.30	ABONMA RED A
Ponovitve		
V soboto, 9. marca,	ob 16. uri	IZVEN ABONMAJA
	ob 20.30	ABONMA RED B
v nedeljo, 10. marca,	ob 16. uri	ABONMA RED C
v sredo, 13. marca,	ob 20.30	ABONMA RED D
v četrtek, 14. marca,	ob 20.30	ABONMA RED E
v petek, 15. marca,	ob 20.30	ABONMA RED F

SLOVENSKI KLUB

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

vabita na srečanje

CLEVELAND

SREDIŠČE AMERIŠKE SLOVENIJE

Pogovor ob knjigi prof. Matjaža Klemenčiča Slovenes od Cleveland (Slovenci v Clevelandu) bo uvedel prof. Jože Pirjevec, o knjigi pa bosta spregovorila Majda Kodrič in avtor sam.

V sredo, 6. marca 1996, ob 20.30

v Gregorčičevi dvorani (ul. S. Francesco 20/II. nad)

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV v Trstu

prireja v sredo, 13. marca, ob 16. uri

v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška 20 predavanje z diapozitivi z naslovom

NARAVNE ZNAMENITOSTI AMERIŠKEGA JUGOZAHODA

Predaval bo Lojze Abram.

Vljudno vabljeni!

SKD PRIMOREC Trebče

vabi na ogled otroške spevoigre

ŽABJI KRALJ

režija: BOŽA HRVATIČ

glasba: FULVIO JURINCICH

v sredo, 6. marca, ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebčah.

Igro posvečamo mamicam in vsem ženam z lepimi voščili ob 8. marcu.

Tanjo in Alberta je osrečilo rojstvo male

Valentine

Srečnima staršema čestitamo, novorojenki pa želimo vse najboljše

SKD Cerovlje - Mavhinje

28. februarja t.l. je z briljantno disertacijo iz zgodovine slovenskega filma na leposlovni fakulteti v Trstu z odliko doktorirala

Tatjana Rojc

K uspehu ji čestitajo vsi njeni

Pri Terčonovih spet slavimo.

Naša draga mama, žena, nona

Tatjana

obhaja okroglo obletnico.

Se mnogo zdravja in veselja ji želimo

vsi, ki jo imamo radi.

Danes praznuje v Križu 70 let naša draga mama in nona

Marica Cossutta

Še mnogo zdravih in srečnih dni ji želita

Vojko in Sonja z družinama

OBVESTILO IZLETNIKOM

Cenjene bralce, ki so se prijavili za potovanji v Barcelono in države srednje Evrope prosimo, da poravnajo drugi obrok vpisnine v znesku 300.000 lir v sredo, 6. marca od 9. do 13. ure na upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6.

Loterija

2. marec 1996

BARI	68	50	49	25	36
CAGLIARI	85	29	11	8	53
FIRENCE	61	27	46	64	77
GENOVA	61	85	40	17	45
MILANO	13	69	14	2	31
NEAPELJ	71	79	52	49	82
PALERMO	16	71	75	70	85
RIM	39	67	19	33	57
TURIN	81	86	32	59	49
BENETKE	7	82	29	20	17

ENALOTTO

2 2 2 2 1 2 1 X 2 1 2 2

KVOTE

12	34.030,000.-
11	1.305.000.-
10	115.000.-

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIČ

vabi na srečanje ob podelitvi

NAGRADE DR. FRANE TONČIČ 1995

ki bo v **torek, 5. t. m., ob 18. uri** v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška 20/II.

Dobitnike nagrade in pohval bo razglasil na večeru podelitve predsednik ocenjevalne komisije prof. PAVLE MERKU.

Večer bo uvedel kitarist prof. MARKO FERI

Društvo slovenskih izobražencev

vabi na okroglo mizo

»Manjšinske dileme v luči predvolilne situacije«

v ponedeljek, 4. marca, ob 20.30

v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3

Pričetek ob 20.30

V.D.E.

Kontovel 451
Trst
Tel. 040/225428
0337/543530

Verginella Dean & C. s.n.c.

popravila • vzdrževanje • inštalacije in prilagoditve industrijskih in civilnih električnih napeljav po normativah zakona 46/90.

PONT/02

NAGLUŠNOST PHILIPS

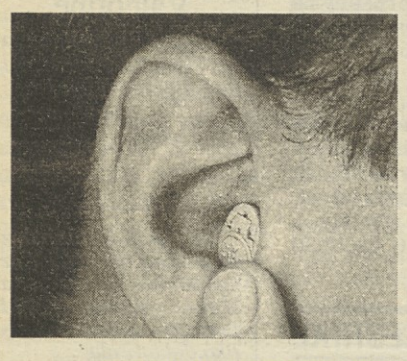

SLUŠNI APARAT PHILIPS

DELUJE AVTOMATIČNO BREZ STRANSKIH UČINKOV

SLUŠNI APARAT JE GLOBOKO V UŠESU PRIHRANI DO 30% ENERGIJE KAR POMENI DA NE POVZROČA ODMEVA, ŠUMOV TER SKROMNA PORABA BATERIJ.

BREZPLAČNA POJASNILA PRI

NOVI DIAGNOSTIČNI CENTER PHILIPS:
v Gorici, Ulica Marconi 3 - Tel. 0481/30030
urnik: torek, sreda in četrtek 9.00 - 12.30

v Trstu pri CENTRO ACUSTICO PHILIPS
Drevored XX Settembre 46 - Tel. 040/775047
ob sredah in petkih 9.30 - 12.30

FAGN/01

fagnus by Il Calmiere

KOLEKCIJA POMLAD '96

s prestižnimi modnimi proizvajalci v vseh oddelkih

MOŠKI
konfekcija fagnus
srajce Renato Fagnucci
za svečanosti G. Valentino

ŽENSKE
boutique Mazzi in Botto
pletenine BIFFI
obutev Pancaldi

ZA TVOJE SVEČANE PRILOŽNOSTI

fagnus by Il Calmiere

Ul. Mazzini 19/A
Trst - Tel. 3720020

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA, marca 1996
MARIN

Sonce vzide ob 6.39 in zatone ob 17.55 - Dolžina dneva 11.16 - Luna vzide ob 16.17 in zatone ob 5.22.

Jutri, PONEDELJEK, 4. marca 1996
MARA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 6 stopinj, zračni tlak 1016 mb pada, veter 6 km na uro severni, vlaga 20-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Massimiliano Busecchian in Luca Barnobi.

UMRLI SO: 82-letna Santa Stancich, 64-letni Aldo Gava, 76-letni Antonio Sergovich, 89-letna Irma Tominez, 61-letna Mariagrazia Devescovi, 83-letna Vittoria Crevatin, 75-letni Stefano Di Stefano, 82-letna Silvia Zerjal, 87-letna Paola Ibovitz, 68-letni Federico Jaromin, 81-letna Maria Trampuz.

LEKARNE

NEDELJA, 3. marca 1996

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Largo Sonnino 4, Mazzinijev drevored 1 (Milje), Sesljan.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg S. Giovanni 5 (tel. 631304), Ul. Alpi Giulie 2 (tel. 828428), Mazzinijev drevored 1 - Milje (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Largo Sonnino 4, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Sonnino 4 (tel. 660438).

Od PONEDELJKA, 4., do NEDELJE, 9. marca 1996

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Settefontane 39 (tel. 947020), Largo Osoppo 1 (tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Largo Osoppo 1, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Cavana 11 (tel. 302303).

MAR6/01

Marsich Prefabbricati
A. Marsich

cementni izdelki material za gradbeništvo

TRST - Drž. cesta 202 - III. km
Rocol (Callaia) anagr. št. 1683
Tel. 910806 - Fax 910924

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

CHA CHA CHA, boogie boggie, mambo ... Serena, Vesna in Branko te vabijo v ponedeljek, 11. marca, ob 19. uri v občinskem rikreatoriju v Križu na začetne in izpopolnjevalne plesne tečaje.

PRODAM kravo brejo štiri mesece. Cena po dogovoru. Tel. št. 281110 ob uri obedov.

PRODAM camper Iveco daily, letnik '84, v dobrem stanju, edini lastnik, opremljen za velike ture. Tel. št. 220284.

ZASEBNIKU prodam takoj vseljivo trisobno stanovanje s kletjo in garažo v središču Gorice. Tel. v večernih urah na št. 0481/32033.

V CENTRU NABREŽINE prodajamo dve enostanovanjski hiši v gradnji z vrtom. Tel. št. 212267.

PRODAMO trosobno stanovanje v Piranu 76 kv. m, sončno, suho, telefon, kabelska, drugo nadstropje, tik ob morju. Tel. št. 0038663/728158 popoldan in zvečer.

PRODAM po zelo ugodni ceni rustično (rabljeno) dnevno sobo in sedežno garnituro v istem stilu. Tel. št. 040/ 54390/575145.

NA PROSEKU oddamo nerezidentom v najem za dobo enega leta opremljeno stanovanje, 86 kv.m. Tel. 225657 od 12. do 16. ure.

21- LETNI FANT z vozniškim dovoljenjem išče resno zaposlitev. Tel. št. 200882.

PODJETJE za elektroniko išče prodajalce, takojšnji zaslužek, visoke provizije. Za sestanek tel. na št. 0360/579746 od 19.30 do 20.30.

ZAPOSLIMO za šest mesecev dobro izkušeno uradnico/ka. Tel. na št. 763620 od 13.30 do 15.30.

DRUŽINA iz tržaške okolice išče slovensko govorečo varusko za varstvo dvoletnega in štiriletnega otroka, tudi ob večernih urah. Tel. št. 822426.

UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije iz italijanščine za vse stopnje. Tel. št. 410967.

SIMPATICNE animatorke za Vaše otroke na razpolago za zabavo in rojstne dneve. Tel. št. 410967.

OSMICO je odprl Igor Grgič, Padriče 193. Toči belo in črno vino.

OSMICO sta odprla v Boštu Diko in Jordan Žerjal.

KMECKI TURIZEM Gruden-Žbogar v Samatorci je spet odprt vsak četrtek, petek, soboto in nedeljo. Tel. št. 229191.

V MEDJE VASI imata odprto osmico Gianna in Bojana.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Skerl - Salež 44, ob sredah zaprto.

OSMICO je odprl Ivan Antonič, Cerovlje 34. Toči belo in črno vino.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP
Ul. Revoltella (vogal Ul. d'Angeli)
Nabrežje O. Avgusta
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
Ul. Carducci 4
Ul. Molino a Vento 158
Ul. A. Valerio 1 (univerza)

MONTESHELL
Ul. Giulia 2
Drevored Campi Elisi 1/1
Drev. D'Annunzio 73
Miramarski drev. 37
Nabrežje T. Gulli 8
SESLJAN -drž.c. 202

ESSO
Trg Libertà 10/1
Ul.C. Battisti 6 (Milje).

IP
Ul. F. Severo 2
Drev. D'Annunzio 38/A
Ul. Baiamonti 2
Miramarski drev. 213

ERG PETROLI
Nabrežje N. Sauro 14

API
Ul. F. Severo 2/5
Passeggio S. Andrea

NOCNE CRPALKE
(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)
AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

OBČINSKO PODJETJE ZA ELEKTRIKO, PLIN IN VODO V TRSTU (A.C.E.G.A.)

razpisuje javno selekcijo s preizkušnjo za sprejem v službo s pogodbo za poklicno usposabljanje

DVEH DELAVCEV - ELEKTRIČARJEV, POMOČNIKOV SKUPINE (elettricista aiutante di squadra)

z vpisom v kategorijo C2 kolektivne delovne pogodbe za uslužbence občinskih podjetij za elektriko z dne 1.12.1991.

Med drugim so zahtevani še naslednji pogoji: da je kandidat dopolnil 18. leto starosti in da ni starejši od 32. leta na dan sprejema v službo; imeti mora vsaj diplomo nižje srednje šole ali enakovredni naslov.

Interesenti lahko dvignejo razpis - na katerem so navedeni vsi nadaljnji zahtevani pogoji - v podjetju na oddelku Servizio Risorse Umane - Trst, Ul. Bellini št. 1/b, II. nadstropje, soba št. 50/a (tel. 7793464 ali 7793480) ob delavnikih od 8. do 13. ure.

Prošnja mora biti izpolnjena na nekolkovanem papirju z overovljenim podpisom kot po zakonu. Rok za dostavo na A.C.E.G.A. - Ul. Genova št. 6 - Trst , zapade nepreklicno dne 30. marca 1996 od 13. uri.

GLAVNI DIREKTOR
(odv. Oreste Danese) Trst, 3. marca 1996

MALI OGLASI IN RAZNA OBVESTILA ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od *ponedeljka* do *petka*
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH ZAPRTO
PUBLIEST - Ul. Valdirivo 36 - I. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in kolegom, ki so na kakršenkoli način z nami sočustvovali ob izgubi dragega

Lorenza Mauri

se iskreno zahvaljujemo.

Maša zadušnica bo jutri, 4. marca, ob 18.30 v škedenjski cerkvi.

Giuseppina, Erna, Noemi

Trst, 3.3.1996

ZAHVALA

Družina Furlani

se zahvaljuje vsem, ki so počastili spomin

Maria Furlanija

Trst, 3.3.1996

ZAHVALA

Svojci pok.

Giovanne Vicic vd. Marchesan

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi žalovali.

Nabrežina 3.3.1996
(Pogrebno podjetje Zimolo)

4.3.1976 4.3.1996

20 let je že preteklo, odkar nas je zapustil naš dragi oči

Jože Peterlin

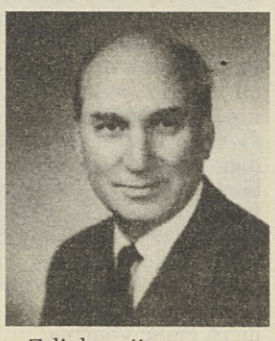

Z ljubeznijo se ga spominjamo

vsi njegovi

Trst, 3. marca 1996

†

Zapustil nas je naš dragi

Federico Polsak (Miro)

Pogreb bo v torek, 5. marca, ob 10.20 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga.

Žalostno vest sporočajo sin Giorgio, Ivana, Gianfranco in Alessio

Trst, 3.3.1996

ZAHVALA

Družina pokojnega

Egidia Sodomaco

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovalcem cvetja ter vsem, ki so počastili njegov spomin.

Posebna zahvala naj gre g. Kunčiču za občutene besede ter bivšim kolegom gasilske enote za zadnji pozdrav.

Križ, Nabrežina, 3. marca 1996

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sožalij za pokojnega

Emila Ravbar

vsem hvala. Toplo se zahvaljujemo dr. Danev in dr. Russi, g. župniku Bedenčiču, MePZ Repentabor, nosilcem krste, darovalcem cvetja in vsem ostalim, ki so na kakorkoli način počastili njegov spomin.

Svojci

Repen, 3.3.1996
(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob izgubi naše drage mame

Nadaline Schillani vd. Castellani

se vsem iskreno zahvaljujemo.

Svojci

Rovte, 3.3.1996

5.3.1995 5.3.1996

1. obletnica

Loredana Marchiani

Tvoja izguba razkosala mi je življenje na taki način, da krvavijo za vedno moje oči. Prazen svet je brez tvojih besed, brez tvoje sence na našem obzorju.

Walter, Elena, Paola

Trst, 3.3.1996

Sporočamo žalostno vest, da je za vedno zatisnil oči naš dragi

Lucijan Padovan

Žena Nerina, hčeri Milena z Nikom in Vilma z Matjažem, vnuki Matija, Jernej, Jerica in Jakob ter ostali sorodniki

Pogreb bo v torek, 5. marca, ob 10.40 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga k spomeniku padlim v Trebčah

Trebče, 3.3.1996

Ob izgubi dragega tov. Lucijana izreka iskreno sožalje družini Padovan

sekcija PDS-DSL Trebče, Padriče, Gropada

Prof. Mileni Padovan in družini izrekamo iskreno sožalje ob izgubi dragega očeta

učno in neučno osebje ter dijaki Pedagoškega liceja A.M. Slomšek

Žalovanju družine Padovan se pridružujejo družine

Cauduro, Menegazzo, Sivitz, Visintin in Čuk

Ob težki izgubi očeta Licijana izreka

MoPZ Vesna globoko sožalje hčerkama Mileni in Vilmi.

Ob izgubi dragega moža in očeta Lučanota sočustvujejo z Nerino, Mileno in Vilmo

Marta, Gino, Robi, Laura in Tanja.

†

Zapustila nas je naša draga

Amalia Frani vd. Bolcic

Žalostno vest sporoča jo

hčerka Vilma, vnukinji Silvia in Lucia z družinama ter ostali sorodniki

Pogreb bo jutri, 4. marca, ob 15. uri v cerkvi na Plavjah

Milje, 3.3.1996

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

ŠOLA / PODATKI O VPISU NA SREDNJI ŠOLI IVAN TRINKO

Enako število dijakov v dveh prvih razredih

Skupno število dijakov pa bo rahlo nižje kakor letos

V petek je potekel rok za vpis učencev in dijakov v šole vseh stopenj. Kar zadeva slovenske šole na Goriškem dokončni podatki o vpisu v osnovne šole še niso razpoložljivi, zato objavljamo danes številke za nižjo srednjo šolo. V naslednjih dneh bodo prišle na vrsto še osnovne in višje šole.

Srednjo šolo Ivan Trinko, glavni sedež v Gorici in oddelek v Doberdobu, bo jeseni obiskovalo skupaj 142 otrok, štirje manj kakor letos. Skupno število dijakov, ki so so se vpisali v prva razreda ostane nespremenjeno. V Gorici bo v prvem razredu 28 dijakov (letos 32), v ločenem oddelku v Doberdobu pa 14 (letos 10). Šolo bo junija po dokončanem ciklusu predvidoma zapustilo 46 dijakov, septembra pa bodo pridobili 42 dijakov.

V letošnjem šolskem letu obiskuje šolo v Gorici 112 dijakov, prihodnje leto jih bo 104. V Doberdobu imajo danes 30 dijakov, štirje več pa bodo jeseni. Tako je številčno stanje ob izteku roka za vpise. Rok je zapadel konec februarja in je zato podatke smatrati kot dokončne.

»Stanje ni najboljše, vendar če zadevo ocenjujemo ob upoštevanju različnih elementov, niti ni tako slabo«, meni ravnateljica g. Rozalija Simčič Lojk. Zadeva je preprosta: otrok ni, oziroma jih je zmeraj manj.

Določen osip ob prehodu iz osnovne v nižjo srednjo šolo so zabeležili tudi letos. Šolanje na nižji srednji šoli z italijanskim učnim jezikom bo nadaljevalo sedem učencev, ki v tem šolskem letu obiskujejo osnovne šole s slovenskim učnim jezikom.

Na šoli s precejšnjim zadoščenjem ugotavljajo tudi, da je bil osip v krajih (Lasko, Krmin), ki so najbolj izpostavljeni, minimalen ali pa ga sploh ni bilo. To je vsekakor pozitiven pokazatelj. Toliko bolj, ker prihajajo otroci v glavnem iz mešanih zakonov in iz širšega okolja, ki je običajno manj dovzetno za vprašanja vzgoje in izobraževanja v dveh jezikih.

Kar zadeva šolo Ivan Trinko velja poudariti, da bo v prihodnjem šolskem letu še v večji meri odprta v svet in novostim in v tem pogledu povsem enakovredna srednjim šolam z italijanskim učnim jezikom. Poleg nemščine bodo namreč poskusno začeli poučevati tudi angleščino kot tuji jezik. Odpravljene pa bodo - vsaj tako zatrjujejo na Občini in tako zagotovilo je dal župan tudi na četrtkovi seji občinskega sveta - tudi prostorske težave glavnega sedeža šole v Gorici. Spet se bodo namreč preselili v Kapucinsko ulico, v prostore, ki so jih morali jeseni zapustiti.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA IVAN TRINKO

ŠTEVILO VPISOV

	1995/96	1996/97
GORICA		
I. razred	32	28
Vsi razredi	112	104
DOBERDOB		
I. razred	10	14
Vsi razredi	34	38
SKUPNO		
I. razred	42	42
Vsi razredi	146	142

SOVODNJE / POBUDA SINDIKATA SPI/CGIL

Kulturno in družabno srečanje upokojencev iz sovodenjske občine

Predstavili delovanje in cilje prizadevanj

V Kulturnem domu v Sovodnjah je bilo v petek srečanje upokojencev, ki sta ga priredili občinska in goriška okrajna zveza sindikata SPI/CGIL, v sodelovanju z Društvom upokojencev. Udeleženci so prisluhnili poročilu o dejavnosti in prizadevanjih sindikata v korist šibkejših slojev prebivalstva ter krajšemu kulturnemu sporedu, za kar je poskrbel zbor upokojencev. Bili so prisotni tudi predstavniki Društva upokojencev in občinske uprave. (foto Bumbaca).

VRH / 50-LETNICA DRUŠTVA

Jubilej KD Danica

V petek odprtje spominske razstave

Po Štandrežu in Sovodnjah se na proslavo 50-letnice ustanovitve in delovanja kulturnega društva pripravljajo tudi na Vrhu. V marcu prirejajo kar tri različne prireditve: v soboto, 9., v petek, 15., in v nedeljo, 17. marca, ko bo osrednja slovesnost.

Prihodnjo soboto bodo v kulturnem in športnem središču Danica odprli razstavo ob 50-letnici društva, zavrteli film in prisluhnili nastopu mladinskega pevskega zbora "Vrh sv. Mihaela". Prireditev bo ob 19.30.

V petek, 15. marca, ob 20. uri bodo v središču predstavili igro Pred petdesetimi leti ter izvedli koncert moškega pevskega zbora Jezero ter vokalne skupine Sovodenjska dekleta.

Osrednja prireditev v sklopu zlatega jubileja bo v nedeljo, 17. marca, ob 14.30, ko bodo priredili koncert godbe Kras iz Doberdoba. Nastopil bo tudi mešani pevski zbor Oton Župančič iz Štandreža, nekdanjim predsednikom in odbornikom društva pa bodo izročili priznanja.

FOJBE / STALIŠČE VZPI

Solidarni z Vannijem

Obsodba gonje proti znanemu antifašistu

Že na nedavni skupščini treh goriških sekcij VZPI -ANPI so bivši partizanski borci izrazili solidarnost Giovanniju Padovanu - Vanniju, nekdanjemu komisarju garibaldinske brigade Garibaldi Natisone. V petek je 87-letnemu antifašističnemu borcu javno izrazilo solidarnost pokrajinsko vodstvo združenja bivših partizanskih borcev . V daljši izjavi za tisk ugotavlja, kako se je na osnovi sodne preiskave o tragičnih dogodkih, ki so se pripetili konec vojne in ki jih je združenje obsodilo, razplamtela propagandna akcija, ki prav gotovo ne služi odkrivanju resnice in pravice, ampak ima za cilj drugačne, politične cilje, ki bi jih težko ločili od volilne kampanje. ANPI ugotavlja, da je nosilec take pobude Marco Pirina in navaja primere iz njegovih dveh zadnjih del, kjer je med žrtve vključil tudi krvnike in mučitelje. Če je sodstvo za osnovo svoje preiskave vzelo Pirinove podatke se lahko zgražamo, navaja ANPI. Vsi ki vedo, kaj je bila divizija Garibaldi-Natisone, kje se bojevala in koliksen krvni davek je plačala, zavračajo neverjetne obtožbe na račun komisarja Vannija.

NOVICE

Z ukradenim camperjem goljufal vojake v nekdanji Jugoslaviji

Lastniku v Ronkah so te dni vrnili camper, ki mu ga je pred 11 meseci z zvijačo odpeljal domiselni goljuf, 41-letni Ivo Algeri iz Turina. S pomočjo ponarejene izkaznice karabinjerjev ROS je Algeri lastniku "zaplenil" vozilo, češ da ga potrebujejo za neko posebno operacijo. Lastnik je kasneje zadevo prijavil pravim karabinjerjem, ki so goljufa tudi prestregli na meji pri Rabujezu in prijavili sodstvu. Camper s ponarejeno oznako "OZN" je bil tačas na Hrvaškem. Tam je Algeri goljufal vojake: prevzemal je njihove prihranke z obljubo, da jih bo posredoval družinam, do katerih pa denar nikoli ni prišel. Donosni posel je februarja končno prekinila hrvaška policija, ki je goljufa zagotovila pravici, camper pa vrnila lastniku.

Vlak povozil moškega

V neposredni bližini mejnega prehod Pristava-Rafut je tovorni vlak predsinoči ob 19.40 povozil moškega srednjih let. Domnevajo, da gre za upokojenca iz Nove Gorice, vendar do včeraj popoldne njegove točne istovetnosti še niso odkrili.

GLEDALIŠČE / ODER 90

Pozabljena igra Franceta Bevka

Mladi amaterji bodo v nedeljo uprizorili malo znano dramo Krivda

Gledališka skupina Oder 90 vabi v nedeljo, 10. marca, ob 17. uri v Kulturni dom. Pred nami je namreč enajsta premiera, s katero se ponovno predstavlja skupina mladih amaterskih igralcev, ki je v petih letih dokazala res lepo navdušenje in stalno prizadevanje. Ob gledaliških premierah ne gre pozabiti na sodelovanje teh igralcev pri dveh operetah, na oblikovanje scenskega koncerta skupaj z zborom Hrast iz Doberdoba, na sodelovanje na številnih proslavah in drugih prireditvah.

Letošnjo sezono otvarjajo v nedeljo z Bevkovo dramo Krivda (prvotno različico z naslovom Materin greh je avtor sam predelal), dramskim delom, za katero ve le nekaj poznavalcev, s spominu širše javnosti pa je žal poozabljeno. Drama je bila uprizorjena na nekaterih podeželskih odrih med obema vojnama in nazadnje v šestdesetih letih. Predstavili nam jo bodo nekakateri že dobro poznani in utečeni igralci, spoznali pa bomo tudi nekaj novih mladih amaterjev, saj je dramskih oseb v tej igri kar 15. Režijo so tudi za to premiero poverili že poznanemu Darku Komacu, sceno sta oblikovala Herman Kosič in Lojze Maraž, Danjela Klanjšček pa je poskrbela za kostume.

Najlepše priznanje, ki ga občinstvo lahko pokloni neutrudnim amaterjem, bo seveda prisotnost na premierski uprizoritvi nove igre.

SOVODNJE / PROMETNA NESREČA VČERAJ ZJUTRAJ

Po trčenju v ograjni zid so avtomobil zajeli plameni

Kljub poškodbam je vozniku uspelo priti iz avtomobila

Težka prometna nesreča se je zgodila včeraj, nekaj minut pred 7. uro, v križišču Pri Ušarju, v zgornjem delu Sovodenj. Precej hude telesne poškodbe je zadobil 22-letni voznik avtomobila fiat tipo Giampaolo Bertotti iz Gorice. Zaradi zloma ključnice, ran in številnih udarcev po glavi (po vsej verjetnosti je udaril z obrazom v vetrobransko steklo) in drugih poškodb, se bo moral zdraviti mesec dni.

Bertotti je, tako je ugotovila prometna policija, vozil v smeri proti središču Sovodenj, ko je menda v poskusu, da bi se ognil mački, ki je prečkala cesto, izgubil nadzorstvo nad avtomobilom, zavozil v levo in silovito trčil v ograjni zid na začetku ulice Venezian. Od tu se je vozilo odbilo spet na glavno cesto. Avtomobil je začel goreti, voznik se je, čeprav poškodovan, tudi ob pomoči drugih oseb, še pravočasno rešil iz skrotovičene pločevine, sicer bi bile posledice lahko zelo tragične. Kmalu zatem so na kraj prihiteli gasilci in reševalci.

Na sliki (foto Bumbaca) **uničeni avtomobil po trčenju in požaru**

MLADI

Pogovor o manjšini, kulturi in kuhinjskih receptih

»Kaj se za vraga kuha v manjšinskem kotlu? ... in zakaj se nič ne skuha?!?«. Na ti in druga podobna vprašanja bodo v sredo, 6. marca, ob 19.30 skušali poiskati odgovor člani Kluba goriške mladine in drugi mladi, ki so vabljeni na srečanje na sedežu KGM na Svetogorski 84 zraven Dijaškega doma. O kuhinjskih receptih se bodo pogovarjali z režiserjem oziroma znanim šefom Sergijem Verčem, s katerim bodo skušali ugotoviti, »zakaj je manjšinski pasticcio vedno tako neokusen in osmojen«.

Na srečanje je izrecno vabljena vsa slovenska goriška mladina. Organizatoriji dajejo vedeti, da se bo večer zaključil s "fešto".

NOVICE

Dan kulture v Sovodnjah

V Kulturnem domu Sovodnjah se bodo danes ob 18.30 v okviru prireditve ob dnevu slovenske kulture in proslav 50-letnice ustanovitve društva spomnili pred poldrugim letom preminulega rojaka Franja Rojca. Uresničila so se namreč prizadevanja, da bi v knjižni obliki izdali zbirko njegovih pesmi. Jutri bodo predstavili knjigo s pomenljivim naslovom "Mladim srcem". Obenem bodo v Kulturnem domu odprli razstavo slik domačinke Irene Mikluš - Petejan. Kulturni program bodo oblikovali Sovodenjska dekleta in pevci zbora Skala ter recitatorji.

Na TV Primorki pogovor o športu

Športna tekmovalna sezona se bliža sklepni fazi in čas je prvih obračunov. To bodo skušali storiti na jutrišnji oddaji "Med Sočo in Nadižo" ob 18.30 na TV Primorki. Gostje voditelja Rudija Pavšiča bodo Vili Prinčič, goriški organizacijski tajnik ZSSDI, Darij Frandolič iz Doberdoba in Ivo Rojec iz Sovodenj. Oddaja bo priložnost za pogovor stanju v goriškem športu, predvsem kar zadeva nogomet in odbojko, ki predstavljata najmnožičnejši in tudi najuspešnejši športni panogi. Posebej bo oddaja izpostavila športno obmejno sodelovanje, ki je pognalo korenine pred približno dvema desetletjema.

Predavanja o cvetju in vrtnarstvu

Center za ovrednotenje ljudskega izročila v Podturnu bo tudi letos priredil niz predavanj za ljubitelje cvetja in sicer ob ponedeljkih in torkih od 16.30 do 18. ure v župnijskem domu Pastor Angelicus v ul. Rabatta. Prvo srečanje bo že jutri, ko bo Luciano Viatori govoril o vrtičkarstvu, gojenju cvetja, skrbi za vabljiv videz naših domov. V torek bo Giorgio Guzzon predvajal diapozitive o vrtovih na Irskem, 18. marca bo govor o angleških vrtovih, naslednjega dne o sobnih rastlinah. Zadnji dve srečanji bosta namenjeni prikazu orhidej in predvajanju diapozitivov, ki so jih ali jih še bodo posneli udeleženci srečanj.

Stavka poštnih uslužbencev

Pokrajinska uprava poštne službe obvešča, da bo jutri celodnevna stavka, ki jo je oklical sindikat Failp Cisal. Kljub stavki bodo v Gorici (glavni sedež) in v Tržiču, zajamčili delovanje nekaterih okenc. Redno bo delovalo okence za sprejem priporočenih in zavarovanih pošiljk ter okence za sprejem in oddajanje telegramov.

KD SOVODNJE ZSKD GORICA

vabita

danes, 3. marca 1996, ob 18.30 na

Predstavitev zbirke pesmi FRANJA ROJCA

in odprtje razstave slik IRENE PETEJAN

v Kulturnem domu v Sovodnjah

OBVESTILO IZLETNIKOM

Cenjene bralce, ki so se prijavili za potovanji v Barcelono in države srednje Evrope prosimo, da poravnajo drugi obrok vpisnine v znesku 300.000 lir v sredo, 6. marca od 9. do 13. ure na upravi našega dnevnika v Drevoredu 24 maggio 1.

COTA/01

TRGOVINA OBUTVE

ČOTAR

GORICA - Raštel 72

se poslavlja od svojih kupcev z

VELIKO RAZPRODAJO

vsega blaga v skladišču

POPUSTI od 30% do 60%

sporočilo občini 11.3/16

UNICA/01

L'UNICA

VSE ZA POROKO, OBHAJILA in BIRME v **GORICI**

Korzo Italia 40
Tel. 0481/535572

Ul. Garibaldi
Vogal Ul. Morelli 55

bonboniere
konfeti

poročni seznami

OPREMA:
lesenci
preproge
keramika
porcelan
kristal
jedilni pribor
okrasni predmeti

VOLITVE / TAJNIŠTVO SKGZ

Slovenci naj se aktivno vključijo v gibanje Oljke

V soboto pokrajinska skupščina

Do predčasnih parlamentarnih volitev manjka samo še poldrugi mesec. Goriško pokrajinsko tajništvo SKGZ je vzelo v pretres stanje in perspektive glede te pomembne volilne preizkušnje in ocenilo, da je v tem času važno, da se tudi slovenska narodnostna skupnost aktivno vključi v procese, ki bodo zagotavljali večjo demokratičnost in preprečili zmago nazadnjaških in desničarskih sil.

Zavezništvo Oljke kot rezultat teh hotenj predstavlja izhodišče, da bomo tudi Slovenci v njem lahko dejavni in da bomo z našo organiziranostjo prispevali k rasti koalicije demokratično in napredno usmerjenih sil. V tem smislu je pomembno, da se tudi kot posamezniki aktiviziramo in vključimo v to gibanje, ki bo svojo pokrajinsko skupščino imelo prihodnjo soboto v goriškem avditoriju Fogar. Na njej bodo razpravljali o političnih tezah zavezništva, sprejemali morebitne amandmaje in dodatke ter izbirali delegate za vsedržavno skupščino.

Naša prisotnost bo namreč zagotavljala, da bodo tudi znotraj Oljke naše problematike boljše prisotne in to še posebej velja na pokrajinski in deželni ravni. Zaradi tega pokrajinsko vodstvo SKGZ poziva k aktivnemu sodelovanju in na prisotnost na sobotni skupščini pokrajinske koordinacije Oljke.

GORICA

Slovenski mediji v goriškem prostoru

Okrogla miza jutri ob 20.30

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri ob 20.30 na pobudo SKGZ okrogla miza o medijskem pokrivanju goriškega prostora. Prisotni bodo sodelavci Primorskega dnevnika, Radia Trst A, Novega glasa, Primorskih novic, TV Primorka, revije Isonzo Soča, mesečnika Novice-Notizie, štirinajstdnevnika Oko in slovenskega uredništva televizijskih sporedov RAI. Zanimivost okrogle mize je v tem, da bodo o aktualnem vprašanju govorili ljudje, ki na področju javnega obveščanja in torej tudi na področju usmerjanja javnega mnenja delajo.

KULTURNI DOM / V SPOREDU ZA MESEC MAREC

Koncerti, film in gledališče

Danes popoldne violinist M. Zanetti z orkestrom Verdi iz Trsta

Kulturni dom v Gorici je te dni v okviru mesečnega "Informativnega biltena" objavil razpored kulturnih in drugih prireditev, ki se bodo v domu zvrstile v mesecu marcu. Spored se bo tokrat pričel z glasbo in sicer danes popoldne ob 17.30 s koncertom orkestra Verdi iz Trsta, ki bo spremljal violinista Stefana Furinija. Ker smo že pri koncertih, naj še omenimo nastop orkestra "Tzigana" iz Budimpešte, ki bo nastopil v sredo, 6. marca, in operni koncert orkestra Verdi v nedeljo, 24. marca.

V februarju je ponovno stekla v domu tudi filmska dejavnost v okviru četrtkovih srečanj sporeda Goricakinema. Tudi v marcu se bodo vsak četrtek ob 20.45 vrstili zanimivi filmi, ki jih ponuja Kinoatelje. Gledališče pa bo tudi v tem mesecu igralo glavno vlogo. Najprej bo na sporedu v italijanskem abonmaju predstava "L'asino d'oro", v kateri nastopa znani italijanski igralec Paolo Poli. Igra bo na sporedu v torek, 5. marca. Druga italijanska predstava "La governante" pa bo na sporedu v ponedeljek, 18. marca. Tokrat bosta nastopila v glavnih vlogah Giorgio Albertazzi in Paola Pitagora. V abonmaju slovenskega gledališča SSG bo v tem mesecu na vrsti šesta predstava "Kranjski komedijant". Režiser "ene komedije v treh aktih" je Zvone Šedlbauer. V okviru predstavitve gledaliških predstav pripada posebno mesto goriški amaterski skupini "Oder 90", ki bo imela v nedeljo, 10. marca, ob 17. uri premiero predstave "Materin greh" Franceta Bevka. Premiera je vedno poseben dogodek, ki bo prav gotovo tudi letos pritegnil pozornost širšega goriškega občinstva. Isto velja tudi za drugo goriško amatersko skupino, tokrat italijansko "Terzo teatro di Gorizia", ki nam bo 22. in 23. marca predstavila igro M. Fontaninija "Per favore ammazzatemi la moglie".

V mesecu marcu bo v Kulturnem domu tudi tradicionalna revija Primorska poje ter občni zbor Slovenskega planinskega društva iz Gorice, v torek, 19. marca, pa bo na sporedu lutkovna gledališka predstava za slovenske osnovne šole z Goriškega.

PROMET / ZNAK JE ŽE V REDU, TODA...

Avtomobilisti pozor

Stanje še bolj očitno ob zaprtju Crispijeve ul.

Splošno je znano, čemu služijo prometni znaki. Drugo je seveda vprašanje v kolikšni meri se upoštevajo oziroma spoštujejo. Ob vse pogostejših začasnih (pravzaprav že kar stalnih) preusmeritvah in preureditvah prometa lahko pride zaradi napačno nameščenih ali neustreznih prometnih znakov, do absurdnih situacij. To so na kraju samem ugotovili avtomobilisti, ki so pred dnevi "krožili" v bližini stolnice in trga sv. Antona in ki so se v križišču ulice Rabatta in Colobini (foto Bumbaca) znašli v čudnem položaju: če so zavili desno, jih je policaj pred stolnico preusmeril spet proti trgu sv. Antona; tisti ki so zavili v levo, so se po 20 metrih znašli pred visokim zidom, ker gre pač za slepo ulico. O urejenosti prometa v Gorici so si pač mislili svoje.

KINO

GORICA

VITTORIA Zaprto zaradi prenovitvenih del.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Highlander 3«. C. Lambert.

TRŽIČ

COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00»Jane Eyre«. Režija Franco Zefirelli.

OBVESTILA

KD OTON ŽUPANČIČ v Štandrežu prireja 9. marca družabnost ob dnevu žena. Prijave pri Marti (tel. 21407) ob uri kosila.

CICIKLUB obvešča, da bo prihodnje srečanje jutri, 4. marca, ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

SPD GORICA obvešča, da bo 10. marca društveno tekmovanje v veleslalomu na Trbižu. Prijave na sedežu jutri, v torek in sredo od 19. do 20. ure. Ob vpisu je treba poravnati startnino in članarino.

KD OTON ŽUPANČIČ organizira tečaj prve pomoči. Podrobnejša pojasnila bodo posredovali na prvem srečanju jutri ob 20.30 v prostorih doma A. Budal v Štandrežu.

KRUT - GORICA obvešča člane, da se v sredo, 6. marca, pričnejo tedenske plavalne ure v termalnem bazenu v Gradežu po ustaljenem urniku. Informacije in vpisovanje pri Anamariji, tel. 531644.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO javlja urnik odhoda za izlet v Susegano 8. marca: prvi avtobus ob 6.45 v Podgori pri spomeniku, nato pri gostilni Primožič in v Štandrežu; drugi avtobus ob 7. uri v Sovodnjah pri cerkvi nato v Štandrežu.

ČESTITKE

Ireno in Rudija Pintarja je osrečilo rojstvo prvorojenca JANEZA. Toplo čestitamo mlademu paru, malemu Janezu pa želimo, da bi postal pošten, zaveden slovenski fant in da bi bil vsem v veselje in ponos. Radovan, Danica, Irena in Dejan.

Mamici Ireni in očku Rudiju prisrčno čestitamo ob rojstvu prvorojenca, malemu JANEZU pa želimo zdravja in sreče, da bi zrastel v krepkega fantka. Silvio, Darka, Danjel in David.

PRISPEVKI

V spomin na drago Pepco Mučič darujejo Ivanka in družina Brajnik 50 tisoč lir za MePZ Oton Župančič in 50 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Standreža.

Harmonikar vrhovskega pusta Danilo Petarin je KSD Danica daroval 200 tisoč lir.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUSTVO V GORICI

sklicuje

48. REDNI OBČNI ZBOR

v četrtek, 14. marca 1996 ob 20. uri, v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici

ČRPALKE

Danes so na Goriškem dežurne bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi
ESSO - Ul. L. Isonzo
MONTESHELL - Ul. Aquileia
ERG - Ul. sv. Mihaela
AGIP - Ul. Trieste

TRŽIČ
MONTESHELL - Ul. Boito
IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich

RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia

KRMIN
AGIP - Drev. V. Giulia

GRADIŠČE
MONTESHELL - Ul. Trieste

ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti (Pieris)

MARJAN
AGIP - Ul. Manzoni

ŠTARANCAN
AGIP - Ul. Trieste

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriške občine od 24. februarja do 1. marca 1996.

RODILI SO SE: Chiara De Palo, Camilla Accurso, Francesco Ciuffarin, Ilaria Borghetto, Luca Belardinelli, Roberta Decolle in Lorenzo Tommasi.

UMRLI SO: 77-letni upokojenec Giuseppe Zandonà, 81-letni upoko-jenec Urbano Piccotti, 53-letna trgovska pomočnica Teodora Koshuta por. Bensa, 73-letna gospodinja Adalgisa Liberi por. Montagna, 88-letni upokojenec Luigi Bait, 85-letna upokojenka Narcisa Stacchi, 57-letna gospodinja Vittoria Romanut por. Ballaben, 70-letni upokojenec Gino Trinco, 84-letni upokojenec Luigi Marega, 85-letna upokojenka Matilde Boschin, 83-letna upokojenka Cornelia Fattor vd. Giorni, 87-letni upokojenec Agostino Stigari, 90-letna upokojenka Rosa Peressin vd. Calligaris, 76-letna redovnica Maria Emilia Benčič, 76-letni upokojenec Fulvio Marcantonio, 82-letna upokojenka Eligia Pauletig, 82-letni upokojenec Giovanni Cocciante, 96-letna gospodinja Emma Rossi vd. Luciani, 30-letni študent Alessandro Leghissa, 82-letni upokojenec Enrico Davino, 72-letna upokojenka Giuseppina Da Roit vd. Pocar, 75-letni upokojenec Amelio Cavassi.

OKLICI: psiholog Gualtiero Giovanni Barduagni in publicistka Anna Iacurti, delavec Umberto Bernardinis in uradnica Ingrid Nanut, delavec Roberto Furlan in delavka Isabella Marega.

POROČILI SO SE: mehanik Massimo Lutman in študentka Silvia Bucchi, uradnik Pierandrea Picotti in uradnica Claudia Visintini.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO, C. Italia 10, tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, Ul. Romana 147, tel. 40497.

POGREBI

Jutri: 10.15 Dante Valenti, iz splošne bolnišnice v Ronke; 11. uri, Angela Kovačič, iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

TUJE NALOŽBE NA OBALI

Nerazrešljivo nasprotje med razvojem in mestno veduto

Kljub dosedanjim zapletom se bo gradnja Toncity centra nadaljevala

KOPER - Podaljšan rok za plačilo kupnine za zemljišče, na katerem je predvidena gradnja B in C faze poslovnega centra Toncity, je potekel 10. februarja. Za nakup 6, 2 hektara zemljišča v območju zazidalnega načrta Ob kolodvorski bi morala družba Toncity Pacific Investicije po lani novembra sklenjeni pogodbi plačati občini Koper pet milijonov nemških mark. Prvi obrok v znesku 2, 5 milijona nemških mark je zapadel že konec decembra, vendar je tedaj upravni odbor koprskega Sklada stavbnih zemljišč rok podaljšal.

Zastoj na gradbišču je nastal zgolj zaradi tehničnih težav (Foto: Z. Primožič/FPA)

Družba Toncity je sklenila pogodbo v dobri veri, da je zazidalni načrt veljaven in omogoča načrtovano gradnjo poslovnega centra. V njem naj bi dobilo svoj sedež 250 podjetij iz Avstralije in Daljnega vzhoda, ki so izbrala Koper za izhodišče svojega poslovnega prodora na trg v širšem območju tega dela Evrope. V fazi B in C naj bi zgradili tudi podzemne garaže in trgovske lokale. Celotni projekt naj bi Kopru po pričakovanjih prinesel vsaj 600 novih delovnih mest. Seveda, če bo v celoti uresničen. Pokazalo se je namreč, da zazidalni načrt ni veljaven in investitor projekta zaenkrat ne more nadaljevati. Zato tudi ni poravnal kupnine za zemljišče, kar lahko povzroči, da občina razveljavi pogodbo.

Mitja Veršič, direktor družbe, o tem zapletu pravi: »Ta hip ne dajemo nobenih informacij. Dogovorili smo se z občino, da bodo oni imeli te stvari v rokah. . .« Medtem ko na občini iščejo rešitev zapleta, so se pojavile govorice, da bodo poslovneži, ki jih zastopa Avstralec našega rodu Jose K. Zrim, obupali nad to čudaško državico in svojih sto milijonov ameriških dolarjev, ki so jih nameravali investirati, odnesli drugam. Pojavila pa so se tudi ugibanja, po katerih investitorju ni uspelo dobiti denarja in da je zato tako rekoč umetno nastal zaplet, da ne bi to prišlo na dan. Mitja Veršič o tem: »Tako lahko razmišljajo samo ljudje, ki nimajo pojma o investicijah. Predstave, da bodo tuji poslovneži hodili po Sloveniji s kovčki bankovcev, so skrajno naivne. V resničnem svetu denarja nima nihče, denar je v bankah. Mislim, da takšne govorice ne nastajajo zaradi kakšnega zlobnega nasprotovanja projektu, ampak zaradi mentalitete, ki jo odlikuje preprošcina. . .

Seveda pa so banke pripravljene odpreti naložene linije šele tedaj, ko so papirji urejeni. V primeru zazidalnega načrta Ob kolodvorski papirji niso urejeni. Ko so poslanci koprske občinske skupščine oktobra leta 1993 glasovali za ta zazidalni načrt, med podlagami za odločitev ni bilo soglasja Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Pirana. Predstavniki Zavoda so že tedaj opozarjali, da brez njihovega soglasja ne bo šlo. Soglasja pa že od začetka niso nameravali dati, ker je po njihovih kriterijih načrtovana višina objekta nesprejemljiva. Objekt naj bi po projektih segal v višino petih nadstropij, Zavod pa bi lahko pristal le na tri. Čeprav gre za gradnjo zunaj območja spomeniško zaščitenega starega jedra mesta Koper, je zavod našel upravičenost svojega poseganja v določilih občinskih odlokov, po katerih je zaščitena tudi veduta mesta. Ta je bila sicer v manj kulturno osveščenih obdobjih že dodobra načeta, vendar pa je Vrhovno sodišče v postopku, ki ga je sprožil Zavod, v začetku januarja razsodilo, da zazidalni načrt ni veljaven brez Zavodovega soglasja. Vsekakor bo torej moral še enkrat v proceduro, pri tem pa bo treba z Zavodom najti kompromisno rešitev.

Zavod vztraja pri svojem, čeprav v neposredni bližini, med gradbiščem Toncityja in mestom, že stoji šestnadstropni objekt sodišča. Investitorjem bi se z znižanjem objekta za eno ali celo dve etaži gradnja tako podražila, da se jim računi ne bi izšli. Gradnja na tem močvirnem zemljišču je že tako obremenjena z zahtevnim in zelo dragim postavljanjem temeljev. Sedaj je na potezi koprska občina, ki pa nima velikega manevrskega prostora. Od projekta Toncity si veliko obetajo, ob teh zapletih pa se je že začelo govoriti o slovesu avstralskih poslovnežev. Kljub temu bo koprski Toncity center vsekakor stal, če ne v načrtovanem obsegu, pa vsaj v delu, ki so ga že začeli graditi. Za fazo A je namreč investitor po dolgih usklajevanjih neposredno dobil soglasje MZVNKD, ker je bilo že izdano lokacijsko dovoljenje.

Po prvih napovedih naj bi bila gradnja zaključena že konec lanskega leta. Mitja Veršič pojasnjuje, da je zastoj na tem gradbišču nastal izključno zaradi tehničnih težav. Pilotiranje namreč ni bilo zastavljeno na pravi način in sedaj poteka postopek sanacije že zabitih pilotov, ki bodo podpirali temelje stavbe. »Toliko denarja smo že vložili v ta projekt, da v nobenem primeru od njega ne bi mogli odstopiti. Sicer pa tega tudi nikakor ne želimo in zato bomo fazo A vsekakor izpeljali do konca. Prav posebno se nam niti ne mudi. . .«

Boris Vuk

Po kazalcih ste naši, kdaj pa boste skočili?

BOZO KOVAČ

Zdaj že skoraj ne mine dan, ne da bi v Ljubljani gostili kakšnega pomembnega tujca, ki na obvezni novinarski konferenci zanesljivo pohvali uspešno Slovenijo in jo podpre v njeni srčni bolečni, odpravi ovir na poti v Evropsko unijo. Če pa že kdo ne utegne priti, napiše ljubeznivo pismo s podobno vsebino. Mi smo na vaši strani, bi lahko bil skupni imenovalec teh sporočil, kot jih je mogoče prebrati v javnih glasilih.

Gosti, ki se tako pohvalno izražajo o Sloveniji, so vselej pripravljeni tudi podkrepiti svoje trditve. Skoraj vse predpise ste že uskladili z evropskimi, pravijo, razvili ste večstrankarsko demokracijo, občutljivi ste za človekove pravice, država je stabilna in gospodarsko uspešna. Ce bi imeli še manjšo inflacijo in nižje obrestne mere, bi lahko vstopili celo v monetarno unijo.

Takšnim trditvam in argumentom bi se človek težko uprl, saj so laskavi in bolj ali manj držijo, kar je videti tudi na evropskem denarnem trgu. Slovenija se je še nedavno morala krepko potruditi, da je prišla po zmerni ceni do kakšnega posojila, danes je položaj zanjo nadvse ugoden. Na razpolago so ji tudi dolgoročna posojila, o kakršnih pred tremi leti še sanjati ni mogla, cena denarja pa se je zanjo zmanjšala skoraj za polovico. Sloveniji skratka zaupajo tudi najbolj nezaupljivi ljudje, se pravi, bančniki.

Ureditev odnosov s tujimi komercialnimi bankami, ki je ta teden precej burila slovenske politične duhove, bo brzkone še zboljšala položaj države na lestvicah uglednih ekonomskih ustanov. Kaj se ve, morda bo celo prehitela večno tekmico Češko. Slovenija je skratka uspešna država, ki si zasluži svoj prostor v Evropski uniji, kar je bojda tudi strateški interes organizacije razvitih.

Brez pretirane hvale bi lahko rekli: mnogo dobrih novic. Vendar ni dobrih novic brez slabih. Visoki gosti iz tujine namreč v »fusnoti« zmeraj kaj dodajo, zlasti ko je beseda o slovenskem članstvu v Evropski uniji ali vsaj o njenem pridruženem članstvu. Bistvo dodatka je navadno v tem, da bo Slovenija morala sama urediti odnose z Italijo, oni so namreč pri tem nemočni, kvečjemu lahko rečejo kakšno besedo Sloveniji v prid. To pa je tudi vse.

Sporočila pomembnih gostov iz zahodne tujine bi nemara lahko opisali tudi takole: meja evropeiziranega dela stare celine je na jugovzhodni strani Slovenije, država je zrela za razvito družbo, na vrsti so zdaj politiki, nekoč bi rekli »subjektivni faktor«. Odpreti morajo evropska vrata, ki jih z druge strani tišči Italija. Skoraj nič več ni odvisno od kazalcev, zapovedanih v Bruslju, saj je Slovenija pripravljena popustiti tudi pri nepremičninskih predpisih, se pravi, odstopa od politike »slovenske krvi in tal«. Vstop v Evropsko unijo je zdaj praktično v rokah slovenskih politikov, ki se morajo tako ali drugače pogoditi z Italijo. Obiti je ni mogoče, naj bi še tako želeli ali celo poskušali.

Takšno razumevanje tujih sporočil, ki tokrat zadevajo odnose z zahodno sosedo, v bližnji prihodnosti nemara s Hrvaško ali z Avstrijo, kdo ve, kam bo še udarila strela, nalaga politikom precejšnje breme, morda na začetku volilnega leta celo nekoliko pretežko. Kdo pa bi tvegal zamero pri vesoljni Sloveniji, ki bi si jo nedvomno nakopal, če bi recimo popustil Italiji. Zaradi drvarsko postavljenih zahtev v zvezi z optanti, fojbami in po novem tudi v zvezi z jedrsko elektrarno uživa zahodna soseda ne kaj dosti večjo naklonjenost slovenske javnosti kot še nedavno Srbija. To bo težko spremeniti. Toda velika soseda stoji kot cerberus na vratih EU, slovenski politiki pa so v škripcih. Če bodo več dali na pokončnost pred kamerami kot na spretno rešitev problemov z nekoliko izsiljevalsko Italijo, ki so v resnici minorni, že če bi jih primerjali s cvetočimi gospodarskimi odnosi s sosedo, potem ni rečeno, da ne bodo odpeljali vsi vlaki za Bruselj. Tako je mogoče razumeti tujce, ki tako kot slovenski gostitelji niso zmeraj najbolj zadovoljni z ravnanji Italije, toda na koncu sočutnega pogovora vselej dvignejo roke, češ, to je pa vaš problem.

Izpred televizijskih kamer bi se nemara kazalo povzpeti na kakšen grič in »sine ira et studio« pregledati svoj lastni položaj. Lahko bi se izkazalo, da je Slovenija prišla do svojega Rubikona in bi politiki morali reči hop. Pred skokom pa še dobro izmeriti oddaljenost drugega brega.

TUJA KONKURENCA IN SLOVENSKI TRG

Skrb za domače lastnike kapitala

Slovenska trgovina se tujcem lahko upre le z učinkovito organizacijo

LJUBLJANA (STA) - Domači trgovci čedalje bolj opozarjajo na tujo konkurenco, ki vse bolj prodira na slovenski trg. Kot menijo, bi morala država jasno določiti pogoje, ki jih morajo izpolnjevati tuji lastniki kapitala (na primer s podeljevanjem licenc), in določiti višino deleža tujega kapitala. Po nekaterih podatkih naj bi si namreč tuji trgovci prizadevali osvojiti kar četrtinski tržni delež, pravijo v Združenju za trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Kot je povedala Metka Potočnik, sekretarka združenja, tudi na domači trg vse pogosteje vstopajo multinacionalke, kot so Interspar, Quelle in podobne, vrsta drugih pa se za vstop zelo zanima. Trgovci se dobro zavedajo, da kakršno koli zaprtje meja ne pride v poštev. Vendar pa menijo, da je treba tujcem vstop na domači trg otežiti in najprej poskrbeti za domače lastnike kapitala. Davor Valentinčič, državni sekretar za trgovino, pritrjuje domačim trgovcem, da je vstop tujega kapitala smiselno omejevati. »Če pa znajo tujci bolje prodajati kot domači trgovci, jih ne moremo omejevati,« je prepričan Valentinčič. Domači trgovci še vedno negodujejo zaradi nedoslednega izvajanja nadzora na mejah. Zato zahtevajo, da se prepreči nelegalen uvoz, preprodaja blaga brez plačila uvoznih dajatev in prometnega davka (ker prodaja ni zabeležena), brez deklaracij, atestov in podobno.

Kot je zatrdila Metka Potočnik, se umirja rast majhnih trgovskih podjetij in povečuje število večjih. Teh je sedaj približno dvesto. Tudi Slovenija se po njenih besedah približuje tendencam v svetovni trgovini, za katero je značilno zlasti obsežno povezovanje trgovskih subjektov. Veliki trgovci postajajo s tem še bolj konkurenčni, predvsem v funkciji nabave. Sicer pa se v Sloveniji poleg institucionalne trgovine s trgovanjem na debelo in drobno ukvarjajo še druge organizacije, ki po osnovni dejavnosti niso trgovskega značaja. Tudi to kaže na dosedanje pomanjkljivosti slovenske trgovine, saj v razvitih državah institucionalna trgovina opravi več kot 90 odstotkov vsega prometa na debelo in drobno, v Sloveniji pa le 60 odstotkov.

Kot menita avtorja raziskave, prof. dr. Vekoslav Potočnik in prof. dr. Tone Hrastelj z ljubljanske Ekonomske fakultete, tujcev ne bomo mogli popolnoma ustaviti, saj imajo kapital in s tem tudi ekonomsko moč. Po drugi strani pa so tujci že tukaj. Avtorja menita, da ni bojazni, da bi tuj kapital povsem preplavil domači trg. Zavzel naj bi - glede na tuje izkušnje - približno četrtino slovenskega trga. Slovenska trgovina se lahko tujcem upre le z učinkovito organizacijo in s tem pridobi na marketinški moči ter tako posredno vpliva na omejevanje tujega kapitala. Kapitalne moči, kot ugotavljata avtorja, domača trgovina nima.

POLICIJA ZA OTROKE

»Devet in dva« - poučna lutkovna igrica za malčke

MARIBOR - »Če ne boš priden, te bo vzel policist,« ni tako redka grožnja, h kateri se starši zatečejo, ko ne morejo obvladati svojega malega nadobudneža.

Tudi policisti se zavedajo, da so v uniformi »strah in trepet« za neubogljive otroke, vsaj za večino od njih.

Čeprav je policija vendarle v pretežni večini slučajev »šiba božja« za nepridiprave vseh vrst, pa skuša v zadnjih letih z različnimi preventivnimi in vzgojnimi akcijami vplivati na zmanjševanje vseh vrst prestopkov tudi na tak način, da spreminja svojo »grozljivo« zunanjo podobo. Pri uresničevanju svoje namere se zaveda, da je treba začeti pri najmlajših.

V okviru slovenskega projekta Policija za otroke je ministrstvo za notranje zadeve v ta namen pripravilo lutkovno igrico z naslovom Devet in dva, ki jo je napisala Svetlana Makarovič, namenjena pa je otrokom od četrtega do devetega leta starosti. Igrica v izvedbi Lutkovnega gledališča Zoom iz Ljubljane na najbolj dojemljiv in neposreden način opozarja na različne okoliščine in stiske, v katerih se lahko znajde otrok. Iz zagatnega položaja mu lahko pomaga policist, ki je dosegljiv na številki 92. Skozi to igrico želi policija doseči dvoje: približati se otrokom in hkrati pri njih zbuditi zavest o samozaščitnem ravnanju, ko se znajdejo v težavi. Igrico si bodo v prvih treh dneh prihodnjega tedna ogledali otroci v nekaterih osnovnih šolah v Mariboru, Ormožu in Rušah, morda pa tudi v Slovenski Bistrici.

Čeprav bo sredina uprizoritev v Mariboru že stota po vrsti, bi igrico moralo videti čim več slovenskih otrok. Žal pa si marsikatera šola, zlasti pa še vrtci, uprizoritve ne morejo privoščiti, saj nimajo lastnega denarja, staršev pa zaradi vrste drugih stroškov preprosto ne upajo obremenjevati še z vstopnino za predstavo, ki znaša kar 600 tolarjev.

Martina Pavšič

PARLAMENTARNE VOLITVE V ŠPANIJI

Zadnji dnevi trinajstih let Gonzalezove vlade

Raziskave javnega mnenja napovedujejo zmago PP

MADRID - Vladavina španskih socialistov s karizmatičnim voditeljem, premierom Felipejem Gonzalezom, se nezadržno končuje. Takšno je vsaj mnenje večine opazovalcev razmer na Pirenejskem polotoku. Če imajo res prav, bodo pokazale današnje parlamentarne volitve.

Zadnje raziskave javnega mnenja, ki so bile objavljene v ponedeljek, kažejo, da naj bi socialistična stranka (-PSOE) zbrala približno 30 odstotkov glasov, njena največja tekmica ljudska stranka (PP), ki jo vodi dinamični Jose Maria Aznar, pa približno deset odstotkov več. V primerjavi z volitvami pred tremi leti to niti ni tako velik skok ali padec. Za PSOE je takrat glasovalo 38, 7 odstotka volilcev, za PP pa 34, 8 odstotka. Aznar, ki je v televizijskih spotih in na zadnjem predvolilnem zborovanju v Madridu že nastopal kot zmagovalec, pa bo vendarle moral pokazati vso politično spretnost, če se bo hotel preseliti v palačo Moncloa, sedež predsednika vlade v španski prestolnici. Štirideset odstotkov glasov tudi ob vročem Sredozemlju pač še ne pomeni absolutne večine v 350-članskem parlamentu. Sklepanje koalicije, s katerokoli od obeh močnih regionalnih strank, katalonsko CiU ali baskovsko PNV, bo težko, vendar še vedno lažje kot s komunistično usmerjeno Združeno levico (IU). Se Španiji obeta velika koalicija PP in PSOE!? Po programih obeh strank, ki sta v številnih točkah skoraj enaka, bi lahko celo pritrdili tej »bogoskrunski« misli, ampak moža, ki vodita stranki, sta vendarle preveč različni in tudi preračunljivi osebnosti, da bi lahko tvegala razkol v svojih političnih skupinah. Poleg tega se je Gonzalez, čeprav njegovi ognjeviti govori tega ne kažejo, že vdal v usodo, da bo čez nekaj tednov prvi človek opozicije in ne več prvi minister vlade njegovega veličanstva Juana Carlosa. Skoraj desetletje in pol na vrhu je vendarle dolga doba, ki so jo v Gonzalezovem primeru zaznamovali podkupninski škandali, afera GAL, 25-odstotna brezposelnost in padec gospodarske rasti, vendar je Španija v tem času tudi stopila v EGS (sedanjo Evropsko unijo), dvignila življenjsko raven, organizirala olimpiado in svetovno razstavo ter naredila velik skok na gospodarskem in družbenem področju. Kaj prevesi tehtnico? Danes bo morda odločilen en sam glas iz množice več kot 32 milijonov, v ponedeljek pa bo spet nov dan z velikimi črkami na naslovnici El Paisa in kupom analiz »neimenovanih diplomatov«, ki se bodo vrtele med besedicami ko bi-če bi. Mogoče se bo zgodil čudež in bo stari maček Felipe z zadnjimi močmi le pregnal mladega petelina Joseja Mario s svojega dvorišča, kamor je že stopil z eno nogo? Leto političnih sprememb, v katerem smo zdaj, pa ima svoje nejasne zakonitosti zato se je tudi španski bog najbrž že odločil, da odvrže uvenelo vrtnico in se vrne k svojim.

Juan de Lobo

Felipe Gonzalez je na zborovanju volilce še zadnjič pozval, naj mu zaupajo svoj glas (Reuter)

ŠPANSKI SOCIALISTI

Korupcijski škandali so zapečatili zgodbo o uspehu

MADRID (Reuter) - Španski socialisti, ki so nekoč simbolizirali generacijo sprememb in upanja po 36 letih fašistične vladavine, so danes prikazani kot korupmirani politiki s preveč skrivnostmi. Po več kot desetletju oblasti se je Socialistična delavska stranka (PSOE) sedaj podala na lov za glasovi volilcev, saj jim grozi, da bodo morali zaradi odmevnih škandalov v opozicijo.

Socialisti so se morali podati na predčasne volitve zaradi obtožb, da so v osemdesetih letih vodili podtalno vojno proti baskovskim separatistom, v kateri naj bi bili udeleženi celo tajni vodi smrti. Obtožbe so dobile pravo težo šele po odločitvi vrhovnega sodišča, da bodo sodili nekdanjemu notranjemu ministru Joseju Barrionuevu, ki naj bi bil vpleten v delovanje tajne Protiteroristične osvobodilne skupine (-GAL). GAL naj bi v letih med 1983 in 1987 ubil 27 ljudi, ki so bili osumljeni sodelovanja z baskovsko teroristično organizacijo Eto.

Stranka, ki je pred kratkim zamenjala leve ideale za realpolitične cilje, se bo danesmorala soočiti s konzervativno Ljudsko stranko, ki se je uspešno utrdila na političnem centru. Med tekmovanjem za odločujočo sredino pa pogled na levo pokaže razočarane in utrujene delavce, ki jim je dovolj naraščanja nezaposlenosti in upadanja življenjskega standarda. Takšno stanje je izkoristila Združena levica, ki jo vodijo komunisti. »Precej privržencev socialistične stranke si želi, da bi izgubila na volitvah in tako namenila prihodnja leta utrditvi in vrnitvi na oblast - toda nihče si ne upa govoriti o tem,« je dejal Nicholas Redondo, nekdanji voditelj laburistov, ki so s svojo podporo socialistom leta 1982 omogočili pohod na oblast.

Celo tradicionalni privrženci socialistov z juga, ki so bili največji prejemniki proračunskih sredstev med socialistično vladavino, so zagrozili, da bodo na volitvah prestopili na drugi vlak. Raziskave javnega mnenja v Andaluziji, ki je eno najpomembnejših socialističnih oporišč, kažejo, da socialisti izgubljajo glasove in da je ogrožena celo oblast v regionalnih političnih institucijah.

Socialisti, ki so bili glasniki novega obdobja in znak upanja na svobodnejšo družbo, so prvič stopili na oblast z 48 odstotki glasov. Tedaj so bili socialisti mladi intelektualci, ki so prevzeli vodstvo v sto let stari stranki, ki se je prebila čez državljansko vojno, eksil in ilegalo. Zapustili so marksistične ideale in obljubili spremembo z novim vodstvom, ki mu je načeljeval 53-letni pravnik iz Seville - Felipe Gonzales.

Svoje obljube so tudi izpolnili in dodobra prevetrili stare institucije, ki so doživele temeljite spremembe. Odprli so vrata v širni svet in se podali v obdobje sprememb in rasti. »Spominjam se dneva, ko sem prevezel vodenje Telefonice, oblečen v obleko iz rebrastega žameta,« je dejal Luis Solana, ki mu je tedaj bilo 36 let. »Nikoli ne bom pozabil pogleda mojega predhodnika, ko me je videl vstopiti v pisarno v tisti obleki.« Njegov brat Javier, ki je bil tedaj goreč nasprotnik Nata, je nato postal zunanji minister in pred kratkim tudi generalni sekretar Nata. Španski socialisti so sedaj starejši, bolj izkušeni in so si pridobili mednarodni ugled.

Kje so ga socialisti polomili? Po letih rasti je tudi špansko gospodarstvo opešalo, kar je dvignilo stopnjo nezaposlenosti do nevzdržnih 25 odstotkov. Ostrejši nadzor finančnega poslovanja državnih uradnikov in raziskave strankarskega poslovanja so pokazale, da je stranka neozdravljivo zbolela za korupcijo. Kasnejši ideološki razkol med tradicionalno levico in pragmatičnimi politiki, ki so ugotovili, da pot na oblast vodi prek sredine, so še dodatno pretresli stranko. »Na volitvah ne bodo zmagali konzervativci, ampak bodo socialisti izgubili,« je pisalo v dnevniku El Pais, ki tradicionalno podpira socialiste.

POLITIČNA PROGRAMA DVEH STRANK

Predlogi za reševanje najpomembnejših vprašanj, ki pestijo špansko družbo, bodo pri volilcih odločili, če bo vladajoča stranka tudi po trinajstih letih ostala na oblasti in z močno opozicijo.

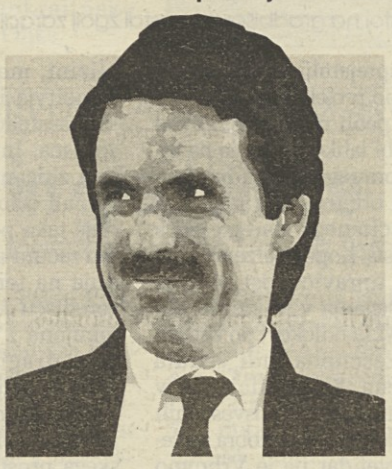

SOCIALISTIČNA STRANKA (PSOE)	LJUDSKA STRANKA (PP)
BREZPOSELNOST - deljena delovna mesta - več dni dopusta namesto plačanih nadur	**BREZPOSELNOST** - sporazum o zmanjšanju brezposelnosti po nemškem vzoru
MAMILA - večji poudarek na izobraževanju o nevarnosti mamil in ustanovitev odbora, ki bi ocenjeval spremembe	**MAMILA** - programi za zdravljenje odvisnikov in ostrejši ukrepi proti pranju denarja
PODKUPNINE - ne omenja podkupninskih afer; govori o večji solidarnosti in odgovornosti	**PODKUPNINE** - vojna proti korupciji in obljube o pošteni ter učinkoviti vladi
GOSPODARSTVO - zmanjšanje proračunskega primanjkljaja - znižanje davkov - preprečevanje davčnih utaj - izpolnjevanje pogojev za vstop v monetarno unijo - pospešitev privatizacije	**GOSPODARSTVO** - zmanjšanje zaposlenih v državni upravi - znižanje davkov - preprečevanje davčnih utaj - izpolnjevanje pogojev za vstop v monetarno unijo - pospešitev privatizacije
ZUNANJA POLITIKA - aktivna vloga v EU - nasprotuje ameriškim trgovinskim ukrepom proti Kubi	**ZUNANJA POLITIKA** - aktivna vloga v EU - poudarja pomen dobrih stikov z ZDA
VARNOST - zavračanje dialoga z Eto, dokler ne ustavi nasilja - skrajšanje zapornih kazni za tiste, ki so se odrekli nasilju	**VARNOST** - vojna proti Eti - obsojeni teroristi morajo kazen odslužiti v celoti
SOCIALNE ZADEVE - reforma pokojninskega sistema za bodoče upokojence - zagotovljene pokojnine za sedanje upokojence - brez sprememb sistema zdravstvenega zavarovanja	**SOCIALNE ZADEVE** - reforma pokojninskega sistema za bodoče upokojence - zagotovljene pokojnine za sedanje upokojence - brez sprememb sistema zdravstvenega zavarovanja

REUTER

ŠPANSKI KONSERVATIVCI

Z novim političnim programom iz sence fašistične preteklosti

MADRID (Reuter) - Španska Ljudska stranka (PP) ni bila se nikoli na oblasti. Ustanovljena je bila kot Ljudska zveza (AP) leta 1976, ko jo je vodil Manuel Fraga, minister v vladi diktatorja Franca, ki je umrl le leto dni pred tem, tako da se stranka nikoli ni otresla povezovanja s fašistično preteklostjo in številni Španci je ravno zaradi tega še danes ne morejo podpreti. Sedanji voditelj stranke Jose Maria Aznar se je trudil zavzeti politično sredino in popolnoma prekiniti vse vezi z desnico.

Sredinska koalicija UCD, ki je vladala v prvih letih demokracije, in sredinska demokratična stranka CDS, ki se je od koalicije ločila po nekaj letih, sta razpadli, potem ko so leta 1982 na oblast prišli socialisti. Za seboj sta pustili politično praznino na sredini, ki jo je uspešno zapolnila Ljudska stranka, ki se je z novim imenom tudi simbolno odrekla preteklosti.

Aznar je prevzel vodstvo stranke leta 1990 in - čeprav so ga označevali za Fragino lutko - obljubil, da jo bo popeljal v politično sredino in na oblast. Hkrati z ideološko spremembo je Aznar zastopal novo generacijo, ki je niso težili grehi fašistične preteklosti. »Nisem sin frankizma, prav tako pa nisem sin tranzicije,« je pri prevzemu vodstva stranke dejal Aznar. »Sem sin demokracije.«

Strankin program se skoraj ne razlikuje od programa socialistov, toda ljudje se še vedno sprašujejo, kaj dejansko je Ljudska stranka in ali bodo desne sile izstopile iz sence, če bo stranka zmagala na volitvah. Stevilni, ki so naveličani škandalov v vrstah socialistov, so zdaj pripravljeni pozabiti na preteklost in zaupati svoj glas konservativcem. Politični komentatorji pa se sprašujejo, ali se v strankinih vrstah skriva desna struja, ki se bo spopadla z vodstvom, če bo le-to sestavilo vlado. »Skrivnost - desnica je izginila« je konzervativni tednik Cambio 16 naslovil enega od člankov.

»Kaj dejansko stoji za PP?« se sprašujejo opazovalci. »Tako kot je za Aznarjem Fraga, je za to novo generacijo v vrstah PP stara naveza iz Ljudske zveze in volilcev skrajne desnice,« je komentiral El Pais. »Socialisti se gibljejo med levico in sredino, med tri in pet. PP gre od pet do deset.« Socialistični komentatorji ravno v tej ideološki raznolikosti vidijo razlog za počasnost Ljudske stranke v oblikovanju modernega in kompaktnega političnega programa, ki bi stranki omogočil vladanje. Današnji program stranke dejansko temelji skoraj v celoti na programu iz leta 1993, ko je Ljudska stranka svoj program predstavila javnosti precej pozno, ker se je bala, da ji bodo socialisti »ukradli« določene točke programa. Toda tudi v socialistični stranki, ki je ideološko tudi precej raznolika, različne struje združuje le karizma voditelja Gonzalesa. V predvolilni kampanji leta 1993 so socialisti napovedovali, da bo program Ljudske stranke skrajno desen, a se je pozneje izkazalo, da so programske razlike med strankama zanemarljive, kar je sicer sploh značilnost modernih zahodnoevropskih strank, ki gravitirajo k politični sredini. Tokrat socialisti ne bodo mogli obtoževati Ljudske stranke, da zastopa stališča skrajne desnice, kar bo socialistom odvzelo pomembno predvolilno orožje. Aznarjev program za letošnje volitve je izrecno sredinski in ima v določenih točkah, denimo v programih za subvencioniranje gradnje stanovanj in za pomoč ostarelim, celo bolj socialistični pridih kot program socialistov.

Aznar in njegovi sodelavci se sicer izogibajo predčasnemu proslavljanju napovedane zmage, vendar vlada v stranki večji optimizem kot kadarkoli doslej. »Ne smemo hvaliti dneva pred nočjo, toda stvari dejansko izredno dobro kažejo,« je ocenil eden Aznarjevih sodelavcev Rodolfo Huiz. »To je zgodovinska priložnost,« ga nasmejano dopolnjuje Fraga.

Nedeljske teme

PRETRESI NA MEDIJSKEM PODROČJU

Ali kaos na televizijskem področju napoveduje nevarno drsenje Italije proti prepadu brezpravja in neupravljivosti?

VOJMIR TAVČAR

Ali na italijanski medijski sceni nastaja tretji televizijski koncern, ki bo tekmoval z javno televizijsko hišo Rai in zasebnim Berlusconijevim koncernom Fininvest? Ali je dražba za pravice do radijskega in televizijskega prenosa italijanskega nogometnega prvenstva omogočila to, kar parlamentu ni uspelo - se pravi razbitje televizijskega dvopola Raia in Fininvesta?

To je eno od tolikih vprašanja, ki si jih časopisi zastavljajo, potem ko so časopisne agencije v četrtek odtipkale šok novico, da je Rai izgubila pravico za prenos nogometnih tekem italijanskega prvenstva in da je te pravice odkupil podjetnik, ki je na televizijskem področju novinec, (ni dolgo časa od kar je odkupil Videomusic in nato še Telemontecarlo) na radijskem področju pa povsem odsoten. Toda morebitno rojstvo tretjega televizijskega koncerna ni edini problem, ki se postavlja ob nepričakovanem izteku dražbe Nogometne zveze. Pod vprašajem je v bistvu celoten ustroj italijanskega televizijskega sistema z vsem tem, kar to lahko pomeni za razvito državo, kakršna je Italija, kjer je pred dvema letoma Kartel svobošcin zmagal tudi s pomočjo televizije, pravzaprav zaradi pomanjkanja vsakršnega pravila na področju izkoriščanja etra.

Giorgio Napolitano, ki je v zadnjem letu predsedoval posebni poslanski komisiji za televizijsko problematiko, ne dvomi. Dejstvo, da je na četrtkovi dražbi zmagal Cecchi Gori, pomeni prekinitev dosedanjega televizijskega dvopola. To je po njegovi oceni pozitivna plat dogodka, ostaja pa seveda vprašanje, ali se s tem odpira pot možnosti večje konkurence in vstopu novih tekmecev na televizijsko tržišče. To vprašanje je tem bolj dramatično, ker vlada na tem področju v Italiji popolno brezpravje. Posebna komisija, ki ji je predsedoval Napolitano, je veliko debatirala, toda uresničila ni veliko predvsem zaradi krčevite opozicije zagovornikov interesov Fininvesta. »V 38 letih parlamentarnega dela sem redkokdaj vložil toliko truda in tako malo dosegel,« je priznal rimskemu dnevniku La Repubblica Napolitano.

S problemom novih pravil na televizijskem področju se bo moral spoprijeti novi parlament, ki pa ne bo imel več veliko časa. Poleti namreč zapade rok, ki ga je ustavno sodišče dalo parlamentu, da spremeni tista določila Mammijevega zakona (ta je ureja televizijsko področje), ki so v nasprotju z ustavnimi določili. Predvsem gre za vprašanje stevila televizijskih postaj, ki jih lahko vsakdo ima, ob tem pa še za problem povezav s časopisi in drugimi elektronskimi mediji. Skratka, treba je urediti medijski prostor tako, da se prepreči tiste monopolne pozicije in tisto brezpravje, ki so v zadnjih 15 bili značilnost italijanskega predvsem televizijskega sistema.

Ce je, kot trdi Napolitano, jasno, da se je s četrtkovo dražbo nekaj spremenilo v televiziskem sistemu in da je bil načet televizijski dvopol Raia in Fininvesta, je vse ostalo še povsem nejasno, preveč je vprašanj brez odgovora. Možno je, da bi bila zmaga Cecchija Gorija korak naprej, prav tako pa je lahko prvi signal nevarne involucije v državi. Prvo vprašanje, ki se v tem pogledu postavlja, je problem prozornosti. Če je gospodarska transparentnost eden od predpogojev jasnega tržnega gospodarstva, je očitno, da bi moral florentinski podjetnik pojasniti, kje je dobil sredstva (promet njegovega koncerna je znatno pod vsoto, ki jo je ponudil), da je lahko dal Nogometni zvezi tako mikavno ponudbo, ki sta jo druga dva tekmeca ocenila kot tržno povsem neosnovano? Veliko italijanskih podjetnikov se je doslej zadolžilo do ušes in se nato skušalo rešiti s političnim tutorstvom. Ali je tudi v tem primeru tako? Ali je res, da se ob Cecchiju Goriju snuje tisti tretji politično sredinski televizijski koncern, ki ima med svojimi predstavniki sedanjega predsednika vlade Lamberta Dinija? Ali bo v novem parlamentu poleg Fininvestove stranke, zagovornikov javne televizijske službe tudi stranka zagovornikov sredinsko usmerjene televizije, kot namigujejo predvsem na desni. Ali pa se za uspehom florentinskega podjetnika skriva dogovor s Fininvestom, ki ima kot cilj poskus, da bi ujeli Rai v klešče?

Ogovora na ta sumničenja zaenkrat ni. Dejstvo pa je, da se primer Vittoria Cecchija Gorija ne razlikuje veliko od primera Silvia Berlusconija. Tudi Vittorio Cecchi Gori se ukvarja s politiko (izvoljen je bil za senatorja na listi Ljudske stranke), tudi on predseduje nogometnemu klubu (Fiorentini), sedaj pa je še lastnik dveh televizijskih postaj (Videomusic in TMC), ki nista sicer uveljavljeni tako kot Raieve ali Fininvestove, a bosta s prenašanjem nogometnega prvenstva verjetno znatno dvignili svojo gledanost kljub temu, da ne pokrivata celotnega državnega ozemlja.

In s tem smo pri nerešenem vprašanju tistega konflikta interesov, s katerim se je dosedanji parlament ukvarjal dve leti, ne da bi ga znal rešiti, in ki se je postavilo, od kar je Silvio Berlusconi sklenil, da stopi v potično areno. S tega vidika je bila četrtkova dražba televizijskih pravic naravnost eksemplarična. V komisiji nogmetne zveze sta bila kot zastopnika nogometnih klubov Vittorio Cecchi Gori (Fiorentina) in Adriano Galliani (Milan), ki sta istočasno tudi predstavnika dveh ponudnikov: Cecchi Gori kot lastnik Videomusic in TMC, Galliani kot predstavnik Fininvestovega top manedžmenta. Bila sta istočasno ponudnika in kupca, kar že samo priča o nezdružljivosti interesov.

K temu je treba dodati še problem Raia. Tistim redkim televizijskim gledalcem, ki jim je prenos športnih dogodkov deveta briga, morda celo prija dejstvo, da šport na valovih javne televizijske hiše ne bo več tako vsiljiv in da jih ne bo malone vsak večer moril. Toda poraz Raia, ki je od svojega nastanka spremljal italijansko nogometno prvenstvo, je predvsem dokaz šibkosti javne televizijske hiše in neustreznosti sedanjega vodstva. Predsednica Raievega upravnega sveta Letizia Moratti je v petek na novinarski konferenci ponosno izjavila, da se ne bo pogajala za televizijske pravice in da ne bo sedla za mizo s tistimi - cikala je na Cecchija Gorija - ki misli samo prekuočevati s televizijskimi pravicami. Dober del svojega izvajanja pa je posvetila zagotavljanju, da Rai ni doživela poloma, kot so poudarili vsi italijanski časopisi. In v dokaz navajala uspehe svojega vodenja. Med drugim je rekla, da Rai velja danes osemkrat več kot takrat, ko je ona prevzela krmilo televizijske hiše. Kot če bi Rai lahko bila na prodaj in bi jo zato lahko ocenjevali tako, kot vsako drugo zasebno podjetje.

Dejstvo je, da je bila pod njenim vodstvom Rai redimenzionirana, pa čeprav je s pomočjo Pippa Bauda v zadnjem letu dosegla na področju gledanosti nekaj uspehov v tekmi s Fininvestom. Toda o krizi podjetja priča dejstvo, da je Rai zamenjala že stiri generalne direktorje in da želi Morattijeva odsloviti sedanjega generalnega direktorja Minicuccija proti volji glavnega delničarja, koncerna javnih industrij Iri. Čeprav ni lastnik jasne televizijski hiše, se Morattijeva včasih obnaša, kot da bi to bila, in to ob polni podpori predvsem Nacionalnega zavezništva.

Pri tem velja poudariti, da položaj Letizie Moratti ni tako različen od Berlusconijevega in Cechhi Gorijevega. Njen soprog je pred nedavnim kupil Inter in je eden od resnih tekmecev za predsedstvo zveze industrijcev, v Raiu pa baje deluje komisija za ugotavljanje popularnosti predsednice, čeprav ni jasno s kakšnim ciljem.

Rai je bila dolga leta v dobrem in v slabem (največkrat v slabem) odraz italijanske družbe. Ali postaja sedaj odraz družbe in njene krize italijanski televizijski sistem? Kajti, če dogajanje na medijskem področju napoveduje dogajanje na politično-gospodarskem področju, bi se lahko zgodilo, da bomo v prihodnje priča novim bitkam, v katerih bodo imele desničarske, sredinske in tudi leve sile svoje refenčne podjetnike, dobro zasidrane v medijskem in nogometnem prostoru. To pa bi pomenilo smrt za demokratično dialektiko, saj bi zmaga enih gospodarsko davila druge, ali pa bi kvečjemu prišli do politično-gospodarskega premirja, podobnega onemu med Raiem in Fininvestom, ki je v četrtek omogočil zmago Cecchiju Goriju.

Ali poraz Raia na dražbi televizijskih pravic napoveduje prav tako perspektivo?

Ce političnim silam ne bo uspelo, da se dogovorijo za nekatera pravila in tudi jamčijo za njihovo uveljavljanje, pesimizem ni pretiran. Dejstvo, da nekateri ljudje združujejo nogometno popularnost s finančno močjo in medijsko priljubljenostjo pa je lahko sicer grotesken, vendar jasen alarmni zvonec, ki nakazuje, kam lahko drsi neupravljiva država.

**

Genocid ali kaznovanje fašističnih zločinov

Oglašam se kot raziskovalka zgodovine Primorske-Julijske krajine v času med leti 1945-1947, v katerem so se dogajale tudi aretacije, deportacije in likvidacije, ki so jih izvajale jugoslovanske oblasti, potem ko so v okviru sil zavezniške koalicije osvobodile Julijsko krajino in jo zasedle.

Ta čas je v zavesti mnogih italijanskih ljudi vse do danes poistoveten s pojmi jugoslovanska okupacija, fojbe, slovanski imperializem, slovansko barbarstvo, slavokomunizem, uničevalna taborišča in že tedaj in v zadnjem času ponovno tudi genocid, torej ubijanje ljudi, krivih le tega in zgolj tega, da so bili Italijani. Vendar poleg tako mislečih so na tem prostoru živeli in še danes živijo tudi tisti Slovenci, Hrvatje in Italijani, ki poznajo tudi druge pojme: fašizem, etnična bonifikacija, posebno sodišče za zaščito države, justifikacija, italijanska okupacija, požiganje vasi po Primorski in v Sloveniji, taborišča na Rabu, v Renicciju, Gonarsu, talcev v gramozni jami, poboje v Ljubljanski pokrajini pod geslom generala Robottija: »Si amazza troppo poco«. Celo nekateri italijanski pisci ocenjujejo italijansko okupacijo Slovenije kot pridobitev za Slovence, saj naj bi jim prinesla civilizacijo in tisočletno kulturo. In če se ne bi ti Slovenci začeli upirati tem dobrinam, menijo, tudi žrtev ne bi bilo, še več, celo v ofenzivah padli italijanski vojaki naj bi bili žrtve slavokumunizma. A obenem isti ljudje povzdigujejo herojstvo italijanskega ilegalnega istrskega komiteja za narodno osvoboditev - CLN v odnosu do jugoslovanske uprave v coni B Julijske krajine. »Zgodovinski narod« ima torej pravico do upora, drugi pa smejo le hvaležno sprejeti tujo nadvlado.

Zavedam se, da bo del bralcev tega sestavka ubodla beseda osvoboditev, saj je bil zanje, tako kot za mnoge maja 1945, Trst z Julijsko krajino le okupiran in je, kot beremo v njihovih virih, le prešel »iz nacifašističnega suženjstva v še hujše«. Jugoslovanska armada je bila zanje le zavojevalec »svete italijanske zemlje«. Toda v Trstu so tedaj živeli in še živijo Slovenci in Italijani, za katere je bil prihod Jugoslovanske armade osvoboditev in ne okupacija, saj so kot pričajo viri, ob prihodu slovenskih partizanov »ponoreli od navdušenja«. Maja 1945 pa so živeli v Trstu in Gorici tudi tisti, med Italijani jih ni bilo malo, za katere je bilo »bolj važno vprašanje prehrane njegove družine kot vprašanje pripadnosti Trsta«, in bili so tisti, predvsem Italijani, ki so želeli prihodnost Trsta v obliki samostojne države.

Mnogi se sprašujejo, s kakšno pravico je Jugoslovanska armada sploh prišla v narodnostno mešani Trst, če pa je v očeh mnogih zgolj in samo »città italianissima«? Zgolj širit komunizem? Toda, ali se ne vprašajo tudi, s kakšno pravico je Italija od leta 1918 zasedala ozemlje do rapalske meje, meje, ki jo je še leta 1945 zahteval tudi antifašistični Comitato di liberazione nazionale giuliano? Po podatkih zadnjega popisa v Avstroogrski, leta 1910, je namreč na območju, ki je bilo priključeno Sloveniji po mirovni pogodbi leta 1947 (ne Jugoslaviji, torej brez območij, ki so bila priključena Hrvaški in brez cone B Svobodnega tržaškega ozemlja) živelo 160 tisoč prebivalcev, med njimi le 290 Italijanov. Z rapalsko mejo je bil slovenski narod razkosan, odrezana je bila več kot četrtina narodnega telesa in pripadajočega ozemlja, zato zanj vprašanje spremembe meje ni bilo »vprašanje sentimentalnosti niti sebične težnje za spremembo mej, ampak vprašanje življenja, normalnega razvoja in obstoja« (Edvard Kardelj na mirovni konferenci). Italijanski napad na Jugoslavijo, s katero je tedaj veljala prijateljska pogodba, in okupacija Ljubljanske pokrajine sta vprašanje obstoja slovenskega naroda le še bolj zaostrila. Slovenci obeh političnih usmeritev so zahtevali združeno Slovenijo in skladnost državnih meja s slovenskim etničnim ozemljem. In do teh slovenskih etničnih meja, v okviru katerih pa so živeli številni Italijani in Avstrijci, je prišla Jugoslovanska armada maja 1945 neprimerno bolj upravičeno kot italijanska leta 1918 na rapalsko mejo.

Vrstni red krivic in z njimi povezanih zločinov je torej takle: osvojitev slovenskega etničnega ozemlja, rapalska meja, asimilacija, fašizem, etnična bonifikacija, konfinacije, zapori, eksodus, agresija na Jugoslavijo, »kulturonosna« okupacija, osvobodilni boj, talci, pokoli, taborišča, osvoboditev in obenem zasedba ozemelj na zahodu, množične aretacije, deportacije, fojbe. Seveda lahko začnemo še bolj nazaj v zgodovino, v prvo svetovno vojno s stotinami tisočih padlih na soški fronti za nove meje Italije, pa tudi za ohranitev slovenskega etničnega ozemlja. Pa tudi v drugi vojni so padli tisoči za osvoboditev Primorske, ki za primorske Slovence ni bila le izgon nemškega okupatorja, pač pa tudi izgon italijanske države, predvsem zaradi njenega genocidnega ravnanja s Slovenci in Hrvati.

Jugoslovanska armada je prišla v Trst in Julijsko krajino kot državna oblast (potere di stato), prišla je vzpostavit komunizem, a prišla je tudi osvobodit svoje sonarodnjake. Samo na tem ozemlju v Evropi je zaradi nedorečenosti meje zasedbenih območij prišlo po prihodu zahodnih zaveznikov v Trst in Gorico do dvojne zasedbe. A obenem je samo tu v Evropi ena od armad bila hkrati armada države, ki je to območje zahtevala zase. S priključitvijo Julijske krajine k Jugoslaviji so se strinjali domala vsi Slovenci, tudi tisti, ki so sicer odklanjali komunizem, hkrati pa prav zaradi njenega komunizma tudi mnogi Italijani.

Takoj po svojem prihodu v začetku maja 1945 so jugoslovanske oblasti (vojaške enote, zlasti Knoj, in po navodilih Ozne enote Narodne zaščite, ki so bile v funkciji policije, s pomočjo seznamov, ki so jih pripravljali že med vojno) izvedle zlasti v Trstu in Gorici več tisoč aretacij pripadnikov kolaborantskih oboroženih formacij, pa tudi civilistov, Italijanov in Slovencev. Osnovni razlog za aretacije je bilo sodelovanje s fašizmom, nikakor pa ne nacionalna pripadnost, kot se je skušalo dokazovati že v prvih povojnih mesecih pa vse do danes. Dokaz za to so poleg seznamov usmrčenih tudi navodila takratnega jugoslovanskega vodstva, ki je izrecno zahtevalo, da aretacije (in posledično likvidacije) ne smejo biti na nacionalni osnovi, ampak na »bazi fašizma«. Večina aretiranih je bila po zaslišanju in nekajdnevnem zaporu izpuščena. Poleg tistih, ki so bili osumljeni fašizma in sodelovanja z okupatorjem so bili aretirani nekateri ljudje tudi po pomoti, drugi zaradi osebnega maščevanja, nedoslednosti navodil, pa tudi nekateri slovenski in italijanski protifašisti. Le ti so bili v veliki večini po nekaj dneh izpuščeni. Del aretiranih so obsobila hitra vojaška sodišča, bili so usmrčeni in nato vrženi v fojbe.

Podatkov o številu vseh aretiranih nimamo, pač pa so dokaj točni podatki o pogrešanih, o tistih, ki se niso vrnili na domove, iz česar sklepam, da so bili usmrčeni ali pa so iz različnih razlogov umrli v ujetništvu. Podatke o pogrešanih sem sestavila na osnovi seznamov v knjigi Caduti, dispersi e vittime civili dei comuni della regione Friuli-Venezia Giulia nella seconda guerra mondiale (Videm 1991) ter razpoložljivih jugoslovanskih virov: fond slovenskega centralnega komiteja komunistične partije, osebni arhivi slovenskih voditeljev, poročila s Tržaškega, arhiv slovenskega notranjega ministrstva. Podatki niso dokončni, saj nam arhivi centralizirane jugoslovanske organizacije za zaščito naroda - Ozne, vojske in vojaških sodišč niso dostopni, ker jih hranijo v beograjskih arhivih. So pa po dosedanjih raziskavah najbližji resnici. Preglednica, ki jo objavljamo na tej strani, velja za vse umrle za posledicami jugoslovanskih aretacij maja 1945 za tržaško pokrajino v današnjih mejah.

Ker je bilo veliko deportirancev doma iz notranjosti Italije, je možno, da je tukajšnja končna številka (582) manjša, saj marsikoga, ki se je vrnil neposredno v domač kraj, to je bilo prav pravilo kot izjema, uradi v Trstu niso evidentirali, pač pa je še naprej upoštevan kot pogrešan. Možno pa je tudi, da so bili na tržaškem (in goriškem) območju aretirani tudi nekateri, ki niso bili pristojni v ti dve pokrajini zato v teh evidencah že upoštevani deportirani pripadniki policijskih in vojaških enot, ki so delovale na obravnavanem območju, je število takih neevidentiranih verjetno minimalno. V seznamih, ki jih obravnavam, niso vključeni aretirani Slovenci in pripadniki drugih jugoslovanskih narodov v raznih kolaboracionističnih enotah, ki so prišli v Julijsko krajino iz jugoslovanskih območij. Ker so se slednji praviloma umaknili pred prihodom jugoslovanske armade na območje, ki so ga kontrolirali zahodni zavezniki in jih zasledimo v njihovih taboriščih, tudi med temi ni bilo večjega števila umorjenih.

Po še ne dokončnih podatkih Nataše Nemec, ki analizira podatke za tedanjo goriško pokrajino (obsegala je tudi današnji slovenski del Goriške) je bilo tu umrlih 922. Iz sedanje tržaške in tedanje goriške pokrajine je po dosedanjih raziskavah torej skupaj 1504 mrtvih (fojbe, likvidacije, umrli v ujetništvu), med njimi 864 pripadnikov oboroženih formacij. Ker je bilo na Goriškem bolj razširjeno slovensko domobranstvo, je bilo med tamkajšnjimi mrtvimi bistveno več Slovencev kot na Tržaškem.

Težje je ugotavljanje števila aretacij in umrlih za območje slovenske Istre, ker ni primarnih virov, spominski viri pa so nezanesljivi, saj se je velika večina svojcev aretiranih odselila v Italijo. Iz posrednih virov lahko sklepamo, da aretacije v slovenski Istri niso bile množične in je tako lidvidiranih iz tega območja verjetno manj kot sto. V celotni Istri in na Reki naj bi bilo deportiranih, ne ubitih, okrog 850 ljudi.

Podatki, ki sem jih ugotovila in tu navedla se presenetljivo ujemajo s podatki italijanskega zunanjega ministrstva iz februarja 1947, ki je predložilo dva seznama ljudi s skupno 1722 imeni, ki sta vključevala tudi nekaj sto ljudi iz celotne cone B (tudi danes hrvaški del), če upoštevamo, da seznama vključujeta tudi nekaj sto ljudi iz celotne cone B Julijske krajine, tudi današnji hrvaški del. Obenem beremo v istem viru ugotovitev, da je samo za mesto Gorica v »promemoriji Morassi« sicer govora o 1300 deportiranih, dejansko pa so jih lahko identificirali mnogo manj.

Pri analizi virov o aretacijah, deportacijah in usmrtitvah maja 1945 lahko tako ugotovimo, da so bile te v največji meri usmerjene proti pripadnikom fašizma, med katere so sodili tudi pripadniki vojaških, policijskih in paravojaških enot, ki so fašistično državo simbolizirali in izvajali njene ukaze, sami pa najbrž usmrtitve niso zaslužili, tudi po takratnih ostrih kriterijih ne. Le te so bile predvsem posledica ravnanja italijanskih oblasti s Slovenci in Hrvati med dvema vojnama, zlasti pa med vojno na Primorskem in v okupirani Jugoslaviji. Bilo pa je tudi maščevanje italijanske levice nad fašističnim zlom. To je bilo obdobje poravnave računov, a ne z Italijani kot z narodom - z njimi je že dve leti obstajalo sodelovanje na liniji osvobodilnega boja - ampak s fašizmom in nacizmom. Likvidacije tudi zgolj domnevnih kolaboracionistov so bile v tem času tudi drugod po Evropi. Pri nas pa jih je takratna oblast izvajala še z dodatnim ciljem: odstranitev vsega, ker bi lahko oviralo nov komunistični red, čim prej se znebiti potencialne opozicije novi oblasti.

Kljub temu so na narodnostno mešanem območju na zapadu lidvikacije dobile prizvok maščevanja enega naroda nad drugim, kar je s pridom izrabljala italijanska politika v dnevnopolitičnih bojih tistega časa, pa tudi v boju za meje. Z izrabljanjem nacionalnih čustev ob tragediji deportiranih in usmrčenih je protitalijanski strani vedno uspevalo mobilizirati širše sloje ljudi. Pri tem jim je »pomagala« tudi Jugoslavija, ki nikoli ni uradno priznala svojega ravnanja, še manj, da bi objavila sezname usmrčenih in so svojci dolga leta živeli v negotovosti.

Na drugi strani pa so bili projugoslovani prepričani, da so bile aretacije in lidvidacije izvedene »po predpisih in zakonih« in da je bila to bistvena in pozitivna razlika od največkrat stihijskega maščevanja in obračunavanja drugje po Evropi. Takega prepričanja niso bili le preprosti ljudje, ampak tudi vodstva protijugoslovanskih - tudi italijanskih organizacij v Julijski krajini. Zlasti izrazito so se takšna stališča pokazala na Goriškem, kjer je bilo deportiranih in likvidiranih glede na število prebivalcev mnogo več ljudi kot na Tržaškem in je bilo, tudi zaradi negotovosti o njihovi usodi, nasprotovanje italijanskega prebivalstva Jugoslaviji večje in so bile obtožbe ostrejše.

Nevenka Troha

VSI POGREŠANI (iz seznama v Caduti...)	**619**
od tega: ubiti v demonstracijah	4
ugrabljeni oz. aretirani kasneje	5
umrli po poravtku domov (do 1952. leta)	6
aretirani od nemške policije	1
aretirani pred 1. majem 1945	4
ubiti na tem območju iz neznanih vzrokov	8
izpuščeni (po jug. virih)	9
SKUPAJ	**37**

UMRLI OZ. UBITI	**582**
od tega ženske	15
mladi med 16. in 18. letom	8
otroci	1
izmed	582
rojeni na področju JK, Istre in Dalmacije	
oz. kasnejše Jugoslavije	242
od tega v tržaški pokrajini	147
rojeni drugje, večinoma v Italiji	340
umrli ali izginuli v slovenskih taboriščih	
in zaporih	159
verjetno ubiti v fojbah	423
SKUPAJ	**582**

STRUKTURA	
pripadniki oboroženih formacij (1)	409
civilisti	173
od teh po jugoslovanskih virih	
obremenjeni s fašistično preteklostjo	75
neznana politična pripadnost, pristojni	
v drugih krajih Jugoslavije	18
SKUPAJ	**582**

Narodnostna struktura rojenih na območju Julijske krajine, Istre, Dalmacije oz. kasnejše Jugoslavije

Vseh	**242**
Slovenci	18
Hrvati	1
Rusi	1
Nemci	1
slovensko poreklo (ugotovljeno vsaj po	
enem od staršev)	78
hrvatsko poreklo	28
nemško poreklo	7
poljsko poreklo	1
madžarsko poreklo	1
Skupaj neitalijanskega porekla	**136**

(1) - Vanje so všteti finančni stražniki, karabinjerji, agenti javne varnosti, Milizia difesa territoriale, vojaki RSI, Guardia Civica, italijanski vojaki, pripadniki CVL, domobranci, slovenski partizani (eden), pripadniki nemške policije, gasilcev in Rdečega križa (ki so nosili orožje).

MANJŠINE

Slovenci v Hrvaški: Narodna manjšina ali ne?

Vprašanje obstoja slovenske manjšine na Hrvaškem se zelo intenzivno postavlja šele od zaostritve odnosov čed Slovenijo in Hrvaško. Pravzaprav ga je prva sprožila sama Hrvaška, ki je takoj po osamosvojitvi v svoji manjšinski zakonodaji med sedmimi jezikovnimi manjšinami na Hrvaškem navedla tudi Slovence. Samo veliki naivneži lahko zares mislijo, da je šlo za širokogrudno potezo Hrvaške do Slovencev; dejstvo je namreč, da je Hrvaška izdelala in odobrila v parlamentu dolg seznam manjšin z očitnim namenom, da bi relativizirala pekočo problematiko Srbov na Hrvaškem. Vendar je to zdaj popolnoma nepomembno, saj je v teh letih trditev, da na Hrvaškem živi tudi slovenske manjšina, postala dejstvo in nikakor ne gre več samo za oceno.

Da je tako, ni samo zasluga hrvaškega zakona, čeprav ne gre zanikati, da je bil prav ta zakon eden vzvodov, ki so postavili to vprašanje v središče pozornosti tudi v Sloveniji. Lansko leto je namreč Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane izdal zbornik z naslovom »Slovenci v Hrvaški.« Gre za prvo znanstveno publikacijo o tem vprašanju; naj takoj povemo, da knjiga ne daje odgovora na osnovno vprašanje, namreč, ali so Slovenci v Hrvaški po znanstvenih jezikovnih in pravnih kriterijih jezikovna manjšina ali ne. Posredno pa zelo jasno odgovarja na to vprašanje, saj knjiga vsebuje neovrgljive podatke, da v Hrvaški Slovenci dejansko živijo.

Ti podatki izhajajo iz vrste raziskav in zapisov, ki so delo dvajsetih avtorjev: to število že samo po sebi daje jasno sliko poglobljenosti več kot 400 strani debele knjige.

Da je do tega prišlo ima nedvomno velike zasluge urednica knjige, raziskovalka Vera Kržišnik-Bukić, ki je v zadnjih dveh letih vložila ogromno truda v zbiranje gradiva in v koordinacijo dela številnih avtorjev, pa tudi v preverjanje vsebine s strokovnim mnenjem, s katerim so postregli najbolj poznani slovenski strokovnjaki s področja manjšin. Poleg Bukićeve je predgovor napisal tudi predsednik Slovenske izseljenske matice Mirko Jurak, ki seveda na to prisotnost glede predvsem kot na slovensko izseljeništvo.

To pa je tudi eno bistvenih vprašanj: so Slovenci na Hrvaškem avtohtona manjšina ali priseljenci? Naj Slovenija zahteva od Hrvaške, da jih obravnava po kriterijih jezikovnih manjšin ali po kriterijih priseljencev?

Da je problem aktualen, je vsem znano. O tem namreč prav v tem času teče diskusija v slovenskem državnem zboru, kjer nekateri (predvsem Zmago Jelinčič) vztrajajo pri zahtevi, da mora biti slovenska avtohtona manjšina na Hrvaškem (pri čemer Jelinčič misli o pasu ob meji s Slovenijo) vključena v resolucijo o odnosih Slovenije s slovenskimi manjšinami v sosednjih državah z enako valenco kot manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, ostali pa so pri tem previdnejši in so zaskrbljeni predvsem nad razvojem slovensko-hrvaških meddržavnih odnosov. Pri tem izhajajo predvsem iz ugotovitve, da Slovenci v obmejnem pasu niso organizirani in da sami sebe ne razglašajo za manjšino.

Napisali smo že, da knjiga ne odgovarja na to vprašanje, pač pa posreduje gradivo, na osnovi katerega ni težko tvegati takega odgovora.

Predvsem je treba Slovence na Hrvaškem razdeliti v dve veliki skupini: prvo sestavljajo Slovenci v obmejnem pasu, predvsem v Istri, pa tudi severneje ob meji. Drugo skupino sestavljajo Slovenci v Zagrebu in v drugih velikih mestih na Hrvaškem.

Če začnemo pri prvi skupini, nam knjiga daje zelo jasno sliko o dejanskem stanju, saj vsebuje tako referate, ki vprašanje osvetljujejo z zgodovinskega vidika, kot tudi referate, ki prikazujejo in analizirajo sedanje stanje.

Prisotnost Slovencev v obmejnem pasu Hrvaške obravnava več avtorjev.

Z zgodovinskega vidika Darko Darovec na podlagi literature, zgodovinskih virov, raziskav političnega razvoja, toponomastike, tipov kmečkih naselij in dialektov prikazuje glavne smeri in zgodovino naseljevanja Slovencev v Istri do 17. stoletja.

Silva Mežnarić skuša s pomočjo statističnih podatkov popisa prebivalstva leta 1991 ponuditi odgovore na nekatera osnovna vprašanja: kdo so Slovenci na Hrvaškem, kaj delajo, kako so umeščeni v etnični prostor Hrvaške ter kakšni so njihovi odnosi do Slovenije in do hrvaških mest: obsežno in poglobljeno besedilo, ki vsebuje tudi nekaj osnovnih statističnih podatkov: leta 1948 je bilo na Hrvaškem 38.734 Slovencev, to je 1 odstotek prebivalstva; leta 1991 pa le še 22.376 oziroma pol odstotka. Od teh je kar 64,7 odstotka žensk. Slovenci na Hrvaškem so pretežno starejši ljudje, le kakih 10 odstotkov jih je mlajših od 21 let. Večinoma so srednje ali visoko izobraženi in skoraj polovica jih ima v lasti stanovanje, v katerem živijo. Materni jezik je za več kot tri četrtine slovenski, za nekaj več kot 20 odstotkov pa hrvaški. Tisti, ki so poročeni, so povečini poročeni s Hrvatom oziroma Hrvatico. Kar 79 odstotkov je bilo rojenih v Sloveniji in samo 17 odstotkov v Hrvaški: to je nedvomno pomemben podatek za določitev tipologije manjšine, čeprav ne more biti edini pokazatelj. Priseljenci so se priselili večinoma iz Slovenije, vendar se jih je več kot 3.000 priselilo že pred koncem druge svetovne vojne.

To splošno študijo dobro dopolnjuje raziskava Vere Kržišnik-Bukić o Slovencih v narodnostni sestavi prebivalstva po naseljih v obmejnih hrvaških občinah pred razpadom Jugoslavije. V prispevku je s kartami in številkami prikazana splošna narodnostna sestava prebivalstva v 17 hrvaških obmejnih občinah ter prisotnost Slovencev v vsaki izmed njih. Podatki v glavnem temeljijo na popisu prebivalstva leta 1991, tudi v primerjavi s prejšnjim popisom.

Bukićeva tu ugotavlja, da je v vseh obmejnih občinah število slovenskega prebivalstva relativno zelo majhno ter da je v zadnjih dveh desetletjih rahlo naraslo predvsem v občinah, kjer je prebivalstvo nekoliko močneje izrazilo svojo regionalno pripadnost. Prispevek je opremljen s tabelami in zemljevidi za vsako občino posebej.

Peter Repolusk pa v prispevku o elementih prebivalstvenega razvoja v obmejnih hrvaških občinah s poudarkom na Slovencih ugotavlja, da Slovenci na Hrvaškem niso ekonomsko, geografsko, zgodovinsko in sociološko homogena skupina prebivalstva, kar seveda otežkoča ohranjanje njihove nacionalne identitete. Med procesi, ki so vplivali na spreminjanje števila Slovencev na Hrvaškem, je Repolusk navedel postopno asimilacijo, še zlasti v večjih urbanih središčih, priseljevanje oziroma odseljevanje Slovencev, dejstvo, da je bilo prebivalstvo zaradi podobnosti jezika in kulture statistično »skrito« in pa delno oživljanje slovenske identitete po letu 1991.

Več prispevkov osvetljuje tudi splošno problematiko Slovencev ba Hrvaškem, torej ne samo v obmejnem pasu.

Zgodovinsko pomemben je tako zapis Alojza Jembriha, ki je preučil doprinos desetih Slovencev - med njimi sta tudi Matija Valjavec in Anton Vraz - k hrvaškemu jezikoslovju v dolgem obdobju od 16. do 19. stoletja. Agneza Szabo obravnava socialno strukturo Slovencev v Hrvaški v obdobju 1880-1910, obdelano na osnovi podatkov štirih popisov prebivalstva va avstroogrski monarhiji. Marjan Drnovšek pa piše o slovenskih izseljencih na Hrvaškem do leta 1914.

Obdobje med obema vojnama obravnava Bogdan Kolar: njegov zapis zadeva predvsem delo slovenskih duhovnikov v Zagrebu in njihov doprinos k ustanovitvi nekaterih slovenskih organizacij.

Globalno sliko o narodnostnem in kulturnem samoorganiziranju Slovencev na Hrvaškem v 20. stoletju pa je sestavila urednica zbornika Vera Kržišnik-Bukić, ki obravnava razne vidike samoorganiziranja Slovencev v različnih obdobjih: slovenska društva so nastajala, se ohranjala in negovala stike s hrvaškim narodom. Uvodni del referata je tu namenjen predvsem Istri pa tudi drugim obmejnim območjem, s poudarkom na povezovanju med Slovenci in Hrvati v času avstroogrske monarhije. To povezovanje je prihajalo do izraza še zlasti v šolstvu. Kot primer je navedna gimnazija v Varaždinu, v kateri je bila ob koncu 19. stoletja, ko je v njej poučeval tudi Janez Trdina, približno tretjina vseh dijakov Slovencev.

Vendar pa je bila tudi pred prvo svetovno vojno organiziranost Slovencev na Hrvaškem najočitnejša v Zagrebu: to je tudi razumljivo, če pomislimo, da je bilo leta 1880 več kot 13 odstotkov prebivalcev Zagreba Slovencev, deset let kasneje pa celo več kot 15 odstotkov. Z začetkom dvajsetega stoletja je začel tudi odstotek Slovencev v Zagrebu upadati, predvsem zaradi rasti mesta, kajti v absolutnem številu takega upadanja ni zaznati.

Dejavnost Slovencev v Zagrebu se je okrepila po prvi svetovni vojni z organizacijo samostojnih kulturnih društev. Imeli so tudi svojega duhovnika in nekaj periodičnega tiska. Kot zanimivost je treba navesti združenje Naš dom, ki je združevalo in ščitilo predvsem slovenska dekleta, ki so bile kot služkinje zaposlene v Zagrebu.

Po drugi svetovni vojni se je dejavnost organizacij nadaljevala, čeprav v zmanjšani meri. Prej nadvse pomembno Slomškovo prosvetno društvo je bilo leta 1945 prepovedano in dolgo časa so bile prepovedane slovenske maše. Dejavnost so nekoliko poživili šele v 70. letih, aktivno pa so jo obnovili šele po letu 1990.

Organiziranosti Slovencev v Zagrebu smo namenili nekaj več pozornosti predvsem zato, da prikažemo s kolikšno natančnostjo je bil sestavljen ta zapis. V njem seveda ni samo Zagreba, ampak prikazu Slovencev v hrvaški prestolnici sledijo še Reka (z zelo znanim društvom »Bazovica«), Karlovac, Gorski kotar, Međimurje, Split in drugi kraji. V samostojni hrvaški državi je bila ustanovljena Zveza Slovencev na Hrvaškem, ki združuje slovenska društva kot višja oblika organiziranosti.

S tem seveda nismo izčrpali bogate vsebine zbornika. Omenili smo le tiste avtorje in tiste zapise, ki so se nam zdeli relevantni za sklep te ocene, oziroma za ugotovitev, ali so Slovenci na Hrvaškem jezikovna manjšina ali ne. Prav to vprašanje načenja Mitja Žagar, ki navaja in razlaga splošna terminološka vprašanja in pravno zaščito manjšin na Hrvaškem. Odprto pa ostaja že prej omenjeno vprašanje.

Poskušajmo ga torej razčleniti z vidika sodobnih gibanj na področju jezikovnih manjšin v Evropi. Ta gibanja so osredotočena na pojmu avtohtonosti, ki je tako sporen, da v okvirni konvenciji o zaščiti narodnih manjšin, ki jo je odobril Evropski svet, zaradi različnih tolmačenj ni definicije termina »narodna manjšina«.

Vsekakor tako na osnovi splošno ustaljene prakse, kot tudi na osnovi terminologije, ki jo v knjigi obravnava Mitja Žagar, ne more biti nobenega dvoma, da so Slovenci, ki živijo na obmejnih predelih Hrvaške, so avtohtoni prebivalci teh predelov in govorijo slovenski jezik, dejansko avtohtona slovenska manjšina. Tu ni prav nič pomembno, ali se manjšina sama priznava, oziroma, ali je organizirana ali ne. Dejstvo, da ti Slovenci niso organizirani, nimajo lastnih društev in ne postavljajo zahtev po jezikovni zaščiti, namreč še zdaleč ne pomeni, da je njihov status »narodne manjšine« tudi sam po sebi vprašljiv. Ta status namreč ne more biti odvisen od trenutnega stanja oziroma trenutne organiziranosti manjšine. Lahko bi rekli celo več: če ta manjšina ni imela možnosti, da se organizira in da sama uveljavlja svoje jezikovne pravice, je še toliko bolj potrebna učinkovite jezikovne zaščite.

Drugačno je seveda stanje Slovencev v Zagrebu. Glede na podatke o obdobju njihovega priseljevanja bi lahko sklepali, da Slovenci v Zagrebu sicer živijo, da pa njihova prisotnost močno upade že v drugi generaciji. To naj bi pomenilo, da gre za priseljence in ne za jezikovno ali narodno manjšino.

Tako razmišljanje je seveda utemeljeno, vendar pa se prav v zadnjih letih v Evropi uveljavljajo drugačni trendi. Znano je na primer, da Avstrija priznava Čehe in Slovake na Dunaju kot manjšino, čeprav gre povečinoma za priseljence, ki so sproti bogatili sicer zelo skromni jezikovni skupnosti. V lanskem letu je švedska vlada imenovala posebno ekspertno skupino, ki preučuje vprašanje, ali so Finci narodna manjšina tudi v Stockholmu in drugih švedskih mestih in ne samo na nespornem območju ob finsko-švedski meji. Se očitnejši so primeri pribaltskih republik, kjer obstajajo jasne težnje, da se Rusom, pa čeprav gre povečini za priseljence, prizna status narodne manjšine.

Z zornega kota teh trendov je torej precej verjetno, da bodo tudi Slovenci v Zagrebu priznani kot narodna manjšina. Polemika, ki je v teku v Sloveniji in še zlasti v državnem zboru, je torej predvsem sad trenutnega političnega počutja, na kakršnega se ne bi smeli pretirano ozirati. Ob tem pa je treba seveda priznati, da s toni, kakršni se pojavljajo v slovenskem parlamentu, država prej škodi kot koristi razvoju slovenske manjšine v Hrvaški.

Teh aspektov zbornik ne obravnava. Tako je tudi prav, kajti sicer bi se znanstveno delo spustilo na raven trenutne politične polemike, kar seveda ni namen knjige Slovenci na Hrvaškem; prav zato bo ta knjiga še dolga leta temeljnega pomena za preučevanje in razumevanje tega dela slovenskega naroda in tudi temelj za morebitne zaščitne ukrepe, ki jih bo morala prej ali slej hrvaška država sprejeti.

Bojan Brezigar

Slovenci na Hrvaškem
zbornik skupine avtorjev
Uredila Vera Kržišnik Bukić
Inštitut za narodnostna vprašanja
Ljubljana 1995

POTOPIS

ŠRILANKA
Otok tisočih nasprotij (1)

1.

Otok

Šrilanka, ki je baje tekom dveh tisočletij bila osemdesetkrat preimenovana s strani obiskovalcev, popotnikov, trgovcev in kolonizatorjev različnih narodnosti ter je od časa nizozemskih kolonizatorjev (na sliki spodaj Galle, pomembno pristanišče za časa kolonizatorjev) v svetu bila znana kot Cejlon (znani cejlonski čaj !), je leta 1972, ko je postala republika, ponovno obudila starodavni sinhalski naziv "Lanka". K staremu nazivu je bila dodana še besedica: "Sri" in današnje ime "Šrilanka" pomeni "sijoča dežela".

Šrilanka je otok, ki ga od najbolj severne do najjužnejše točke loči le 353 km. razdalje, od zahodne do vzhodne obale pa na najširši točki 183 km. razdalje. To pomeni, da je Šrilanka skoraj tako velika kot Irska. Otok se nahaja v Indijskem oceanu nedaleč od najjužnejšega dela vzhodne indijske obale. Kdor se nahaja na najjužnejši točki otoka, se mora zavedati, da ga od južnega pola ločuje le še morje. Največje bogastvo Šrilanke in tudi glavni izvor njene mikavnosti je dejstvo, da je na tako majhni površini zbrano toliko različnih lepot: kilometri in kilometri peščenih plaž (na sliki pod naslovom), koralni grebeni naseljeni z najrazličnejšimi ribami, z želvami in drugimi oblikami morskega življenja, gričevnati predel v notranjosti dežele, kjer kraljujeta najvišja vrhova Piduratalagala z 2524 in Adamís Peak z 2224 metri nadmorske višine, vodni rezervoarji, ki so se tekom stoletij spremenili v naravna jezera in naravne rezervate, v katerih živijo razne vrste ptic, tropski pragozdovi in riževa polja, čajeve plantaže ter zaščitena območja naravnih parkov itd. Ob vsem tem pa je Šrilanka znana tudi po lepotah, ki prihajajo izpod zemeljskega površja: po dragih kamnih. Najbolj znan šrilanški dragulj je modri safir, nato sta na vrsti še rubin in t.i. »mačje oko«. Draguljarn je vse polno po celem otoku, vendar se je za nakup res kakovostnega »kamna« treba na zadevo spoznati in ne zaupati prvemu trgovcu, ki te na vsak

način skuša prepričati, da je to, kar ti je pravkar ponudil: »najboljša kvaliteta na tržišču«.

Kulinarika

Za radovednejše obiskovalce je tudi šrilanška kulinarika pravo odkritje. Kot v Indiji je tudi na Šrilanki t.i. "curry z rižem" najobičajnejša jed, ki jo imajo domačini vsaj enkrat dnevno na krožniku, vendar obstaja med indijskimi in šrilanškimi curryji bistvena razlika: Indijci namreč pri kuhanju uporabljajo veliko mleka in masla, šrilančani pa kokosovo mleko in kokosovo olje, ki vse jedi zaznamujeta s posebno aromo. Kokosovo "mleko" je tudi samo po sebi izvrstna pijača. Največ ga je v mladih še zelenih kokosovih orehih, ki jih domačini vseh starosti prodajajo tako v središču samega Kolomba kot tudi ob večjih prometnicah, na plažah itd. Ko izbereš kokos, ki se ti zdi najbolj mikaven, prodajalec nekajkrat z ostrim srpom ali nožem udari po njem, v nastalo odprtino na vrhu vtakne slamčico in ti ga ponudi. Včasih je v takem kokosu tudi 2 in 1/2 do 3 dcl zelo osvežilne pijače. Ko zmanjka pijače, lahko kokos vrneš prodajalcu, ki iz zunanje sadeževe lupine izdela primitivno žličko, sadež razpolovi in ti ga pomoli, da poješ prosojno želatinasto vsebino, ki se še drži notranjih sten kokosovega oreha. Pri vsakdanji kuhi uporabljajo domačini tudi bolj zrele kokose, kakršne je možno kupiti pri nas. Kokos na enem koncu odprejo ter vanj vtaknejo posebno napravo, s katero ga naribajo ne da bi ga zato morali popolnoma razbiti. Tako naribana kokosova sredica je uporabna kot dodatek kuhanim jedem ali - z dodatkom začimb - kot hladna priloga. Razen kuhanih jedi ponuja šrilanški jedilnik tudi pestro izbiro tropskega sadja, s katerim se običajno začenjajo šrilanški zajtrki. Na Šrilanki je za naše pojme tropsko sadje smešno poceni, medtem ko so draga jabolka in pomaranče, ki prihajajo iz drugih dežel. Tako se ti prav lahko zgodi, da za eno pomarančo odšteješ več kot za dober mango... pa čeprav stane mango celo izven sezone samo petino ameriškega dolarja. Razen ananasa, papaje, manga, avokada, melon, pasijonk, ki so dandanes tudi v Evropi na voljo v vseh večjih mestih, pa obstajajo na Šrilanki tudi sadeži, o katerih se Evropejcem še sanja ne: durian, jackfruit in anoda, katerih užitni del se skriva pod debelo zeleno lupino, ki je pri vseh treh sadežih prekrita z nekakšnimi piramidastimi nebodečimi bodicami, "woodapple" in "custard apple", ki sta na prvi pogled videti prav podobna, le da je prvi rjave, drugi pa zelene barve, mangosteen, ki je videti kot manjši in nekoliko nenavadni jajčevec ter kot oreh velik temnordeč bodičasti rambutan, ki imata prosojno-belkasto meso, ki po okusu nekoliko spominja na bolj znani lichee (Na sliki desno: zadaj od leve proti desni: mango, anoda, papaja; spredaj od leve proti desni: »custardapple«, vrsta pasijonke, »woddapple«, lovi-lovi (podobni češnjam) in mango). Glede okusnosti imenovanih sadežev se seveda mnenja delijo. Nekateri prisegajo na durian, ki po mnenju drugih smrdi po iztrebkih in je popolnoma neužiten; eni so vdani oboževalci anode, ki jo baje zdravniki toplo priporočajo vsem, ki trpijo za previsokim krvnim pritiskom, medtem ko so drugi na anodo alergični in dobijo po zaužitju sadeža osip; eni redno pijejo sok iz woodappla, ki mu primešajo kokosovo mleko in sladkor, medtem ko se je meni zdelo nemogoče, da med tropskimi sadeži sploh obstaja nekaj tako ogabnega... Najbolj znana proizvoda, ki s Šrilanke prihajata celo na naše nekaj tisoč kilometrov oddaljene mize pa sta: čaj in začimbe. Šrilanka namreč vsako leto pridela in izvozi ogromne količine čaja. Čajeve plantaže se nahajajo na različnih legah in nadmorskih višinah in prav zato rodijo čajeve liste različnega okusa in kakovosti. Običajno velja, da je kakovost čajevih listov tem boljša, čim višja je lega plantaže. Tudi začimbe, ki zrastejo na Šrilanki, gredo v širni svet: mednje spadata črni in beli poper, muskatni orešček, vanilija, nageljnove žbice, cimet itd. Največ začimb uspeva v gričevnatem osrčju otoka, nekaj pa jih obirajo tudi ob južni obali.

Poroka in družina

Čeprav se na prvi pogled lahko zdi, da je življenje na Šrilanki tudi po naših merilih zelo sodobno, o čemer bi lahko npr. sklepali tudi izhajajoč iz dejstva, da večina mlajših žensk nosi zahodnjaška oblačila, pa vendarle obstajajo zelo globoke razlike, ki jih verjetno ne naraščajoča blaginja ne tehnološki napredek še dolgo ne bosta izbrisala. Ena takih razlik je pojmovanje poroke in družine. V nasprotju s tem, kar si večina mladenk o tem misli v zahodnem svetu, je velik del mladih Šrilančank - tudi takih z visoko izobrazbo - prepričanih, da je najbolje, če se moški in ženska poročita po dogovoru med starši. Starši da najbolje vedo, kaj je dobro za njihove otroke in tudi sicer so lahko objektivnejši od zaljubljene mlade osebe. Običajno pri izbiri ženina ali neveste starši upoštevajo socialni in ekonomski status družine, v katero naj bi se njihov otrok »priženil« in ki naj bi bil čim podobnejši njihovemu lastnemu. Marsikdaj se poroke vršijo v okviru širšega družinskega kroga in prav nič nenavadnega ni npr. poroka med bratranci. Če družina ponuja hčer, mora zanjo imeti na voljo tudi primerno doto, sicer se bosta dekle in njena družina morali zadovoljiti z ženinom, ki bo na družbeni lestvici nekoliko nižje od neveste ali pa katerega družino začuda ne bo pretirano zanimala dota. Slednjih pa je malo! Pri vsem tem imata bodoča ženin in nevesta pravico izraziti lastno mnenje, vendar je dokončna odločitev v rokah staršev. Tako sklenjene poroke naj bi bile boljše od porok »iz ljubezni« prav zato, ker so vanje vpletene cele družine. Če se na primer eden izmed zakoncev naveliča zveze ali pa se celo zaljubi v neko tretjo osebo, ga nazaj k zakoncu pritegne cela družina: njeni zaradi družinske časti, njegovi pa zaradi njegove časti... Ob trenutku poroke je nadalje zelo pomembno, da je nevesta devica. Če temu ni tako, ima mož pravico takoj razveljaviti poroko. Pred poroko sme dekle srečevati sovrstnike moškega spola le v okviru večje družbe ali - še najbolje - na domu v prisotnosti staršev. O tem, da bi šla npr. dekle in fant, ki nista tesna sorodnika ali uradno zaročena, sama skupaj v kino, ni govora. Kljub vsemu temu pa se počasi tudi na Šrilanki ljudje vedno bolj zavedajo, da je nobena poroka boljša od slabe poroke, zaradi česar baje število razporok čedalje bolj narašča.

Turizem in podnebje

Šrilanka se že od začetka osemdesetih let zvija v krčih državljanske vojne med večinskimi Sinhalci in manjšinskimi Tamilci. V vsem tem času so se na Šrilanki vrstila obdobja krvavih bojev in atentatov ter obdobja premirij in navideznega miru. In prav v vmesnh obdobjih miru se je dežela vsem notranjepolitičnim težavam navkljub razvijala. Po trgovcih s čajem in začimbami so Šrilanko odkrili tudi turisti, med katerimi bi se verjetno večina strinjala z Marko Polom, ki je že pred sedmimi stoletji menil, da je to "nedvomno najlepši otok te velikosti na svetu".. Odkar je Šrilanka postala znan turistični cilj, se je razmahnila gradnja hotelov "z zvezdicami", v katere vedno več investirajo tudi tuje družbe, ki računajo na to, da bodo nekega dne politični nemiri prenehali in da bo tedaj za Šrilanko nastopilo obdobje turističnega vzpona. Žal so večinoma take družbe usmerjene le k dobičku, kar pomeni, da pri izbiri lokacije za brezoseben razkošni hotel ne upoštevajo in ne spoštujejo življenjskih zahtev domačinov, še manj pa naravnega okolja. Tako se dogaja, da na čudovitih predelih obale rastejo večnadstropne hotelske stavbe, ki se nikakor ne skladajo z izvirnimi pritličnimi ali kvečjemu dvonadstropnimi stavbami, obdanimi z verandami in tropskimi vrtovi.

(*Se nadaljuje*)

Tekst in slike
Marina Furlan

RIBIŠTVO

RECENZIJA KNJIGE BRUNA VOLPIJA LISJAKA

Kako in kaj so lovili slovenski morski ribiči

Zadnje mesece je v zamejski kot tudi v vseslovenski javnosti vzbudila veliko pozornosti knjiga kapetana Bruna Volpija Lisjaka Slovensko pomorsko ribištvo skozi stoletja od Sesljana do Timave. Odziv občinstva na številnih predstavitvah dela, ki se od izida sem vrstijo v osrednji Sloveniji in predvsem pri nas, govorijo o zanimanju, ki vlada zanj, in ravno tako dejstvo, da je knjiga v treh mesecih pošla in da je založba, tržaška Mladika, že poskrbela za njen ponatis.

Tolikšnega uspeha knjigi sicer ni bilo težko napovedati, saj gre za prvo monografijo o dejavnostih in o načinu življenja, ki so označevali preteklost naših obalnih vasi, a so danes prisotni le še v spominu starejših generaij. Gre pa hkrat tudi za pomorsko zgodovino slovenskega naroda nasploh, katere zibelka in kraj razcveta je bila ravno tržaška obala med Barkovljami in izlivom Timave. Prav ta aspekt, ki je glede na današnje pojmovanje slovenske obale med nami in predvsem matičnim Slovencem vse manj znan, je avtorja spodbudil, da bi opozoril na to doslej zanemarjeno poglavje naše krajevne in vseslovenske zgodovine. Bila pa je tudi ljubezen do morja in svojega poklica ter želja, da bi se oddolžil tistim, ki jim je še do nedavnega boj za vsakdanji kruh potekal na morju, s tem, da bi rešil pred pozabo ogromno kulturno dediščino, ki je povezana z njihovim delom in življenjem.

Avtor je opravil obsežno raziskovalno delo v arhivih, knjižnicah in na terenu, ter zbral zavidljiv korpus pisnega, slikovnega in ustnega gradiva. Z znanjem pomorskega strokovnjaka in izkušenostjo poznavalca življenja na morju ga je strnil v slikovit, mnogoplasten prikaz najrazličnejših aspektov tukajšnjega ribištva, od tehničnih in gospodarskih, do etnoloških in političnih.

Knjiga je razdeljena na tematska poglavja in se začenja s prikazom obalnih značilnosti ter pristanov, kot osnovnih predpostavk za razvoj pomorske dejavnosti. S temi so slovenski ribiči razpolagali komaj v drugi polovici prejšnjega stoletja, kar je močno pogojevalo razvoj njihove dejavnosti, ki je šele tedaj lahko polno zaživela. Ob značilnostih in načinu gradnje pristaniških objektov, avtor izpostavlja tudi težave in spore do katerih je prihajalo zaradi različnih interesov pri uporabi obale in nenaklonjenega odnosa tržaških mestnih oblasti do slovenskih ribičev.

Sledi obsežen in iz tehnično-zgodovinskega pogleda zelo dragocen opis ladjevja, ki so ga uporabljali slovenski ribiči. Prikazane so tipološke značilnosti, funkcionalnost in uporaba posameznih plovil, ki se vežejo na različne vrste ribolova. Jasno predstavo o raseženosti ribiške in pomorske dejavnosti (šlo je namreč tudi za prevozništvo) pa daje spisek slovenske flote od zadnjih desetletij prejšnjega stoletja dalje, ki je povzet po ladijskem registru in ki šteje skoraj 500 plovil. Iz njega je razvidna teritorialna razporejenost pomorskih dejavnosti, katerih glavna središča so bila Križ, Kontovel in Barkovlje, nenazadnje pa tudi tako rekoč socialna raznolikost med ribiči in lastninska razmerja.

Posebno poglavje je avtor namenil čupi, primitivnemu plovilu iz enega samega izdolblenega debla, ki pravzaprav simbolizira slovensko pomorsko ribištvo in ki so se ga nekateri posluževali tudi potem, ko so bili ribičem na voljo pristani. To plovilo, tipično za skalnate obale in ki je povezano z začetki ter s prvim obdobjem zgodovine tukajšnjega ribištva, se je namreč tako dolgo ohranilo ravno zaradi tega, ker ribiči niso razpolagali s pristani in s privezi. Plovila je bilo treba potemtakem po vsakem lovu potegniti na suho, pri čemer bi se navadne barke, mnogo bolj krhke od čupe, poškodovale. To je seveda močno omejevalo dejavnost tukajšnjih ribičev, saj je bil s čupo, kljub svojevrstnim tehničnim izboljšavam, s katerimi so ji izboljšali plovnost, mogoč le obalni lov.

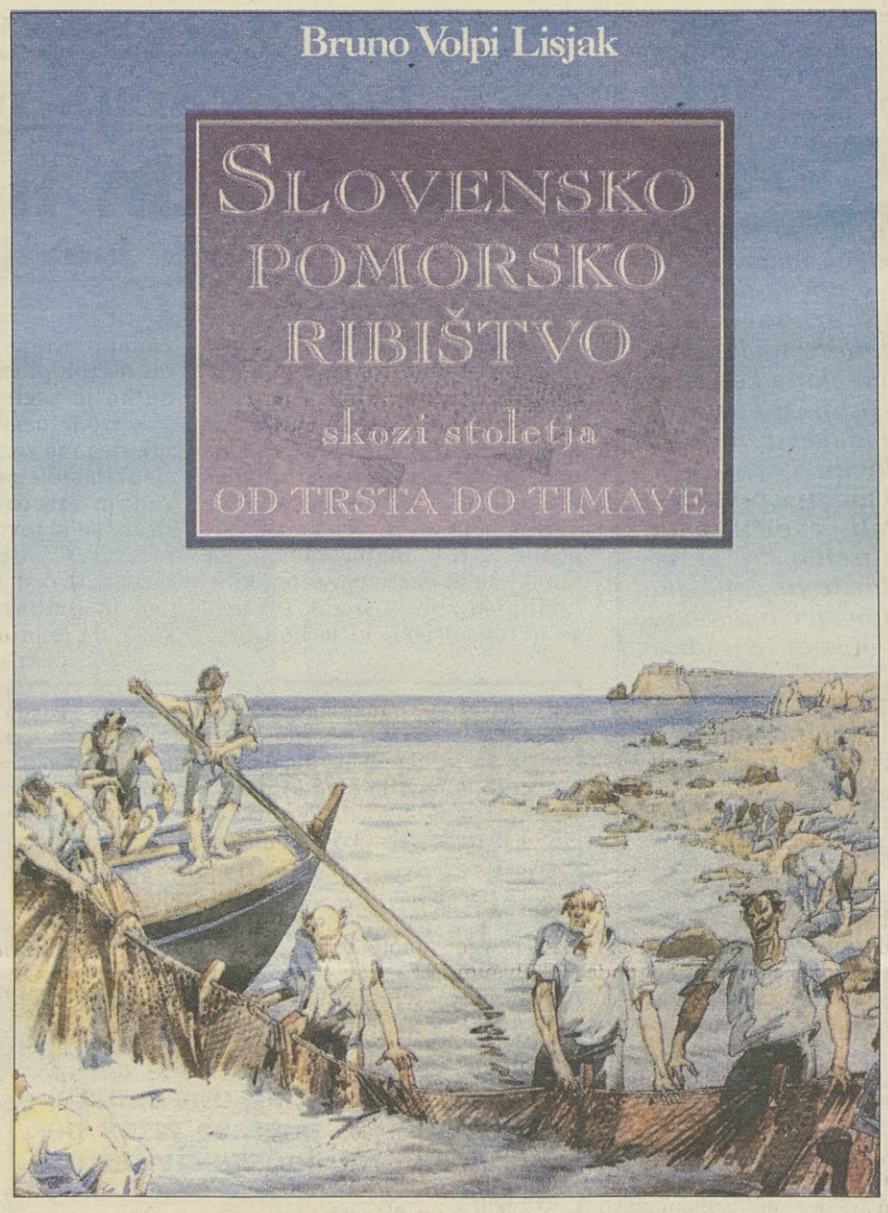

Etnološko relevantna so nato poglavja o mrežah in drugih pripomočkih ter o načinih ribolova. Ta nas nazorno seznanjajo s tipologijo in različno uporabo mrež, s postopki za njihovo negovanje in hranjenje, s tehnikami lova ob obali in na odprtem morju in glede na vrsto ribe ter sploh z opravili ribičev, tako na morju kot na suhem. Dlje se je avtor ustavil tudi ob prepovedanih načinih ribolova, s strupenimi rastlinami, z modro galico in karbidom ali z razstrelivom. Ta se je razširil predvsem po prvi svetovni vojni, ko mu oblasti, zaradi razpoložljivosti razstreliva blizu bivše fronte in tudi drugačnega razmerja do morja in morskega bogastva, niso bile več kos.

Posebno pozornost pa si nedvomno zasluži lov na tune, oziroma tone, kot podčrtuje avtor, ki navaja terminologijo vezano na pomorsko dejavnost, in s tem temeljno prispeva k poznavanju slovenskega etnološkega pa tudi k obogatitvi knjižnega pomorskega izrazoslovja. Lov na tone, ki so se pojavljali v Tržaškem zalivu v določenih sezonah, je bil v marsičem nekaj edinstvenega. To zaradi velikega gospodarskega pomena in kolektivnega ter nekakšnega obrednega značaja, saj je pri njem sodelovala cela vas, svojevrstne pa je bil v naših krajih tudi način lova. Prebivalci obalnih slovenskih vasi so pridobili pravico do tonolova šele za časa Francozov, medtem ko je bila dotlej, in v nabrežinski občini tudi še posebej, v rokah plemiških družin, ki so opremo in lovna mesta dajali v najem raje beneškim kot pa domačim ribičem. Pri tovrstnem tipu lova, ki je bil zelo drag, prihajajo najbolj do izraza razvojne poteze slovenskega ribištva, ki je proti koncu prejšnjega stoletja začelo spoznavati tudi kapitalistična razmerja. Tonolov je namreč terjal vlaganja, ki so nemalokrat prihajala iz vrst bogatejših posestnikov in gostilničarjev, kar je povzročalo konfliktnost s tistimi, ki so živeli od ribolova in ki so se v teh razmerjih mnogokrat znašli potisnjeni v položaj navadne delovne sile.

Najostrejši spori pa so bili med domačimi ribiči in Čožoti zaradi njihovega agresivnega lova z vlečnimi mrežami, ki je uničeval zarod in povzročal škodo na mrežah in pripravah drugih uporabnikov morja. Prav tak način lova in posledično osiromašenje že itak revnih lovišč ob italijanski obali je bil razlog njihove vse pogostejše prisotnosti v tržaških in istrskih vodah, zaradi česar je prihajalo do avstrijsko-italijanskih incidentov, predvsem pa do slabe krvi med samimi ribiči. Leta 1986 je prišlo tudi do tragičnega dogodka, ko so v spopadu s Čožoti v hladnem decembrskem morju izgubili življenje štiri slovenski ribiči. Zanimivo je, kot podčrtuje avtor, da je tudi v teh sporih italijanski Trst stal na strani Čožotov, med vojnama pa so Čožoti lahko nadaljevali s svojo kvarno dejavnostjo ob potuhi fašističnih oblasti, saj je raznarodovanje in gospodarsko slabljenje slovenskega prebivalstva potekalo takorekoč tudi na morju.

V drugem delu nam knjiga ponuja zgodovinski pregled slovenskega ribištva, od srednjega veka, prek največjega vzpona v prejšnjem in tem stoletju, do zatona po drugi svetovni vojni. Kot osnovno smernico avtor izpostavlja dokajšnja prizadevanja Avstrije za razvoj ribiških dejavnosti na Jadranu z uvedbo ustrezne zakonodaje, s spodbujanjem zadružništva, vlaganja v modernizacijo opreme in drugimi posegi, ki so slovenskemu ribištvu omogočili naglo in uspešno rast. To rast je prekinila prva svetovna vojna, ko se je ribiška dejavnost skoraj poponoma ustavila zaradi miniranja morja in mobilizacije ribičev. Posledice so bile dramatične, če pomislimo, da je veliko število družin ostalo brez virov dohodka. Njihov prežitek je bil odvisen v veliki meri od podpor oblasti, ki so skušale ublažiti skorajda katastrofalno stanje ribištva tudi z racionalizacijo zapore. Vojna je nenazadnje pustila za sabo veliko škode na pristaniških objektih in ribiški opremi, ki se je brez ustreznega negovanja nepopravljivo kvarila.

Po vojni si je ribiška dejavnost opomogla, vendar so se slovenski ribiči morali odtlej soočati z nenaklonjenostjo novih oblasti, ki je v dobi fašizma prerasla v sistematični pritisk. Z upravnimi posegi, prek fašističnih sindikatov in s sejanjem razdora v ribiških vrstah so se začeli napori za odvračanje slovenskega prebivalstva od morja in brisanje slovenskega značaja tržaške obale, med drugim tudi s poitalijančenjem toponomastike. Zanimivo pa je, da je ta proces prišel v svojo končno in ključno fazo po drugi svetovni vojni, se pravi v demokratični Italiji, ko je italijanska vlada v okviru naseljevanja istrskh beguncev izrecno podprla tudi izgradnjo Ribiškega naselja in ojačenje italijanskega ribištva na tem območju. Splošni povojni družbeno-gospodarski razvoj in nezmožnost slovenskih ribičev, da bi enakovredno konkurirali na vse zahtevnejšem tržišču, pa je opravil preostalo in ribištvo obsodil na izginotje. Tak razvoj slovenskega ribištva nas ponovno opozarja, podobno kot mnogi drugi primeri, kako je naša skupnost na tem območju najbolj ranljiva prav v obdobjih tranzicije in velikih sprememb.

Knjiga se zaključuje s poglavjem o ribah, o nekaterih tipičnih opravilih in o kulturnih aspektih, povezanih z našim ribištvom. Besedilo dopolnjuje bogat izbor slikovnega in dokumentarnega gradiva, ki nudi že samo po sebi stvarno podobo o nekdanjem utripu življenja na tržaški obali in o zgodovinskih potezah slovenskega ribištva nasploh.

Prav upoštevajoč vse to in napor, ki stoji za tako zahtevno in hvalevredno raziskavo, pa se na koncu tega poročila ne moremo izogniti vsaj eni kritični pripombi. Škoda se nam zdi namreč, da se je avtor v svojem prikazu mestoma prepustil zanosu in zašel v nekatera pretirana poenostavljanja. Takih primerov je v knjigi nekaj, zlasti pri uokvirjanju dogajanja in teoretičnih interpretacijah, najbolj viden primer pa je sklicevanje na tisočletno slovensko pomorsko tradicijo. Slovenci živimo res v teh krajih že od samega začetka v stiku z morjem in verjeti je, da so naši predniki zelo zgodaj segali tudi po morskem bogastvu. Vendar nam pri tem korektno pristopanje k problematiki narekuje jasno razlikovanje med ribištvom, s katerim se je občasno ukvarjalo omejeno število prvenstveno na agrarno ekonomijo vezanih posameznikov, in tisto ribiško dejavnostjo, ki je prešla med nosilne elemente gospodarske strukture slovenskih naselij ob tržaški obali. O tem prehodu pa lahko govorimo šele od konca 18. stoletja dalje v povezavi s t.i. demografsko "eksplozijo" in vsestranskimi razvojnimi procesi, ki so zaznamovali nadaljni čas.

Nakazani in drugi problemi, ki jih tu ne gre omenjati, saj sodijo bolj na strani strokovnega časopisja, vsekakor ne jemljejo delu njegove temeljne vrednosti. Globalna ocena o monografiji je lahko torej samo pozitivna. Kapetan Volpi Lisjak je slovenski javnosti pa tudi strokovnim krogom razkril pomembno in bogato poglavje naše preteklosti, poglavje, kot sam trdi, ki mora dobiti vidnejše mesto tudi v slovenski narodni zavesti.

Aleksej Kalc

Na slikah: zgoraj naslovnica knjige, spodaj pa Riegerjeva slika Barkovlje iz leta 1841, v ospredju slike je čupa.

KAJ JE PISAL PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

KAKO SMO DOŽIVLJALI

Vera v pravičnost

Cena Primorskega dnevnika se je v devetih mesecih podvojila: od začetnih 2 lir se je marca 1946 zvišala na 4 lire. Toda časopis postaja pestrejši. Ob nedeljah izhaja na 4 straneh, piše se o knjižnicah in čitalnicah, o zgodovini našega smučarstva, o pomenu šaha in o tisku oz. o "zgodovini najjačjega kulturnega orožja".

1. marca 1946 objavi PD vest, da je bila imenovana razmejitvena komisija, ki naj bi določila pravične meje. "Zmagovalci" verjamejo v pravičnost, čeprav so v povojnih mesecih že spoznali kolikšno zaslombo uživajo pri zavezniški upravi "poraženci". Z množičnimi shodi, manifestacijami in slavoloki skušajo domači voditelji vplivati na člane komisije. PD prikaže natančno "Narodnostno sliko Julijske krajine", navaja število žrtev, opisuje prestana grozodejstva in dokazuje, da pripadata Trst in Primorska Jugoslaviji.

V nedeljo, 10. marca se manifestacija v Škednju sprevrže v tragedijo. Iz poročila o dogodkih: »Pod streli povampirjenih fašističnih organov civilne policije je bila prelita kri 24 nedolžnih ljudi. (...) Ničesar drugega niso storile te nodolžne žrtve, razen da so hotele v teh velikih in odločujočih dneh izraziti medzavezniški komisiji iz vsega srca in iz duše ljudsko voljo.« PD je že večkrat poročal o sestavu "guardie civiche", toda v tem obdobju je objestnost teh varuhov javnega reda prešla v arogantno ustrahovanje.

Tudi na šolskem področju je ozračje napeto: zaradi protesta slovenskih dijakov ob škedenjskih tragičnih dogodkih, oblasti zaprejo slovenske šole, češ da politični dogodki ne smejo vznemirjati dijakov. Položaj učnega osebja pa najboljše orisejo dopisi med šolsko upravo in prof. Zavrtanikom.

Vsak dan je cel niz vesti o tem, kako "se ovira izražanje samoodločbe za FLRJ, PNOO pošilja medzavezniški komisiji memorandume, France Bevk piše o preteklosti in možni bodočnosti teh krajev, celo na pravice Slovencev v Benečiji ne pozabijo. Kljub napetemu ozračju SNG za Trst in Primorje pripravlja nove predstave in kot potujoča gledališka družina nastopa povsod. V Gorici ustanovijo 18. marca 1946 glasbeno šolo, akademski slikar Albert Sirk pa v Trstu organizira pripravljalni tečaj za umetniško-obrtno šolo in za upodabljajočo umetnost.

B.K.

TRST, sobota 16. marca, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1 - I. Tel. št. 93806 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo

Provokacija na provokacijo

Nov zločin na ulicah Trsta

Streli na majorja Jugoslovanske armade tov. Cun-

Včeraj ob 19.35 je neznanec izvršila atentat na tov. majorja Cundra Staneta, člana komisije za vojni plen JA v trenutku, ko je le-ta v družbi svoje žene in tov. dr. Briški Martina odhajal iz gostilne "Ostrouška" v ulici San Nicolò št. 3. Na vratih gostilne je tov. major zaostal za korak, da bi dal svojo ženo, ki je hodila ob zidu v sredo. Pri tem se je tov. Briški, ki je hodil na zunanji strani pločnika, umaknil na rob pločnika. V istem trenutku je zagledal neznanca, ki je s srede ceste skočil na pločnik dva metra za njimi in v presledkih stoje oddal iz revolverja sedem strelov. Že ob prvem strelu se je tov. major zgrudil na pločnik. Tov. Briški je takoj nato opazil drugega neznanca, ki jim je prihajal naproti. Vse kaže, da je bilo več napadalcev, ker je med streljanjem podrl nekdo na tla majorjevo ženo Sonjo.

Tov. majorja Cundra je zadelo vseh sedem strelov. Težko je ranjen v trebuh in pljuča. Okrog 21h je bil operiran v tržaški bolnici. Po poročilih zdravnikov bo major Cunder okreval, ko ne bi nastale v naslednjih dveh dneh kake komplikacije.

(16.3.1946)

Pogreb škedenjskih žrtev

Danes ob 14.30 se bo vršil pogreb škedenjskih žrtev iz mrtvaške kapele v ulici Pietà. Od tod bo krenil žalni sprevod po ulicah Gatteri, Foscolo na trg Garibaldi nato po ulici Bosco, Guardia in Rivo na trg Sv. Jakoba.

Pozivamo, da se meščanstvo Trsta udeleži pogreba žrtev bestialnosti protiljudske civilne policije.

Mestni SIAU

Komemoracija za žrtvami

Minulo nedeljo ob štirih popoldne so se po vseh slovenskih in italijanskih kulturnih kožkih mesta Trsta vršile kratke komemoracije za škedenjskimi žrtvami. Kulturni krožki so prekinili s svojim delom in posvetili nekaj časa spominu žrtvam zločina članov civilne policije. Povsod so spregovorili ljudski govorniki, ki so v kratkih govorih orisali delovanje civilne policije proti ljudstvu, ki je izobesilo jugoslovanske in slovenske zastave, da ponovno pokaže, kaj in kam hoče.

Ob tej priliki se je vršilo veliko zborovanje tudi v Škednju. Zborovanja se je udeležilo ogromno stevilo domačinov. Zbrani množici sta spregovorila tov. Comici in Stoka. Govornika sta med drugim objasnila tudi program, ki si ga je zastavil na novo izvoljeni akcijski odbor. Obenem sta pozvala ljudstvo k disciplinranosti. Opozorila sta ga na provokacije, s katerimi hočejo reakcionarni elementi izzivati antifašisticno prebivalstvo Trsta in vse cone A.

Za škedenjske žrtve

Ob priliki godu tov. Pine daruje Delka 500 liz za škedenjske žrtve. Namesto cvetja na grob pokojne Mare Rojac - Curk daruje Blažina Albina 100 lir, Miljevič Gregor pa 200 lir za škedenjske žrtve. V počastitev spomina pokojne Mare Rojac - Curk daruje Pina Cerkvenik 100 lir za škedenjske žrtve. Za škedenjske žrtve je daroval Franc Antolič 300 lir, Kralj in Jogan pa 200 lir. Utovlj 609 lir; Tomaj 2054 lir, Krepje 310 lir, Plešivca 81 lir, Veliki Repen 817 lir, Dane 1034 lir, Godnje 253 lir, Dutovlje 1728 lir, skupaj 34.227 lir.

(19.3.1946)

TRST, petek 8. marca, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1 - I. Tel. št. 93806 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo

16.637 de no porušenih domov

Pozdravljeni na naših tleh

Welcome on our soil! Приветствуем вас на нашей земле! Soyez salués sur notre sol!

You have come on behalf of the Council of Foreign Mi- Вы прибыли сюда, чтобы для Совета министров Vous êtes venus de la part du Conseil des ministres

Prvo poročilo komisije

Trst, 11. (VZN). - Komisija je prvič po prihodu v Trst izdala naslednje poročilo:

V skladu s poročilom z dne 28. februarja 1946. se je komisija strokovnjakov za proučitev italijansko-jugoslovanske meje podala v Trst. V soboto dne 9. marca 1946. se je komisija sestala in pričela z nalogo, katero ji je določila konferenca zastopnikov sveta zunanjih ministrov.

Komisiji bodo izmenoma predsedovali štirje vodje komisij:

Imena vodij komisij in izvedencev so:

FRANCIJA: G. J Wolfrom, svetnik poslaništva; g. Jacques Weulerssex, gospodarski izvedenec, profesor gospodarskega zemljepisa na univerzi Aix-en-Provence; g. Maurice Le Lannou, izvedenec za zemljepisje, profesor za zemljepis na univerzi v Rennes.

SSSR: G. Vladimir S. Gorašenko, vodja gospodarskega oddelka ljudskega komisariata Sovjetske zveze za zunanje zadeve; g. Sergej A. Tokarev, izvedenec v etniških vprašanjih, profesor na moskovski univerzi, doktor zgodovinskih ved; g. Ivan V. Kočetov, gospodarski izvedenec, ravnatelj oddelka za prevoz pri ljudskem komisariatu SZ.

VELIKA BRITANIJA: G. C.H.M. Waldock, C.M.G., O.BE. docent in lektor pri Bresenose Collegu na oxfordski univerzi, višji častnik oddelka za zunanje zadeve pri ordinariatu od l. 1940 do 1945.; G.R.J. Stopford C.M.G. gospodarski izvedenec, zdaj gospodarski tajnik za civilne zadeve, poprej pa gospodarski svetnik za vojno gospodarstvo; g. R.G.D. Laffan, izvedenec v etniških vprašanjih, docent in lektor zgodovine v Queen's Collegu na univerzi v Cambridgu, izvedenec za zgodovino na oddelku za raziskovanja pri zunanjem ministrstvu.

ZDRUŽENE DRŽAVE: Dr. Philip E. Mosely, politični svetnik odposlanstva ZDA pri Svetu zunanjih ministrov; dr. Otto E. Guthe, izvenedec za zemljepis, vodja oddelka za geografske in kartografske študije pri zunanjem ministrstvu ZDA; g. Leonard Unger, gospodarski izvedenec, pomočnik svetnika gospodarskega oddelka za vojna področja pri zunanjem ministrstvu ZDA.

(12.3.1946)

Razmejitvena komisija

London, 28. Agencija BBC javlja, da so ministri za zunanje zadeva Velike Britanije, ZDA, Sovjetske zveze in Francije sklenili sestaviti komisijo izvedencev, ki se bo nemudoma podala na obmejno področje Italije in Jugoslavije, da pripravi poročilo in prouči razmejitveno črto. Mejo bodo določili, upoštevajoč narodnostno vprašanje, tako da bo problem manjšin omejen na minimum.

Javljajo, da bodo upoštevali ne le narodnostno vprašanje, ampak tudi gospodarske in zemljepisne posebnosti področja. Pri svojem delu bo morala komisija proučiti listine o problemu jugoslovansko-italijanske meje, ki sta jih predložili Svetu ministrov za zunanje zadeve jugoslovanska in italijanska vlada, kakor tudi predloge, ki so jih predložile vlade drugih Združenih narodov omenjenemu svetu v pretres.

(1.3.1946)

Nova nevarnost fašističnih provokacij

Preko vsega včerajšnjega dne v Trstu skoraj ni bilo opaziti uniformiranih civilnih policistov. Mesto teh pa so tržačani na več krajih opazili civilne policiste v civilnih oblekah od katerih je eden (za druge primere - katerih je bilo baje več - še nimamo podatkov) aretiral iz neke skupine delavcev nekega tovariska na oglu ulice Milano in Roma. Ker se je tovaris aretaciji upiral, mu je ta nastavil revolver na prsa in ga odvedel na policijo. To kroženje civilnih policistov v civilnih oblekah predstavlja novo nevarnost. V primeru nemirov bi lahko ti civilni policisti v oblekah, ki jih ne ločijo od ostalih meščanov streljali na posameznike, ali v množico in nato zvrnili krivdo na ljudstvo.

(12.3.1946)

SIAU javlja, da je akcija v korist otrok Cassina zaključena. Začela pa se je akcija za pomoč družinam padlih žrtev v Škednju. Prostovoljne prispevke sprejemajo v upravi našega lista.

Gorica: Grobo oviranje izražanja samoodločbe

•V Gorici je civilna policija 9. t.m. med hišama št. 13 in 14 v Kastelu snela transparent, in ga vrgla na cesto.

Neki civilni policist je v vasi Lok čez Soški zbrisal na šoli napis, s katerim ljudstvo izraža svojo zahtevo po priključitvi k FLRJ. S tem svojim delom ni bil zadovoljen, temveč je z rumeno barvo pobarval tudi napis Prešernova ulica.

•10. marca je v Gorici skupina neznancev razbila na trafiki Martelanca Egidija, v ulici Cappuccini št. 2, dvojezični napis.

•9. marca so delavci podjetja Prinzi v Gorici, v ulici Birgata Casale, izobesili na streho svoje delavnice 6 metrov visok drog s slovensko in italijansko zastavo z rdečo zvezdo. Gospodar podjetja jih je pozval, naj zastavo snamejo, toda tovarniški odbor mu je sporočil, da je želja vsega delavstva, da zastave ostanejo na mestu. Ponoči so zastave izginile.

•V ulici Alviano stanuje družina Knez, ki je imela prav tako razobešeno jugoslovansko zastavo, približno ob šestih zvečer sta dva civilista raztrgala zastavo, ter jo "junaško" odnesla.

•Dva civilna policista sta 9. marca, ob 10. uri snela v Gorici dve jugoslovanski zastavi, kateri je izobesila gostilničarka Ožbald Viktorija, v ulici D'Annunzio. Šla jih je iskat na policijo, kjer ji pa zastav niso hoteli vrniti. Neki policist, po imenu Gira, ji je izjavil, da bodo itak vse zastave zaplenili.

•Lutmanu Andreju v Gorici, ki stanuje na Raštelu št. 35 je 9. marca popoldne nekdo prinesel povelje civilne policije (kriminalnega odseka), da mora takoj odstraniti iz oken svojega stanovanja jugoslovanske zastave. Povelje se je končalo s pretnjo, da ne bo v primeru, da ne bo odstranil zastav, odpuscen iz službe. Tov. Lutman je trenutno zaposlen pri finančnem odseku civilne policije.

(13.3.1946)

KAJ JE PISAL PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

STVARNOST PRED 50 LETI

je še vedno živa

OBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

TRST, sreda 27. marca, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-I. Tel. št. 93806 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo

manifestirali ves dan

200.000 manifestantov vzklika Jugoslaviji na tržaških ulicah in trgih

68.000 importirancev iz italijanskih provinc, noži, kiji, razbijanja izložb, izzivanja, niso in ne bodo preprečila uresničenj naših teženj

Provokacije tržaških in iz Italije importiranih fašističnih elementov, ki so v zadnjih dneh dosegle višek, in se spremenile v vandalske, skvadristične izbruhe, niso uspele odvrniti demokratičnih množic Trsta od njenih mogočnih manifestacij za Jugoslavijo, ki se vršijo že nekaj dni v vedno večjem ob.

prispeli okrog 13.30 ure v ulico Milano.

Vsa ta svojat umazane preteklosti naj bi bila tista protiutež, ki bi nastopila proti govoru silnih ljudskih množic Trsta in vse Julijske krajine, katere terjajo priključitev k Jugoslaviji.

Demonstracija na Trgu Unità ob prihodu razmejitvene komisije (Foto M. Magajna)

Slovenske šole v Trstu so zaprli

V znak protesta zaradi zločinov v Škednju tržaško slovensko dijaštvo v zadnjih dveh dneh ni obiskovalo šol. Zaradi tega je prosvetni oddelek ZVU izdal odlok, da bodo vse tržaške slovenske šole zaprte. Odlok so motivirali takole:

Ugotovilo se je, da je v mestu Trstu po šolah s slovenskim učnim jezikom izostal obisk učencev; posledica tega je, da šole ne služijo namenu: zato se spodaj označene šole proglašajo z današnjim dnem za zaprte:

Osnovne šole v mestu Trstu, nižja srednja šola, trgovska akademija in realna gimnazija.

Sedanja stavka učencev ima enako ozadje, kot ona z dne 12. do 14. februarja, namreč, da se učenci teh šol in njihovi starši poslužujejo šole kot propagandnega sredstva in političnega pritiska, ne pa kot vzgojne ustanove. Ko bodo učenci in njihovi starši izjavili, da se nameravajo resno posluževati pouka, ki jim ga je do zdaj nudila šolska uprava, se bodo šole ponovno odprle.

(13.3.1946)

PROF. ZAVRTANIKA ODPUSTILI

Za čigavo varnost gre?

Goriški srednješolski profesor dr. Zavrtanik, je bil odpuščen po naročilu ZVU v skladu s sledečimi pismi:

Prosvetni oddelek ZVU je s odlokom štev. 13C/AMG/-ED/1.8 z dne 6. februarja 1946 odredil, »naj s 15. februarjem 1946, odpuste iz službe naslednje slovenske učne moči, ki s stališča varnosti niso bile primerne za to službo.«

Ta ukrep je bil izdan v skladu z upravnimi navodili za prosveto štev. 7 in 8, čl. 5.

V seznamu ZVU, ki mi je dostavljen, je tudi Vaše ime. Sporočam Vam, da ste na podlagi omenjenega odloka s 15. februarjem odpuščeni iz službe.

Višji šolski nadzornik:
Višje šolsko nadzorništvo
(G. De Vetta) Gorica

Profesor Zavrtanik je takole odgovoril:

Prejel sem odlok, s katerim sem na osnovi upravnih navodil št. 7 in 8 (čl. 5.) odpuščen iz službe.

Št. 7 in 8 čl. 5. imenovanih navodil se naslanjata, kolikor je meni znano, na važne fašistične funkcionarje ali pa na osebe, ki so sodelovale z Nemci. Moj primer ne spada niti k enim niti k drugim.

1. Zapustil sem svoj rojstni kraj Solkan pri Gorici dne 6. oktobra 1926 prav zaradi fašističnega režima. Podal sem se v Srbijo, v Niš, kjer sem 6. novembra 1926, nastopil službo na ženski gimnaziji za latinski jezik. Tu sem ostal dve leti.

2. Nato sem služboal v Aleksincu, na mešani gimnaziji eno leto, kjer sem še nadalje poučeval latinski jezik.

3. V letu 1929. sem prišel v Novi Sad na gimnazijo učit klasične jezike in filozofijo. Tam sem ostal dve leti.

4. Zadnjih 13 let sem poučeval v Ljubljani srbo-hrvatski, latinski jezik in filozofijo.

Na Italijane in njihove satelite se med vojno nisem mogel naslanjati, ker smo se vsi iz naše rodbine že dvakrat morali izseliti.

Zaprli so celo našo rodbino, ženske so čez nekaj dni izpustili. Na Nemce se pa tudi nisem naslanjal, kar sem tudi na epuraciji dokazal s potrdili, da sem bi ves čas vojne zvezan preko OF z zavezniki.

Sklicevanje na št. 7 in 8 čl. 5. imenovanih upravnih navodil je po mojem nezakonito. Odpustili domačega profesorja iz službe s stališča varnosti je lahko. Moje delovanje skozi 20 let v šolski službi ni bilo nobeni politični stranki v Jugoslaviji nevarno. Ne morem razumeti, kako je sedaj naenkrat postalo nevarno ZVU, ko mi še nihče ni dal nobenega opomina, da sem v tem pogledu v šoli ali izven nje kaj zgrešil.

Pripadništvo k OF ne pomeni "organizzazione fascista", ampak Osvobodilna fronta.

Rojen sem v Solkanu (Gorica) 1901., kjer sem študiral na gimnaziji in dokončal tri razrede. Četrti in peti sem izvršil med vojno v Ljubljani. Nato sem šesto napravil v Gradcu. Za tem sem se posvetil misijonarskemu stanu (semenišče v Gradcu, Celju in Ljubljani).

V letu 1920. sem v juniju prišel domov v Gorico, kjer sem se pripravljal za maturo, ki sem jo polagal 17. februarja 1921. Univerzo sem študiral v Ljubljani (Jugoslavija), nadaljeval v Padovi (Italija) in končal v letu 1926 zopet v Ljubljani. Služim v šoli že 20 let in nisem izven nje nikdar politično nastopal.

V Gorici sem začel v šoli brati latinskega pisca Tita Livija, ki nima nobene zveze s poglavarjem države Jugoslavije. V politiko se v šoli nisem spuščal, ker ni bilo časa niti v programu. Prosim, da me opozorite, v čemu Vam v šoli nisem zadovoljil.

Dr. prof. Zavrtanik Peter
(1.3.1946)

Trst: Grobo oviranje izražanja samoodločbe

•Dne 10. t.m. okrog 11. ure je privozil na Greto kamion s tremi civilnimi policisti, ki so skušali sneti s privatnih hiš jugoslovanske zastave in s hiše št. 61 v ulici Bonomea rdečo zvezdo, ki je bila ponoči razsvetljena. Proti množici, ki se je v hipu zbrala okrog njih so civilni policisti dvakrat ustrelili z brzostrelkami, toda k sreči niso nikogar zadeli. To početje je zelo ogorčilo vse navzoče. Žene so navalile na civilne policiste in jih preteple. Policisti so začeli kričati: »Pustite nas, nismo krivi, bili smo sem poslani« (?). Tik predpoldne pa je privozil na Greto še kamion angleških policistov, ki so takoj odšli, kajti ljudstvo je bilo mirno. Opoldne je privozilo 8 kamionov angleških in 2 kamiona civilnih policistov, ki so odpeljali skritega policista. Ob tej priliki so isti policisti vrdli v stanovanje Hektorja Pregarca. Odvedli so ga na policijo, ker je visela na njegovi hiši omenjena rdeča zvezda.

• Dne 9. t.m. so okrog poldne policisti sneli jugoslovansko zastavo, izobešeno raz vrtnarstvo na pokopališču pri S. Ani.

•Istega dne okrog poldne je izginila tudi zastava, ki je plapolala na dimniku krematorija, v ulici Istria.

•Organi civilne policisije so dne 9. t.m. ob 4. zjutraj legitimirali ljudi tudi v Škednju, izvršili pri njih osebno preiskavo in jih surovo izzivali.

•Dne 9. t.m. so civilni policisti dokaj grobo nastopili proti prodajalkam cvetic na tržnici v ulici Carducci. Trgali so jim tudi zastave, zaradi česar so prodajalke naslovile na ZVU pismeno pritožbo.

(12.3.1946)

KAJ MENI VIRGIL ŠČEK

Resnica o nagrobnih napisih

»La Voce Libera« z dne 26. marca je priobčila članek, v katerem beremo tudi tole:

»Un gruppo di esperti della Commissione si è fermato a lungo nel cimitero di Pisino, ha letto e fotografato numerose lapidi. Ecco la statisticha che è in mano alla Commissione: dall'anno 1670 all'anno 1918, le lapidi scritte in italiano nel cimitero di Pisino v'erano 137, 6 scritte in latino, 5 scritte in croato ed una scritta in tedesco. Dal 1918 al 1943, le lapidi in italiano furono 127, quelle in croato 3. Da quell'anno al momento delle visite le lapidi italiane furono 192 e quelle croate 7. L'eloquenza di queste cifre vale un vlume di storia.«

V zvezi s tem člankom je neki urednik našega lista odšel v Lokev k duhovniku Virgilu Ščeku, da bi zvedeli njegovo mnenje o tem in da bi on vso stvar osvetlil. Najprej je članek prebral, nato pa je rekel: »Ta članek je ena sama kondenzirana lumparija«. Naše vprašanje: »V čem je lumparija?«. Šček: »Ker je tako sestavljen, da bi vsakega nepoučenega bralca zapeljal.«

»Ali nam lahko daste kakšna podrobnejša pojasnila o tem?«

Šček: »Prav rad! Bil sem 14 let za župnega upravitelja v Avberju, v sežanskem okolju, in sicer od leta 1927 do 1940 in morem na vaše vprašanje prav izčrpno odgovoriti. Ko so Italijani odstanili naša starodavna županstva in imenovali za načelnike občin svoje podeštate, so jim med drugim tudi naložili dolžnost, da poitalijančijo pokopališča. V ta namen so podeštati na višje povelje izdali odredbo, po kateri so prepovedali postavljati nagrobnikov s slovenskimi napisi. Od tedaj se ni več pojavil na pokopališču nov slovenski napis. Izjeme so bile kakšno zakotno, od podeštarij oddaljeno pokopališče ali redko kje tam, kjer podeštat ni preveč budno čuval. V sežanski občini se ni pojavil več niti en slovenski napis. Tako si moreš razložiti dejstvo, da pokopališče v župniji Povir kar mrgoli italijanskih napisov.

Toda to, oblastem ni bilo dovolj. Hoteli so zabrisati vsako sled slovenskega jezika. Kaj storiti? Po občinskih slugah so raznesli vest, da bodo močno obdavčili tudi stare slovenske napise. S tem so ubogo ljudstvo tako zbegali, da je začelo svoje nagrobne spomenike izkopavati in jih skrivati. V moji župniji je družina Franceta Pegan (Pavlinovi) prepeljala nagrobnike staršev na dom in jih postavila na dvorišču, kjer so še danes. Cerkovnik Jakob Beršcak je materin nagrobnik izkopal in ga prepeljal pred domači hlev. Oni, ki niso mogli teh stroškov, so šli na pokopališče z dletom in kladivom in izklesali slovenske napise. O tem so še danes lahko vsakdo prepriča.

Kjer fašistovsko strašenje ni rodilo dosti uspeha in so ljudje puščali stare nagrobnike s slovenskim napisom pri miru, tam so fašisti nagrobnike po noči pometali s pokopališča. Vse skraja. Da bi jim nihče ne mogel očitati, da so slovenske nagrobnike odstranili, so tu pa tam pustili po kakšen nagrobnik v miru, da bi se kasneje nanj sklicevali. Iz povedanega je razvidno, koliksno vrednost ima omenjeni članek v »La Voce Libera«, in koliksno vrednost ima eventualno snemanje fotografij. Zato boste lažje razumeli moje besede v začetku, da je ves članek ena sama lumparija.

(30.3.1946)

FIZKULTURA

VI. kolo tekem za pokal »Pino Coverlizza«

Minulo nedeljo so med drugimi odigrali v okviru tekem za pokal »Pino Coverlizza« tudi sledeče tekme:

Rinaldi - Tovarna strojev: 1:1. Rezultat tekme je precejšnja nagrada za Tovarno strojev, ki se mora mnogo zahvaliti svojemu igralcu Brussu, ki je tik pred koncem igre izenačil rezultat z močnim strelom. Za moštvo Rinaldija je zabil gol igralec Maluta II, ki je že v prvem polčasu dvakrat grozil pred nasprotnikovimi vratmi. Med najboljšimi igralci so bili Maluta I. in II. ter Saudi (Rinaldi), Corazza, Bellini, Rossiello, Toscani in Cutillo (Tovarna strojev). Sodnik Steccotti je bil vedno objektiven. Rinaldi: Scoria, Gratton in Sauli, Rustia, Novaro in Jadro, Casadei, Maluta I., Umek, Maluta II. in De Gasperi. Tovarna strojev: Corazza, Bellini in Svorenič, Ussai, Rebegliani in Cutillo, Pertosi, Toscani, Bruss, Rossiello in Sancin.

Prosveta - Kavčič 2:1. Igro je motil močan veter. Prvi polčas je začel z vetrom v korist gostom. Rumeni so pričeli z napadom, toda niso uspeli približati se nasprotnikovim vratom. Šest minut pred koncem prvega polčasa je Moratto zabil prvi gol za rumene. Takoj za tem je Bizjak prodrl sovražnikovo obrambo, toda žoga je zletela nad vratmi. V drugem polčasu je Prosveta hotela izenačiti, kar pa ji ni dovolila nasprotnikova obramba. Vseeno so beli ob 9' uspeli izenačiti po zaslugi Milkoviča. Moštvo Prosvete je nadaljevalo z napadi skoro do konca drugega polčasa. Dve minuti pred koncem je sodnik kaznoval rumene s prostim strelom. Igalec Škrlavaj je ob tej priliki zabil drugi gol za Prosveto. Od gostov se je dobro izkazala obramba in leva zveza. Razen Moratta so napadalci slabo igrali. Od nasprotnikov se je izkazal vratar Sosič. Sodnik ni dokaj dobro sodil.

Ostali rezultati: Gaslini - Rojanese: 2:1, Primorje - Pisoni: 5:1, Škedenj - Nabrežina: 4:3, Montebello - Kolonkovec: 2:0.

(20.3.1946)

KRATKE VESTI - KRATKE VESTI - KRATKE VESTI

Banca Popolare Italiana finasira delo reakcije v J.K.

Kakor smo že poročali, je bilo 25. februarja plenarno zasedanje SIAU-a v Piranu. Po poročilih raznih delegatov je povzel besedo komandant narodne zaščite, ki je prebral izjavo ujetega republikanskega fašista, ki je pri zaslišanju priznal, da je delo reakcionarnih elementov finansirala »Banca popolare italiana«. Vsi fašistični elementi so se organizirali v tajen odbor, ki bi moral prevzeti oblast takoj po prenehanju ljudske oblasti. Njihova organizacija je imela nalogo nasloniti se na reakcijo. (6.3.1946)

Razdeljevanje semenskega krompirja

Statistični gospodarski poljedelski urad za gorisko področje javlja, da so pričeli razdeljevati semenski krompir tistim kmetovalcem, ki so vpisani v seznamu. Vsi kmetovalci v goriški občini se morajo zglasiti najkasneje do 13. t.m. na uradu SGPUG, Korzo Roosevelt št. 5/II., da dvignejo nakazila. Po tem roku izgubijo vsako pravico.

(19.3.1946)

Pozor na pasjo steklino

Mestna občina Trst opozarja, da se psi ne smejo brez nagobčnika pojavljati na javnih mestih in se morajo voditi na vrvici, ker se je 13. marca pojavil slučaj pasje stekline.

V nasprotnem primeru bodo lastniki odgovorni za plačilo vseh stroškov, kakor predvideva zakon. (19.3.1946)

KRIŽANKA

AVTOR: MARKO DREŠČEK

OSNOVA, TEMELJ
DEJSTVO, DA JE KDO REKORDER
NOVINAR REPUBLIKE (MILOS)
DAVID COPPERFIELD
STARO IME ZA TAJSKO
PREDMET, ČAŠČEN PO BOŽJE
ŠVEDSKA IGRALKA EKBERG
?
VULKAN IN NAJVIŠJI VRH TURČIJE
UPRIZARJANJE IGRE PRED OBCINSTVOM
KNJIGA Z ODLOMKI IZ SVETEGA PISMA
PRISTANIŠCE V IZRAELU
HUNSKI KRALJ "ŠIBA BOŽJA"
TRENJE
OSNOVNA ENOTA ZA MERJENJE DOLŽINE
FRANCIJ / MILAN KUČAN
PRIPRAVA ZA ZAVAROVANJE KOLEN
IVAN TAVČAR
SOK RAST., KI GA PREDELAJO UŠICE
OLIKANO, LEPO VEDENJE
SLOVENSKA IGRALKA (ITA)
TONI TIŠLER / ŽALOST (STAR.)
NAPRAVA, KI PROIZVAJA IZMENIČNO NAPETOST
REDEK NEBESNI POJAV / OMEJEN ČLOVEK
TROPSKA OVIJALKA
BOSNA
SARAJEVO
ILIDŽA
? (1248 M)
VISOK, MOČAN GLAS / ?
RASTOČE PRODIRANJE V KAJ
ANGLEŠKI FILMSKI PRODUCENT (ARTHUR)
JAMA V KATERI KOPLJEJO ILOVICO
OTROŠKO VOZILO
LASTNIK KAVARNE
SLOVENSKA PEVKA DERŽAJ
HRVAŠKI GLASBENIK DEDIĆ
SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA
VRV Z ZANKO / PRIŽNICA (STAR.)
INDIGU SORODNA SNOV / GOROVJE V SAUD. ARABIJI
MLEČNI IZDELEK
PRISILNO DELO, RABOTA
GEORG TRAKL / MOTIVI
OSEBA, KI SE UKVARJA Z IGRANJEM
ZADRUGA V CAR. RUSIJI / DOLOČ. ŽIVALSKA VRSTA
VISEČI POLOŽAJ
AM. FILMSKA IGRALKA WEST
?
OSEBNI ZAIMEK / STIKALO S TIPKO
OTOK V JADRANSKEM MORJU (JISTO)
BRIT. POLITIK (JOHN BOYD) / NAPRAVA ZA VKLOP
SPREMINJANJE PRAVE PODOBE
PODOBA GOLEGA TELESA
SL. POLITIK (ETBIN) / KRAJ J. OD POSTOJNE
STAR SLOVAN
KARDANSKI ZGIB
"BRKATA" PTICA UJEDA
TRASIRANA MENICA
AVSTRIJSKA POROČEV. AGENCIJA / VISOKA KARTA
RUDNINA MAGNEZ. SILIKAT
NEČA FALK
SVETLA ZVEZDA V ORLU
PERZEJEVA MATI V GRSKI MITOLOGIJI
KRAJ PRI DOMŽALAH
REKA V ANGLIJI / ANG. ROCK SKUPINA
NEKD. V. NEMŠ. POLICIJA / MORSKA BOG. V GŘ. MIT.
DEL STATEV
MESTO V BOKI KOTORSKI ČRNA GORA
DEJAVNOST RADIOAMAT. / MAJDA ARH
KINEMATOGRAF / ZLITINA FE IN CR
NEMŠKA PLESALKA, VOHUNKA
DOBA, EON / MERILO O LEPEM
PIVSKI VZKLIK / KRILO RIM. LEGIJE
INDIJSKI ASKET / BARVA KOŽE
SLADEK TROPSKI SADEŽ
EGIP. BOG MODROSTI / SL. IGRALEC ULAGA
IT. LJUDSKI PLES / SL. PESNIK (JOSIP)
VISOK SKALNAT HRIB
TRDA PROŽNA, UMETNA SNOV
SOL CIANVODIKOVE KISLINE / OKRASNI OBROČEK ZA NOŠENJE NA PRSTU
KISLA REPA / ŠIROK TRAK VZDOLŽ HLAČNICE
PREPROSTO LEŽIŠČE IZ DESK
FIN. ARHITEKT (SAARINEN) / POŠKODBA TKIVA
PAULA ABDUL / LJUBITELJ, NESTROKOV.
LUKNJICA V KOŽI ZA IZTOK ZNOJA
RIMSKI ZGODOVINAR (GAIUS CRISPUS)
VULKAN NA FILIPINIH / ATOM S (+) ALI (-) NABOJEM
NOBELIJ
SEVERNI PTIČ / RADO MURNIK
ROBERTA FLACK
RDEČA POLJSKA CVETICA
MENIČNO JAMSTVO V TRGOVSKIH POSLIH
UPANJE, PRIČAKOVANJE
SRB. PESNICA (EVA) / PODOLG. KOS BLAGA
RIJEKA / VEČJA IZBOKLINA NA HRBTU
VOKAL IN SOGLASNIK / GRMIČASTA RASTLINA
ZAREZA PRI SODU
KDOR KRMARI / ALOJZIJ VANDAL
DEL BESEDE KOT POMENSKA CELOTA
? / ŽOGA ZUNAJ IGRIŠČA
ZELIŠČAR
SODELOVANJE V GOSPODARSTVU
MREŽASTA TKANINA / RDEČI KRIŽ
OBOKANO STEBRIŠČE ALI HODNIK
ŽENSKO POKRIVALO GORENJSKE NOŠE
KRATEK MOŠKI PLAŠČ
SLADKOVODNA RIBA, KRAPOVEC
NIKALNICA
PREMAZNO SREDSTVO ZA LES IN KOVINO
FILMSKA ZVEZDA
ŠESTI ŽIDOVSKI MESEC
REDKO ŽENSKO IME
MATEMATIČNI ZNAK ZA MNOŽENJE

Rešitev prejšnje nedeljske križanke

Vodoravno:

OGLJIKOV MONOKSID, PRISLUŠKOVALNICA, TED, ANTONIO, ARAK, IBIS, IPIN, POZA, KATETER, TEBE, TAR, NAV, OKOLJE, PAUL, SAGAR, ELAND, MC CARTNEY, MARJAN, ALIA, GOLTE, KERE, OKRAS, AKA, EMERZIJA, LO, BEATLES, BOLERO, LARKIN, ARD, OLTAR, RIT, PAIR, RNK, RAI, GEORGE HARRISON, AGA, ATALANTA, PIRIT, ANIS, OCENA, SKIT, JA, CEK, FIS, OKISANJE, AKIRA, MIJA, PODRAST, JONG, SAID, URAR, IKRA, AA, ANAPURNA, JOHN LENNON, RAS, GN, LT, ALAIN, EON, BOA, ASTARTA, ENDERS, AVAR, IASI, NAPOTA, LOTION, SRCE, OKAN, OSANKARICA, O HARA, ETNA, ASIR, MATRA

Gesla prejšnje nedeljske križanke

Beatles, Paul McCartney, John Lennon, George Harrison, Ringo Starr

VRTNARSTVO / SREČANJE Z ODBORNIKOM

Preureditev tržnice vznemirja vrtnarje

Domačini s ploščadi v vhodno vežo

V šoli Marice Gregorič je bilo pretekli četrtek srečanje vrtnarjev, za katero so dale pobudo stanovske kmečke organizacije in vrtnarska komisija pri Kmečki zvezi. Beseda je tekla okrog načrtovane preureditve notranjosti sadnozelenjavne tržnice na debelo, zato se je srečanja udeležil tudi pristojni občinski odbornik Neri. Srečanje, ki se ga je udeležilo približno 40 vrtnarjev, je bilo živahno in na trenutke tudi polemično, saj gre za zadevo, ki močno buri tržaške vrtnarje.

Po uvodu predsednika komisije za vrtnarstvo KZ Marčela Debelisa je odbornik Neri predstavil in utemeljil potrebo po preureditvi notranjosti tržnice, ki jo mora Občina izvesti ob upoštevanju strogih norm iz državnega odloka št. 626 o javni varnosti in nezgodah pri delu. Tako je odbornik podrobno orisal preureditveni načrt, ki na novo razporeja prodajne točke na tržnici, da bi tako olajšali notranje kroženje prevoznih sredstev. Bistvo načrta pa je odstranitev sredinske ploščadi, ki je bila doslej namenjena neposredni prodaji pridelkov domačih vrtnarjev, ti pa naj bi se preselili v vhodno vežo tržnice, kjer naj bi zanje namestili posebne stojnice.

Ker bi preselitev v stojnice v vhodno vežo pomenilo odstraniti domače vrtnarje od središča trgovanja na obrobje, vrtnarji tej preselitvi seveda odločno nasprotujejo, pa tudi stojnice nikakor niso primerne za prodajo na debelo. Tudi predlog, da bi sredinsko ploščad razdelili na več manjših ploščadi ni naletel na odobravanje vrtnarjev, ki so odborniku in prisotnemu direktorju tržnice Del Tosu podčrtali, da bi bila razdelitev ploščadi na več manjših neustrezna in nefunkcionalna tako za notranji promet kot za vrtnarje same,.

Po zagreti razpravi je končno le prišlo do kompromisnih predlogov, ki so jih pod silo razmer ponudili vrtnarji, in sicer, da se sredinska ploščad na obeh straneh zoži za 30 cm in da se naredi dodatni prehod, ki bi olajšal kroženje prevoznih sredstev. Odbornik Neri je predlog vzel v vednost in zagotovil, da ga bo natančno preučil, vendar je potrdil, da bodo za vrtnarje poskusno uredili prostore v vhodni veži po že odobrenem načrtu. (jk)

MILJE / SREČANJE S STANOVSKIMI ZDRUŽENJI

Kako do izboljšanja položaja kmetijstva v miljski občini

Na pobudo treh stanovskih kmečkih organizacij (Kmečke zveze, organizacije neposrednih obdelovalcev Coldiretti in Unione agricoltori) je bilo pred dnevi v sejni dvorani miljskega občinskega sveta srečanje s tamkajšnjimi kmetovalci, ki se ga je udeležil tudi miljski župan Sergio Millo. Ta je uvodoma orisal namen srečanja, in sicer prikaz namenov in načrtov, ki jih ima v programu miljska občinska uprava za razvoj kmetijskega sektorja. V imenu stanovskih organizacij je predsednik Unione agricoltori Giorgio Tombesi razčlenil različne argumente, ki zadevajo naše kmetijstvo in poudaril pomen enotnosti, ki so jo vse tri stanovske organizacije dosegle in ki je že privedla do vrste pozitivnih rezultatov, zlasti v odnosih z javnimi upravami. Eden od teh rezultatov je tudi konstruktiven pristop Dežele za uresničenje globalnega načrta za integriran razvoj kmetijstva v tržaški pokrajini in torej tudi v miljski občini, ki je, kar po kmetijskem potencialu še posebej perspektivna glede na pedoklimatske razmere, primerne za razvoj žlahtnih kultur in agroturizma.

Direktor Zveze neposrendih obdelovalcev Vito Rubert in tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec sta se zadržala pri nekaterih sprecifičnih problemih, ki neposredno zadevajo tudi kmetovalce miljske občine, med drugim vprašanja vode za kmetijstvo, ki je v miljski občini še posebno pereč zaradi visoke cene vode, nato urbanističnih problemov, saj regulacijski načrt močno omejuje ali celo onemogoča gradnjo rastlinjakov in toplih gred. Seveda je bila poudarjena tudi zahteva po vključitvi miljske občine med gorata območja, kar je sicer zahteva za vso tržaško pokrajino.

Po izvajanjih se je razvila zelo živahna razprava, saj je bilo navzočih kar okrog 50 miljskih kmetovalcev obeh narodnosti. Na dan so prišla tudi številna drobna vprašanja, od večjih pa potreba po ustanovitvi posebnega urada pri Občini, ki bi dajal nasvete in sploh sledil problemom kmetijstva, potreba po ureditvi poljskih poti in potokov, ki jih je na območju miljske občine kar precej, ki pa so tako zarasčeni, da ob vsakem večjem nalivu povzročajo težave, in pa poenostavljenje birokratskih postopkov, ki so, tako je bilo rečeno, v miljski občini še posebno zapleteni in zamudni.

Srečanje se je končalo z dogovorom med županom in stanovskimi organizacijami, po katerem naj bi Občina zagotovila neke vrste sprejemni urad, kjer bodo zainteresirani kmetje lahko oddajali svoje prošnje, predloge itd. Te bo nato pregledala posebna komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki miljske občine in stanovskih organizacij. Prav tako je bilo predlagano, naj bi Občina konkretno sodelovala pri uresničevanju razvoja miljskega kmetijstva v okviru splošne urbanistične problematike.-en

ČLOVEK IN ZEMLJA

OBVESTILA

Izlet na sejem v Verono

Kmečka zveza in Kmetijska zadruga prirejata v četrtek, 7. marca tradicionalni izlet na kmetijski sejem v Verono. Poleg ogleda sejma v spremstvu izvedencev Kmečke zveze je ob vrnitvi v programu še ogled agroturističnega podjetja v bližini Padove, kjer bodo izletniki tudi večerjali. Interesenti se lahko prijavijo v uradih Kmečke zveze in Kmetijske zadruge v Trstu do oddaje sedežev v avtobusu. Ura in kraj odhoda avtobusa bosta pravočasno sporočena. Dodatne informacije nudijo v uradih obeh ustanov prirediteljic izleta.

Davčna prijava 730

S prvim marcem se je začel rok za izpolnjevanje obrazcev za davčno prijavo 730. Kmečka zveza vabi svoje člane, katerim izpolnjuje davčne prijave, da se v ta namen poslužijo njene strukure CAAF-CIA. Skrajni rok za izročitev prijave je do konca meseca, vendar je v interesu prizadetih, da to opravijo že prej.

Samo še dva dni časa za plačilo letne takse IVA

Do torka, 5. marca, je treba plačati letno takso na številko IVA (partita IVA), ki znaša 100.000 lir. Plačati jo je treba s poštno položnico. Kdor tega še ni storil, lahko to opravi v uradih Kmečke zveze. Prispevek za tehnično storitev znaša 7.000 lir, poštna pristojbina pa 1.000 lir.

Opravila v marcu

Letošnje dolge in hladne zime res noče biti konec. V marcu pa se prvo toplejše sonce le prikaže in oznani bližajoče se pomlad. Zato je v tem mesecu precej opravil, ki jih moramo postoriti na kmetiji.

V vinogradu dokončamo z zimsko rezjo in trte povežemo. Pregledamo kole, če tega še nismo storili, in popravimo žice. Pri izbiri kolov imamo na voljo tri različne snovi: les, kovino in cement. Leseni koli so najbolj prijetnega videza, a so vedno dražji in težko razpoložljivi. Največji problem pri lesenih kolih so glivične bolezni in zajedalci, ki lahko prizadenejo njihov podzemski del. Za boljšo obstojnost je priporočljivo odstraniti lubje na tem delu kola in ga premazati z raztopino katrana ali s kako drugo podobno snovjo. Izmed kovinskih kolov so najboljši tisti iz pocinkanega železa, ki so lahki, a precej nestabilni. Zato so primerni le za nizke vzgojne oblike. Koli iz cementa pa so trenutno najboilj razširjeni, najcenejši in najbolj obstojni. Izbira velikosti teh kolov je odvisna od teže, ki jo bodo morali nositi, to pa je spet odvisno od vzgojne oblike in količine proizvodnje grozdja.

V tem mesecu sadimo trte. Pri cepljenkah moramo paziti, da so dobro okoreninjene. Če smo jeseni gnojili s kalijevimi in fosfatnimi gnojili, sedaj gnojenje dopolnimo z dušičnimi gnojili. V marcu zatiramo nekatere glivične bolezni, ki se vzadnjih letih pojavljajo na naših trtah. O tem smo podrobneje pisali v prejšnji številki.

V kleti se pripravimo za steklenčenje vina. Paziti moramo, da so zamaški kakovostni, saj so bistveno pomembni za kakovost ustekleničenega vina. Pripravimo steklenice in ostalo opremo za to opravilo. Pred steklenčenjem še enkrat kontroliramo, ali vino ustreza vsem parametrom zrelega in zdravega vina.

Sadimo tudi v sadovnjaku. Pri izbiri sadik moramo paziti, da so lepe in kakovostne. Deblo mora biti dobro olesenelo. Pred sajenjem odrežemo predolge, suhe in poškodovane korenine in jih lepo razširimo. V sadilno jamo natresemo tudi nekaj kalijevih in fosfatnih gnojil ter novo rastlino podpremo. Točka, kjer je rastlina cepljena, mora ostati 4-5 cm nad zemljo.

Čas je tudi za cepljenje sadnih vrst. Marca imamo tudi veliko dela s spomladanskim škropljenjem sadnega drevja. Ko se brsti začenjajo napenjati, breskve in marelice poškropimo proti kodravosti in luknjičavosti. V ta namen uporabljamo modro galico (2-3%), bakrene pripravke (100 g na 10 l vode) ali pa pripravke na podlagi ditiokarbamatov (ciram, tiram itd.) (25 g/10 l vode). Z istimi sredstvi škropimo proti škrlupu na jablanah in hruškah. Mineralna bela olja pa uporabljamo proti kaparjem, jajčecem listnih uši, nekaterim gosenicam in jajčecem rdeče sadne pršice (200 g/10 l vode). Namesto mineralnega olja uporabljamo tudi methildation v odmerku 30 g na 10 l vode.

V marcu škropimo tudi oljko, in sicer v primeru napada oljčne kozavosti ali drugih glivičnih bolezni. Uporabljamo bakrene pripravke ali ditiokarbamate, odmerki pa so enaki kot pri drugih sadnih vrstah.

V zaprte grede sejemo jedilno peso, baziliko, kumare, jajčevec, paradižnik, bučke, papriko idr. Na prosto sejemo beluši, blitev, korenček, brstični ohrovt, kolerabo, cikorjo rezivko, radič, peteršilj, špinačo, čebulo, grah. Na toplejših in sončnejših legah sredi marca sadimo krompir, zato moramo v začetku meseca zemljo pripraviti in si nabaviti kakovosten semenski krompir. Prav tako je najbolje, da čimprej nabavimo semena povrtnin, ki jih bomo kmalu sejali. Če imamo tunel, ga moramo ob najbolj toplih in sočnih urah dneva odkriti, da se ne pregreje. Obenem se tako posuši v notranjosti, s tem pa se zmanjša nevarnost glivičnih bolezni.

Marca začne rasti tudi trata. Prvič jo pokosimo, ko zraste 4-5 cm visoko. V toplejših dneh sejemo nove trate, obstoječe pa dobro prezračimo in jih obilno pognojimo, da se razširijo in dobijo barvo. Že pripravljeno gnojilo dobimo v trgovini. Gnojilo s koncentracijo npr. 10-5-5, odslej potresemo vsakih 20 dni, in sicer 1 kg na vsakih 100 kv. metrov površine.

dr. Magda Sturman

SMUČANJE / VELESLALOM ZA SVETOVNI POKAL

V Narviku tri Italijanke na prvih treh mestih

Prva Compagnoni pred Panzaninijevo in Kostnerjevo

NARVIK - Zadnja ženska preizkušnja svetovnega pokala alpskih smučark pred finalom letošnjega tekmovanja je minila v popolnem zmagoslavju Italijank, ki so zasedle prva tri mesta.

Svetovna prvakinja in olimpijska zmagovalka Deborah Compagnoni je zmagala tudi v veleslalomu v Narviku na Norveškem. S časom 1:56.20 je za sekundo in 39 stotink prehitela Sabino Panzanini, tretja pa je bila Islode Kostner (1.74 zaostanka), ki je bila po prvi vožnji šele deveta. Najboljša Slovenka je bila Ljubljančanka Urška Hrovat na 15. mestu (3.70 zaostanka), Vrhničanka Mojca Suhadolc, ki je bila po prvem nastopu 18., pa je v drugem odstopila.

Compagnonijeva je imela veliko težav v vrhnjem delu drugega nastopa, ko je izgubila ravnotežje, vendar se je mojstrsko rešila in z najboljšim časom na drugi progi le še povečala naskok, ki ga je imela po prvi vožnji. S tem je prikazala vrhunsko formo tudi teden dni po zmagovitem nastopu na SP in prepričljivo dosegla sedmo zmago v svetovnem pokalu, ki jo je ob največjem ekipnem uspehu italijanskega ženskega smučanja v cilju proslavljala skupaj s svetovno superveleslalomsko prvakinjo Kostnerjevo in Panzaninijevo. Nemka Martina Ertl, ki je dobila tri od petih veleslalomov letošnje zime, je dobila 45 točk za peto mesto, s tem pa je obdržala vodstvo v posebnem točkovanju te discipline (405 točk). Ertlovo, ki je bila na SP v španski Sierri Nevadi bronasta, je prehitela tudi rojakinja Katja Seizinger. Ta je še povečala vodstvo v skupnem seštevku za veliki kristali globus (1232 točk), Ertlova (934) pa je sedaj dve točki pred doslej drugo Avstrijko Anito Wachter (927), ki je bila na zadnji tekmi pred finalom sedma. Wachterjeva ima s 326 točkami v veleslalomskem seštevku ob zanjo srečnem spletu okoliščin še teoretične možnosti za prevzem malega kristalnega globusa v tej disciplini iz rok Ertlove.

Izidi: 1. Compagnoni (Ita) 1:56.20 (57.84, 58.36), 2. Panzanini (Ita) + 1.39 (58.76, 58.83), 3. Kostner (Ita) + 1.74 (59.54, 58.40), 4. Seizinger (Nem) 1.86 (59.62, 58.44), 5. Ertl (Nem) + 1.92 (59.11, 59.01) itd.

Svetovni pokal - veleslalom (po 6. od skupno 7 tekem): 1. Ertl (Nem) 405 točk, 2. Wachter (Avt) 326, 3. Seizinger (Nem) 310, 4. Compagnoni (Ita) 280, 5. Nef (Švi) 266, 6. Panzanini (Ita) 263, 7. Hansson (Šve) 220, 8. Roten (Švi) 174, 9. Kostner (Ita) 165, 10. Suhadolc (Slo) 154; **skupno (po 30 od 34 tekem):** 1. Seizinger (Nem) 1.232, 2. Ertl (Nem) 934, 3. Wachter (Avt) 927, 4. Street (ZDA) 837, 5. Meissnitzer (Avt) 774, 6. Kostner (Ita) 765, 7. Zurbriggen (Švi) 661, 8. Wiberg (Šve) 647, 9. Dorfmeister (Avt) 624, 10. Eder (Avt) 580

Veselje treh italijanskih smučark je bilo izredno (AP)

NOVICE

Moške tekme na Japonskem še drugič odpovedane

HAKUBA - Smuka alpskih smučarjev za svetovni pokal, ki bi morala biti včeraj v Hakubi na Japonskem, sta bila še drugič v dveh dneh odpovedana zaradi močnega sneženja in slabe vidljivosti. Kljub temu pa se organizatorji tekem na tekmovališču Happo One eni od štirih prog, kjer bodo leta 1998 potekale olimpijske igre, ne predajajo in načrtujejo za danes dopoldan smuk in popoldan superveleslalom. En smuk bo tako odpadel in ga bodo najverjetneje izvedli prihodnji konec tedna na finalu svetovnega pokala v Lillehammerju na Norveškem. Odločitev o nadaljnjem razpletu ostalih dveh tekem, ki jih želijo pripraviti Japonci, pa je odvisna od vremena in odločitve žirije tekmovanja ter vodstev reprezentanc.

Konec sezone za Heidi Zeller-Bähler

BERN - Švicarska alpska smučarka Heidi Zeller-Bähler zaradi operacije kolena, ki si ga je poškodovala na treningu v Leukerbadu 19. decembra lani, ne bo mogla nadaljevati letošnje sezone svetovnega pokala. V petek je imela operacijo, zaradi katere ne bo smela nastopati. Operacijo je Švicarka zaradi nastopa na svetovnem prvenstvu v Sierri Nevadi prestavila.

Val protestov proti tekmovaju formule 1 v Avstraliji

MELBOURNE - Deset dni pred začetkom letošnjega tekmovanja v formuli 1 so naravovarstveniki v Melbournu spet protestirali proti tekmovanju. Protestniki so ob dirkališču raztresli več vreč s perjem, lotili pa so se tudi večjega števila že postavljenih šotorov ob dirkališču. Protest proti tekmovanjem ni prvi v Avstraliji. Še lani so tekmovalci vozili na dirkališču pri Adelaidu. Spor se je v Avstraliji pojavil prav z idejo o prestavitvi dirke iz Adelaida v Melbourne, ki je bil prizorišče dirk že v davnih letih 1953, 1956 in 1958.

Atletski miting v Melbournu

MELBOURNE - Zmagovalci: moški - 100 m: Rod Mapstone (Avs) 10.33; 200 m: Steve Brimacombe (Avs) 20.78; 400 m: Paul Greene (Avs) 45.54; 110 m ovire: Colin Jackson (VB) 13.24, Kyle Vander-Kuyp (Avs) 13.51; 400 m ovire: Rohan Robinson (Avs) 48.87, Simon Hollingsworth (Avs) 49.26; 800 m: Sammy Langat (Ken) 1:46.96; 1.500 m: Paul Cleary (Avs) 3:38.48, David Kibet (Ken) 3:38.84, Moses Kiptanui (Ken) 3:39.13, William Tanui (Ken) 3:40.07; 5.000 m: Moses Kiptanui (Ken) 13:20.30, Steve Moneghetti (Avs) 13:25.77, Paul Bitok (Ken) 13:26.02; kladivo: Sean Carlin (Avs) 73.16 m; višina: Tim Forsyth (Avs) 231; daljava: Jai Taurima (Avs) 769; palica: James Miller (Avs) 575; krogla: John Gorrdard (Avs) 17.64 m; ženske - 100 m: Jodi Lambert (Avs) 11.52; 100 m ovire: Samantha Farquharson (VB) 13.66; hoja na 3 km: Kerry Saxby-Junna (Avs) 12:02.39; 400 m: Cathy Freeman (Avs) 49.85, Renee Poetschka (Avs) 50.77; 5.000 m: Angela Chalmers (Kan) 15:09.35, Nyla Carroll (Avs) 15:12.42; 800 m: Toni Hodgkinson (NZl) 2:00.72, Lisa Lightfoot (Avs) 2:00.80, Margaret Crowley (Avs) 2:01.95; disk: Daniela Costian (Avs) 62.30 m; višina: Alison Inverarity (Avs) 193; kopje: Tanja Damaske (Nem) 63.52, Louise McPaul (Avs) 59.22; krogla: Georgette Reed (Kan) 16.35 m; troskok: Carmen Miller (Avs) 12.73 m.

ODBOJKA / FINALE POKALA PRVAKOV

Las Daytona evropski prvak

V finalu so Modenčani premagali nemški Dachau - Tretja Vojvodina pred Sisleyem

BOLOGNA - Po šestih letih se naslov klubskega odbojkarskega prvaka spet vrača v Modeno. V finalni tekmi turnirja najboljše četverice je namreč včeraj Las Daytona iz Modene v Bologni premagala nemškega prvaka Dachau s 3:1 (14:16, 15:13, 15:5, 15:6). Zmage je bil prav gotovo najbolj vesel Marco Bracci, ki je tokrat četrtič nastopil v finalu, vendar je v prejšnjih treh poskusih v dresu Parme vedno izgubil proti Ravenni. »Na srečo je bil tokrat Fabio Vullo na moji strani, pa tudi Nemci niso imeli Dimitrija Fomina,« je dejal Bracci, ki je sinočnje srečanje zaključil z asom na servisu.

Toda do zmage je Modena prišla s precej večjo težavo, kot je bilo pričakovati. Morda so bili Bagnolijevi igralci preveč prepričani, da je bilo vse delo že opravljeno dan prej proti Sisleyu in da bo tekma z Dachauom, ki so ga pred dvodnevnim obračunom v Bologni vsi imeli za najšibkejšo ekipo na turnirju, gola formalnost. Daytona je v prvem setu povedal z 12:6 in 14:11, toda Nemci so z učinkovitim blokom rezultat spreobrnili v svojo korist. Tudi drugi set je bil podoben prvemu. Modena je vodila z 12:9, ko je Dachau spet zaigral bolje. Vendar pa je končnica s 15:13 pripadla italijanskemu prvaku. Nadaljevanje je bilo povsem enosmerno. Nemci so začeli grešiti in pot Daytone do zmage je bila zelo lahka.

Poleg Fabia Vulla, ki je po začetni nervozi z izredno natančno igro popeljal Modeno do drugega naslova evropskega prvaka, so bili v vrstah Daytone boljši od ostalih Juan Carlos Cuminetti (novinarji so ga proglasili za najboljšega igralca turnirja), Bas Van de Goor in Giuseppe Patriarca. Pri Nemcih sta bila izvrstna Matthias Haberlein in Frank Reimann, medtem ko je slabše kot proti Vojvodini zaigral Sandor Kantor.

V tekmi za tretje mesto je bila boljša Vojvodina. Kot je bilo pričakovati, je pekoč poraz z Daytono pustil posledice v vrstah Sisleya. Trener Montali je zato pustil na klopi Zorzija (zaigral je samo v zaključku drugega niza), Tofolija, Zwerverja in Sadkina, namesto njih pa je poslal na igrišče mlajše igralce, ki pa samo z navdušenjem in borbenostjo niso mogli ogroziti boljših Novosadčanov, med katerimi je bil najboljši Djula Mester (14 točk + 11 menjav).

FINALE ZA 1. MESTO

Las Daytona - Dachau 3:1 (14:16, 15:13, 15:5, 15:6)

Las Daytona: Held 19 (9+10), Vullo 5 (2+3), Patriarca 18 (7+11), Bracci 17 (7+10), Van de Goor 14 (5+9), Cuminetti 27 (13+14), Nuzzo 11 (3+8), Campana, Laraia, Cantagalli, Sala.

Dachau: Van der Horst 18 (5+13), Haberlein 5 (1+4), Oldenburg 28 (8+20), Reimann 19 (7+12), Boettcher 13 (4+9), Kantor 15 (3+13), Damman, Paduretu, Struck, Wilhelm, Stelzer.

Sodnika: Shempliner (Izr) in Biau (Fra); trajanje nizov: 32, 29, 30 in 25 minut; zgrešeni servisi: Las Daytona 18, Dachau 34; 5.550 gledalcev; iztržek od prodanih vstopnic 128 milijonov lir.

TEKMA ZA 3. MESTO

Vojvodina - Sisley 3:1 (14:16, 15:7, 15:10, 15:4)

Vojvodina: Djurić 17 (9+8), Milandinović, Milan, Mester 25 (14+11), Kozić 7 (4+3), Gerić, Čato 11 (4+7), Boškan 19 (4+15), Bartez 18 (7+11), Petrović, Ristić, Grujesku

Sisley: Gardini 10 (1+9), Passani 12 (3+9), Campanari 4 (1+3), Biribanti 15 (4+11), Bernardi 17 (8+9), Vermiglio 5 (3+2), Zorzi 5 (3+2), Polidori (0+0), Gallotta 25 (9+16), Tofoli, Zwerver, Sadkin.

DOSEDANJI ZMAGOVALCI

1960 Cska Moskva (SZ), 1961 Rapid Bukarešta (Rom), 1962 Cska Moskva, 1963 Rapid, 1964 Leipzig (NDR), 1965 Rapid, 1966 Dinamo Bukarešta (Rom), 1967 Dinamo, 1968 Spartak Brno (Čes), 1969 Cska Sofija (Bolg), 1970 Burevestnik Alma Ata (SZ), 1971 Burevestnik, 1972 Zetor Zbrojovka Brno, 1973 Cska Moskva, 1974 Cska Moskva, 1975 Cska Moskva, 1976 Dukla Liberec (Čes), 1977 Cska Moskva, 1978 Plomien Milowice (Pol), 1979 Ruda Hvezda Bratislava (Čes), 1980 Klippan Torino (Ita), 1981 Dinamo Bukarešta, 1982 Cska Moskva, 1983 Cska Moskva, 1984 Santal Parma (Ita), 1985 Santal Parma, 1986 Cska Moskva, 1987 Cska Moskva, 1988 Cska Moskva, 1989 Cska Moskva, 1990 Philips Modena, 1991 Cska Moskva, 1992 Il Messaggero Ravenna (Ita), 1993 Il Messaggero, 1994 Edilcuoghi Ravenna, 1995 Sisley Treviso (Ita), 1996 Las Daytona Modena.

KOŠARKA / ITALIJANSKA A1 LIGA

Danes Illycaffé proti državnim prvakom

TRST - Tržaški Illycafé ne pozna premora. V četrtek je igral anticipirano tekmo A1 lige v Trevisu proti Benettonu, ki ima »pokalne obveznosti« (Tržačani so izgubili z 81:108), danes pa bo zaposlen doma proti državnim prvakom, bolonjskega Bucklerja. Favorizirani za zmago so danes seveda Bolonjčani, ki pa zadnje čase niso v najboljši formi.

Če bodo Illyjevi košarkarji igrali tako kot na zadnjih tekmah in če bosta predvsem Američana Williams in Crudep ponovila odlično igro iz Trevisa, potem ni izključeno, da bi bila danes priča tudi »čudežu«, to je, da bi Tržačani premagali državne prvake. V tržaških vrstah tudi danes ne bo kapetana Alberta Tonuta, ki bi moštvu še kako koristil.

Na včerajšnji anticipirani tekmi tega kola je Viola Reggio Calabria v Sieni po razburljivem srečanju in enem podaljšku premagala domačo ekipo Cx Orologi z 92:83 (38:32, 72:72). Najboljša strelca pri gostih sta bila Millr (23) in Spangaro (19), pri gostiteljih pa Turner (28) in Mills (13).

DANAŠNJI SPORED (18.30): Nuova Tirrena - Scavolini, Mash - Madigan, Teamsystem - Teorematour, Cagiva - Olitalia, Stefanel - Benetton.

VRSTNI RED: Buckler Bologna in Teamsystem Bologna 34, Stefanel Milan 32, Madigan Pistoia, Benetton Treviso in Scavolini Pesaro 28, Nuova Tirrena Rim in Cagiva Varese 26, Viola Reggio Calabria 22, Olitalia Forlí 20, Mash Verona 18, Cx Siena 16, Illycaffé Trst 8, Teorematour Milan 6.

A2: priložnost za Goričane

V A2 ligi bo goriški Brescialat danes igral doma izredno pomembno tekmo proti Turboairu iz Fabriana, ki ima le dve točki manj od goriškega moštva in pri katerem igra tudi bivši Brescialatov košarkar Gnecchi.

DANAŠNJI SPORED (18.30): Reggiana Reggio Emilia - Floor Padova, Auriga Trapani - Koncret Rimini, Juve Caserta - Jcoplastic Neapelj, Panapesca Montecatini - Banco Sardegna Sassari, Brescialat Gorica - Turboair Fabriano, Casetti Imola - Reyer B enetke.

Na sinočnji anticipirani tekmi v Modeni je Polti iz Cantuja premagal domačo ekipo Menestrella s 110:90.

TENIS / TURNIR V MILANU

Goran Ivanišević po hudem boju premagal Forgeta

MILAN - Hrvat Goran Ivanišević se je včeraj kot prvi uvrstil v finale dvoranskega teniškega turnirja v Milanu. Njegov nasprotnik v finalu bo zmagovalec srečanja med Švicarjem Marcom Rossetom in Rusom Evgenijem Kafeljnikovom, ki sta se v drugem polfinalu pomerila pozno sinoči. Finalno srečanje se bo začelo ob 14.30.

Hrvaški tenisač je imel včeraj v polfinalu za nasprotnika Francoza Guya Forgeta, ki se je predal šele po podaljšani igri odločilnega tretjega niza. Prvi niz je bil izredno izenačen in se je tako kot tretji končal šele v tie breaku. Forget je bil pri tem veliko uspešnejši in je podaljšano igro dobil s 7:1. Ivanišević se je nato zbral in zanesljivo dobil drugi niz. Odločilni tretji niz je bil spet izredno izenačen, hrvaški teniški igralec pa je poskrbel tudi za precejšnjo napetost, ko je pri stanju 5:5 v igrah po prepiranju s sodnikom brez boja prepustil enajsto igro Francozu, tako da sploh ni branil Forgetovih servisov. Toda očitno je to bolj zmedlo Forgeta, kot pa Ivaniševića, ki je najprej s svojim servisom zanesljivo izenačil, nato pa je v tie breaku ohranil mirne živce, kar ni njegova največja odlika, in slavil s 7:4.

POLFINALNI IZID: Goran Ivanišević (Hrv) - Guy Forget (Fra) 6:7 (1:7), 6:3, 7:6 (7:4)

NOGOMET / V 24. KOLU A LIGE

Vicenza zdržala en sam polčas

V drugem polčasu ji je Milan napolnil mrežo - Remi za zdesetkani Parmo in Romo

Vicenza si je privoščila Juventus, Fiorentino, Parmo, Lazio, pred tekmo z Milanom je sicer v ekipi vladala previdnost, vendar ni bilo znakov kakšne posebne bojazni. Izkazalo se je, da je bilo optimizma le nekoliko preveč: Vicenza je prvi polčas sicer končala brez večje škode, v drugem pa so jo Savičević in ostali spravili na kolena. Črnogorec je že po dveh minutah 2. polčasa premagal Mondinija, čez nekaj minut je Simone podvojil in v 16' (z 11-metrovko) postavil rezultat na varno. Za četrti zadetek je poskrbel Di Canio (v 43').

Glede na to, da sta bili Roma in Parma dobesedno zdesetkani zaradi poškodb in izključitev (včeraj sta se izključenim pridružili novi imeni, Crippa in Fonseca, ki sta si skočila v lase), je bil neodločen izid pričakovan in je verjetno zadovoljil tako ene kot druge. Prva je povedla Roma s Fonseco (že v 3. minuti), ko se je regularni del prvega polčasa že iztekel, pa je Sensini izenačil (v 46').

VČERAJŠNJI IZIDI: Milan - Vicenza 4:0, Padova - Juventus 0:5, Parma - Roma 1:1; DANAŠNJI SPORED: Atalanta - Cremonese, Cagliari - Bari, Fiorentina - Samdoria,, Lazio - Inter, Napoli - Piacenza, Torino - Udinese.

VRSTNI RED: Milan 53, Fiorentina 45, Parma 43, Lazio in Juventus 42, Inter in Roma 35, Vicenza 32, Sampdoria in Udinese 31, Napoli 29, Cagliari 27, Atalanta 26, Piacenza 24, Padova in Torino 21, Bari 18, Cremonese 17.

B Liga

DANAŠNJI SPORED: Brescia - Avellino, Cesena - Reggina, Cosenza - Palermo, F. Andria - Venezia, Foggia - Salernitana, Genoa - Chievo, Lucchese - Reggiana, Pescara - Bologna, Pistoiese - Perugia, Verona - Ancona.

VRSTNI RED: Cesena in Verona 38, Perugia in Bologna 36, Pescara 34, Salernitana, Ancona, Lucchese, Reggiana in Venezia 33, Avellino 32, Genoa in Palermo 31, F. Andria in Cosena 30, Chievo in Reggina 29, Brescia 27, Foggia 26, Pistoiese 20.

PROMOCIJSKA LIGA / DANES V TRSTU

Ponziana - Juventina derbi današnjega kola

Sovodenjci gostujejo pri nevarnem Cussignaccu - V 1.AL Primorje favorizirano v Pradamanu, težje za Zarjo in Vesno

PROMOCIJSKA LIGA
Ponziana - Juventina

Derbi današnjega, 22. kola promocijske lige bo v Trstu, kjer se bosta spoprijeli domača Ponziana in štandreška Juventina. Vselej so bile tekme med tema ekipama dopadljive in kakovostne. Verjetno tudi tokrat bo tako, čeprav trdo Ponzianino igrišče gotovo ne ustreza štandreškim nogometašem, ki so vajeni travnate podlage.

Tako ali drugače, Juventina si v Trstu ne sme privoščiti spodrsljaja (osvojiti mora vsaj točko), čeprav bo tudi tokrat nastopila z okrnjeno postavo ali z igralci, ki so komaj sanirali poškodbe.

Za Ponziano, ki je na 7. mestu z 32 točkami (5 manj od Standrežcev), bo to verjetno ena izmed zadnjih priložnosti, da se približa vrhu lestvice in s tem boju za napredovanje v višjo ligo. Da bi uspela v tej nameri, pa nujno potrebuje zmago. To pa bi lahko celo olajšalo nalogo štandreške ekipe, ki bi s strumno taktiko (protinapad) lažje presenetila domačine.

Cussignacco - Sovodnje

Sovodenjce čaka danes nelahka naloga v Cussignaccu proti domači ekipi, ki je že v prvem delu prvenstva prislila naše nogometaše na neodločen izid (0:0). Sovodnje bodo danes nastopile brez treh poškodovanih igralcev Tomšiča, Zottija in Hmeljaka. Na srečo pa bo spet na razpolago Černic. Naj omenimo, da so s člansko ekipo v petek tenirali tudi trije mladinci (Gorjan, Florenin in Petejan), kar pomeni, da bo trener Cupini danes računal tudi na te nogometaše.

Cussignacco je solidna ekipa, ki pa doslej v tem prvenstvu ni pokazala vsega, kar zmore in zna. Na lestvici je z 28 točkami šele na 11. mestu z izenačno razliko v golih 13:13. Proti neugodnemu nasprotniku, kot je Cussignacco in glede na to, da bodo nastopili okrnjeni, bi Sovodenjcem tudi točka dobro dela, čeprav je vodilo sovodenjskega trenerja Cupinija: na vsaki tekmi jutrišati na zmago.

1. AMATERSKA LIGA
Serenissima - Primorje

Domačini so na repu lestvice (13 točk), vendar še niso izgubili upanja v obstanek, kar smo lahko videli prejšnjo nedeljo v Križu, ko so prisilili na delitev točk Vesno. Serenissima je lani izpadla iz promocijske lige, letos pa je edini zmagi (Pagnacco, Union) dosegla v gosteh in na tujem igrala še štirikrat neodločeno. Doma pa je v 10 tekmah iztržila le tri neodločene rezultate. Sibka točka ekipe je napad, ki je dal le 13 golov.

Kljub vsemu temu ne smemo misliti, da bo Primorje imelo lahko nalogo. Domačini, ki se borijo za obstanek, bodo gotovo igrali zelo zagrizeno. Zato morajo primorjaši igrati zelo previdno, predvsem pa ne smejo domačinom prepustiti pobude.

Zarja - Union

Bazovcem prihaja v goste ekipa, ki jih je v prvem delu premagala z 2:0. Takrat je kazalo, da bo Union med najresnejšimi kandidati za napredovanje. Prvi del prvenstva je končal na tretjem mestu s tremi točkami zaostanka za vodilno Basaldello. V povratnem delu pa je moštvo iz Percotta povsem odpovedalo in v šestih tekmah zbralo le šest točk in s tem nazadovalo na lestvici. Boja za napredovanje je tako za Union najbrž že konec, saj ima pred sabo pet ekip in kar šest točk manj od drugouvrščene Zarje. Sicer letos zmaga velja tri točke in prav zaradi tega Bazovci danes startajo na celotni izkupiček, saj bi se s tem otresli še enega nasprotnika. Kar se tiče postave, danes v vrstah Zarje ne bo igral Ravalico, ker je izključen.

Tavagnacco - Vesna

Težko nalogo bo imela Vesna, čeprav igra z ekipo, ki ima 15 točk manj. Moštvo Tavagnacca, ki že lani ni igralo najboljše, je bilo letos izredno slabo v prvem delu prvenstva. Po 15 kolih je imelo le 10 točk in si delilo rep lestvice s Serenissimo.

V povratnem delu si je Tavagnacco nekoliko opomogel, vendar je s porazoma, ki jih je doživel v zadnjih dveh tekmah, spet zdrsnil v nevarne vode. Prav zaradi tega bodo domačini danes dali vse od sebe in zato bi bila tudi točka za Vesno dobrodošla. Ker pa so Križani v nedeljo doma zapravili dve točki, navijači upajo, da jih bodo danes nadoknadili, kar pomeni, da računajo na celoten izkupiček. Vesna bo nastopila brez Giovinija, ki je izključen. **(B. R.)**

3. AMATERSKA LIGA / DANES OB 10.30 V DOLINI

Veliko pričakovanje za tekmo Breg - Kras

Dolina bo v gosteh igrala z Unionom, Mladost pa doma z Gradom - V 2.AL Primorec z Azzurro

2. AMATERSKA LIGA
Primorec - Azzura

Trebenci imajo lepo priložnost, da zapustijo spodnji del lestvice. Nasprotnik ima le dve točki več in sodeč po dosedanjih izidih ne bi smel biti nepremagljiva ovira. Res je, da Trebenci v nedeljo proti Domiu niso igrali najboljše, vendar Tržačani sodijo v krog favoritov za končno zmago. Azzura bi se danes gotovo zadovoljila s točko, ker bi s tem ohranila prednost pred Primorcem. Trebenci pa zaradi kočljivega položaja na lestvici ne smejo izgubljati točk na domačih tleh, posebno ne danes, ko bodo nazdravili Robertu Bulichu, ki bo odigral stoto prvenstveno tekmo v članski ekipi Primorca.

3. AMATERSKA LIGA
NA TRŽAŠKEM
Breg - Kras

V Dolini bo danes na sporedu 10. prvenstveni derbi med Bregom in Krasom, ki sta se prvič srečala 26. novembra 1975 v Dolini. Rezultat prvega derbija je bil 1:1.

Prav neodločeni rezultati prevladujejo na tem derbiju. Doslej smo jih zabeležili pet (tri brez gola). Tri zmage si je zagotovil Kras, Breg pa je bil le enkrat uspešen in sicer v drugem derbiju na Proseku 19. 3. 1976, ko je nadigral Kras z zgovornim 4:0. Brežani torej že 20 let niso spravili na kolena krasovcev in prav to daje današnjemu derbiju še večjo privlačnost.

Sest kol pred koncem prvenstva je Kras na prvem mestu s petimi točkami prednosti predd Gajo in sedmimi pred Vermeglianom ter Bregom, ki ima tekmo manj. To dokazuje, da je izid današnjega derbija izredno važen za obe ekipi. Za napoved smo zaprosili po enega igralca izb vsake ekipe

Peter Čhermaz (Breg): »Mi računamo na pozitiven rezultat. Z zmago bi prehiteli Gajo, ki danes počiva, vendar bi bili tudi z neodločenim rezultatom zadovoljni, čeprav bi imel tako Kras prosto pot do končne zmage. Vsekakor mislim, da bodo o končni razvrstitvi odločali rezultati zadnjih kol. Kras ima precej ugoden razpored tekem, mi pa bomo morali poleg derbijev z Dolino in Gajo in ob domači tekmi s Servolo v goste Romani in S. Vitu, ki sta v zgornjem delu lestvice. Na srečo nimamo problemov s postavo, saj je poškodovan le Slavec.«

Stojan Suc (Kras): »Naš glavni cilj je, da neporaženi zapustimo dolinsko igrišče in zato bi se zadovoljili tudi s točko. V primeru spodrsljaja ne bi dramatizirali, ker bi vseeno ohranili prvo mesto. Edino kar nas skrbi, je urnik tekme (10.30), ker tega nismo vajeni. Če nam bo uspelo ostati neporaženi, imamo lepe možnosti za končno zmago, čeprav se zavedamo, da ne bo lahko, ker tudi šibkejše ekipe ne popuščajo in to smo videli prejšnjo nedeljo proti Unionu. Problemov s postavo ne bo, ker ima trener Macor na razpolago vse nogometaše.«

Union - Dolina

Podlonjerci, ki so v prvem delu prvenstva osvojili eno samo točko, v drugem delu igrajo kot prerojeni. V šestih tekmah so zbrali deset točk in s tem dohiteli Dolinčane. Zato se obeta zanimiv in napet dvoboj, ker obe ekipi računata na zmago. Sodeč po zadnjih rezultatih zgleda, da ima Union rahlo prednost, vendar so Dolinčani letos že nekajkrat presenetili. **(Bruno Rupel)**

NA GORIŠKEM
Mladost - Grado

Za Doberdobce, ki danes gostijo zadnjeuvrščeni Grado, seveda pride v poštev le zmaga, če se mislijo še naprej boriti za napredovanje v višjo ligo. Res je, v prvem delu prvenstva so imeli velike težave, preden so strli odpor domačinov (zmagali so s 3:2, potem ko je Grado vodil že z 2:0), toda danes je zmaga vsekakor nujna in obvezna, saj igrajo doma in lahko računajo na veliko podporo svojih zvestih navijačev in tudi težav s postavo nimajo.

V prvem delu sta se Breg in Kras razšla brez golov

DOMAČI ŠPORT

Danes

Nedelja, 3. marca 1996
KOLESARSTVO
13.00 v Barkovljah: štart 20. trofeje ZSSDI
NOGOMET
15.00 v Trstu: Ponziana - Juventina, 15.00 v Cussignaccu: Cussignacco - Sovodnje
1. AMATERSKA LIGA
15.00 v Bazovici: Zarja - Union, 15.00 v Pradamanu: Pradamano Srenissima - Primorje, 15.00 v Tavagnaccu: Tavagnacco - Vesna
2. AMATERSKA LIGA
15.00 v Trebčah: Primorec - Azzurra
3. AMATERSKA LIGA
15.00 v Doberdobu: Mladost - Grado; 10.30 v Dolini: Breg - Kras; 15.00 v Trstu, Vrdeslka cesta: Union Dolina
NARAŠČAJNIKI
10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Mossa; 8.30 v Miljah: Muggia B - zarja Adriaimpex
NAJMLAJŠI
8.30 v Trstu, Drevored Sanzio: CGS - Gaja
ZAČETNIKI
10.30 na Proseku: Primorje Telital - S. Andrea; 10.30 v Doberdobu: Mladost - Gradese
ODBOJKA
DEČKI
11.00 v Trstu, tel. Rossetti: Volley Club - Körting
KOŠARKA
NARAŠČAJNIKI
11.30 pri Briščkih, »Ervatti«: Kontovel - Ferroviario
DEČKI
9:15 v Trstu, istrska ulica: Don Bosco - Kontovel
PROPAGANDA
11.30 v Trstu, »1. maj»: Bor Dentalex - Servolana; 9.30 pri Briščkih, »Ervatti«: Polet - Poggi B

Silvano Olenik bo danes odigral 200. tekmo za Breg

Na današnjem derbiju Breg - Kras bo nogometaš Brega Silvano Olenik, ki je prav prejšnjo nedeljo praznoval 28 let, odigral 200. prvenstveno tekmo v članski ekipi.

Krstni nastop med člani je opravil 28. 4. 1985 v Žavljah, ko ga je takratni trener Marino Zanon poslal na igrišče v 46. minuti igre namesto Paola Ježa. Tekmo so Brežani zgubili 3:0. Že v naslednji sezoni pa ga je Zanon poslal na igrišče petnajstkrat in od takrat je standardni igralec. Prvi gol v članski ekipi je dosegel 1. 11. 87 s Chiarbolo, ko je Breg zmagal 2:0. V sezoni 88/89 (18 odigranih tekem) je moral kar tri tekme »počivati« zaradi kazni po neredih v Dolini po tekmi z Aurisino.

V sezoni 90/91 je s 26 odigranimi tekmami in dvema goloma pripomogel k napredovanju Brega v 2. AL, kjer je bil v sezoni 91/92 prvič izključen (29.3.92, Sedegliano-Breg 0:0). Že v naslednji sezoni, ko je odigral 21 tekem, pa je Breg izpadel v 3. AL.

Lani je stopil na igrišče 18-krat, izključen pa je bil enkrat (16.10.94, Breg-CGS 4:1). Skupno je v 11 prvenstvih (v sezoni 89/90 ni igral) Silvano dal 16 golov in preizkusil šest trenerjev (Zanon, Horjak, Primi, Colavecchia, Valdevit, Tron).

Ob lepem športnem dosežku mu čestitamo z željo, da bi o njegovih dosežkih na nogometnih igriščih še poročali. (Bruno Rupel)

Obvestila

SO SPDT
prireja tečaj turnega smučanja, ki bo na Komni 6., 7. in 8. aprila. Prijave in informacije dobite pri ZSSDI, tel. st. 635627.

SPD GORICA - SMUČARSKI ODSEK
priredi v nedeljo, 10. marca društveno tekmovanje v veleslalomu. Tekmovanje bo na progi Priesnig C na Trbižu s pričetkom ob 10. uri. Prijave: na sedežu društva v ponedeljek, torek in sredo od 19. do 20. ure. Na isti progi bodo tekmovali tudi deskarji (snowboard). Možnost avtobusnega prevoza.

SK BRDINA
organizira v nedeljo, 10. marca avtobusni izlet v Sappado 2000. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah v ponedeljek, 4. marca in v četrtek, 7. marca od 19. do 20. ure. Informacije na tel. st. 212859 ali 299573.

KOŠARKA / SINOČI V TRSTU V B LIGI

Jdranovci z dobro igro pospravili prvi partočk

Premagali so Motomalaguti - Budin in Oberdan 21 točk

Jadran TKB - Motomalaguti 85:72 (36:37)

JADRAN: Arena (- prosti meti, 0:1 met za dva, - met za tri), Oberdan 21 (9:10, 6:8, 0:2), Pregarc 8 (0:2, 1:4, 2:4), Budin 21 (5:6, 8:12, 0:2), Vitez 4 (-, 2:4, 0:1), Samec 11 (1:4, 5:7, -), Klabjan n.v., Rauber 11 (-, 4:5, 1:6), Calavita 9 (1:3, 4:11, -), Hmeljak n.v., trener Vremec.

Met za dva 30:52, met za tri 3:15, skupno 33:67, pm 16:25. SON: 18. 3T: Pregarc 2, Rauber 1.

MOTOMALAGUTI:Recchia 2, Aldrovandi 10 (2:3), Nerozzi 13 (2:2), Franceschi 6, Masetti 9 (3:4), Grazia n.v., Giacchino n.v., Fattori 21 (5:9), Arcangeli 5 (3:4), Tassinari 6 (1:2), trener Rocca.

PM 16:24. SON: 24. 3T: Franceschi 2, Masetti 2, Nerozzi 1, Tassinari 1.

SODNIKA: Bertelli (Milan) in Peron (Cantú).

Jadranovci so na najboljši način začeli finalni del B lige: sinoči so namreč zasluženo in zanesljivo premagali solidno ekipo Motomalagutija iz San Lazzara, kar pa je pomembneje, so pokazali dokaj dobro igro, tako da so številni gledalci zadovojni zapuščali tržaško športno dvorano.

Naši košarkarji so si prislužili prvo zmago predvsem z zelo dobro igro v dveh obdobjih srečanja: v prvih 10 minutah in v drugem polčasu od 32. do 37. minute. Se zlasti v tem, drugem delu so jadranovci igrali zares odlično. Bili so izjemno borbeni v obrambi, v napadu pa so s hitrimi protinapadi in točnimi meti povsem dotokli goste iz San Lazzara, ki so bili dotlej povsem neakovredni našim košarkarjem in so celo s točko prednosti sklenili prvi del tekme.

Jadranovci so v tistih petih minutah drugega polčasa zares igrali tako, kot si od njih želimo: požrtvovalno, učinkovito in atraktivno. Oberdan je odlično vodil ekipo. Budin, verjetno najboljši na igrišču, je bil v tem delu za goste zares neustavljiv: uspešno je prodiral na koš, bil zelo učinkovit v protinapadih in dvakrat je dvignil na noge dvorano z efektnim zabijanjem žoge v koš. Pregarc je v pravem trenutku dal dve »trojki«, ki so spravili na kolena goste. Samec je prestregel nasprotnikom nekaj zelo pomembnih žog. A tudi ostali so dali svoj doprinos (Calavita predvsem v prvem polčasu). Tri minute pred koncem je Jadranova prednost znašala že 22 točk (77:55) in tekme je bilo že tedaj dejansko konec.

Pri ekipi iz San Lazzara, presenetljivo nizka za to ligo, vendar pa hitra, iznajdljiva in taktično zelo zrela, se je predvsem izkazal Fattori, ki je bil z 21 točkami tudi njen najboljši strelec.

»Po prvem polčasu, ko sta se ekipi v glavnem 'študirali' in ko smo mi napravili kar nekaj napak, smo v drugem delu tekme ujeli pravi tempo igre. Predvsem smo zagospodarili pod svojim košem, popravili smo obrambo in imeli tako možnost za protinapade. Prejeli smo pobudo v svoje roke in zasluženo zmagali,« je več kot zadovoljen po sinočnji tekmi dejal Jadranov trener Andrej Vremec. (bl)

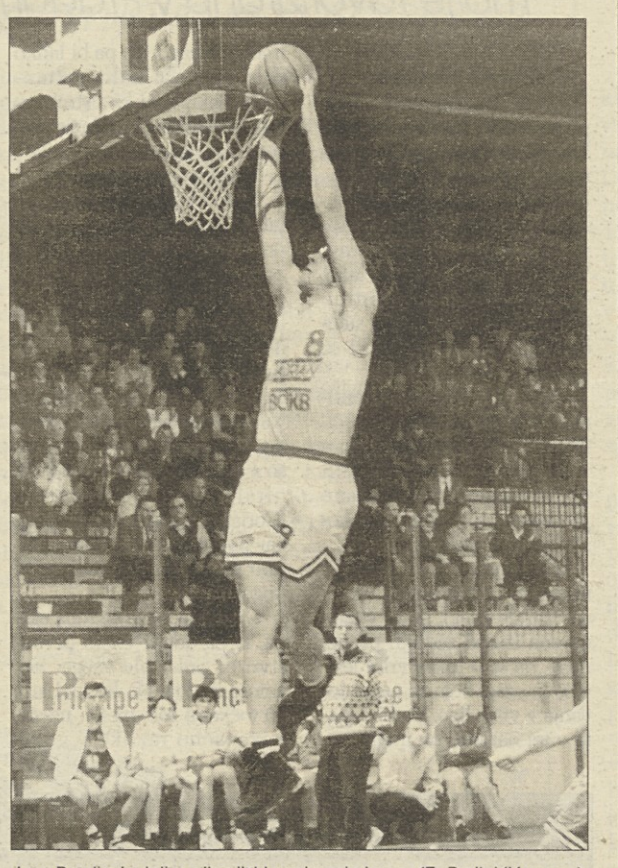

Jan Budin je bil najboljši igralec tekme (F. Balbi/Kroma)

KOLESARSTVO / S STARTOM IN CILJEM V LONJERJU

Danes 20. dirka za Trofejo ZSŠDI

Start ob 12.40 - Nastopilo bo 206 kolesarjev iz 8 držav - Zelo kakovostna konkurenca

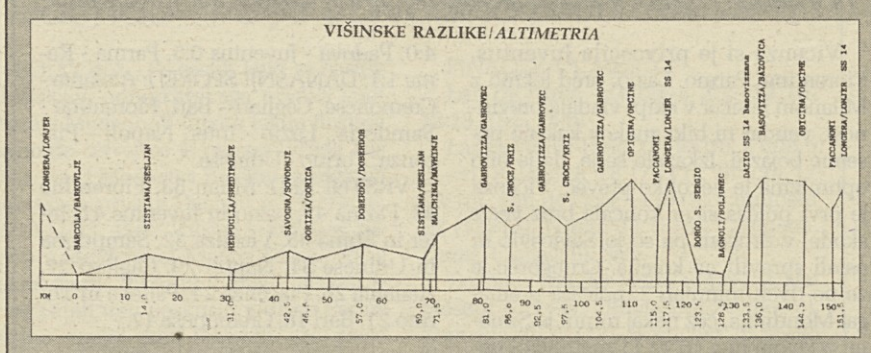

Danes bo s startom ob 12.40 in ciljem v Lonjerju (približno ob 16.30) na sporedu 20., jubilejna mednarodna amaterska kolesarska dirka za Trofejo ZSŠDI. Na letošnji dirki bo nastopilo 206 kolesarjev iz naslednjih osmih držav: Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Belorusije, San Marina, Slovaške. Ukrajine, Češke in seveda Italije.

Konkurenca bo kot vselej doslej, saj sodi ta dirka med najpomembnejše manifestacije za amaterje ne samo v Italiji, temveč celo v Evropi, dokaj kakovostna. Nastopilo bo namreč več zelo močnih kolesarjev, med katerimi prednjačijo lanskoletni zmagovalec na Adriini dirki Luca Prada, pred dvema letoma svetovni mladinski prvak Giuseppe Palumbo, letošnji zmagovalec na dirki Monte Carlo - Alassio Giuliano Figueras in drugi.

V Lonjerju potekajo še zadnje in mrzlične priprave za današnjo prireditev. Požrtvovalni lonjerski delavci, ki so na vseh dosedanjih izvedbah želi same laskave ocene, saj je bila doslej organizacija lonjerske dirke brezhibna, poleg tega so Lonjerci poznani po svoji gostoljubnosti, so tudi letos do potankosti pripravili vse potrebno, da bodo nudili pisani in številni kolesarski karavani najboljše pogoje za dirko in tudi za dobro počutje vseh v Lonjerju. Letos pa bodo prvič priredili vse potrebno za dirko (prijave, vpisnine, nagrajevanje, kontrola »antidoping«, izdaja komunikejev itd.) na prvi etaži novega športno-kulturnega centra v Lonjerju.

Vse je nared torej za današnjo veliko kolesarsko prireditev, ki bo, smo prepričani, kot vselej doslej, privabila ob 151, 5 km dolgi progi in na cilj v Lonjerju veliko število ne samo ljubiteljev kolesarstva, temveč vseh, ki jim je naš šport pri srcu.

KOŠARKA / VČERAJ V C2 IN D LIGI

Pričakovan poraz borovcev V D ligi uspešen le Dom

Cicibona zašla v krizo, Kontovel izgubil s Santosom

C2 LIGA

Martignacco - Bor Radenska 96:67 (44:24)

BOR RADENSKA: Spadoni 6 (0:3 pm, 3:4 za 2, 0:0 za 3), Susanni 24 (4:6, 4:9, 4:6), Perčič 4 (-, 2:5, -), Giacomini 1 (1:2, 0:2, -), Barini 6 (4:4, 1:8, -), Simonič 14 (6:6, 4:9, 0:1), Rasman 6 (2:2, 2:6, -), Rustja, Pettirosso 6 (-, 3:4, -), Grbec (-, 0:1, 0:2).

Proti izredno močnemu Martignaccu, ki po kakovosti sodi v višjo ligo, so borovci kljub boljši igri kot na zadnjih tekmah prepričljivo izgubili.

V začetku so se še dokaj enakovredno upiarli domačinom, ki si do 10. minute niso priigrali več kot 10 točk naskoka. Nato pa je njihova prednost stalno rasla. V drugem delu so borovci poskušali tudi s presingom, toda kljub izredni borbenosti se proti res boljšemu nasprotniku ni moglo veliko storiti.

Pohvalo za igro pa zaslužijo Maurizio Susanni, Angelo Spadoni in Matej Pettirosso.

D LIGA

Santos - Kontovel 66:58 (32:36)

SANTOS: Tranquillini, Canato 4 (0:5), Cossutta 13 (5:5), Bembich 2, Farci 1 (1:2), Boroni, Valente 20 (5:11), Covacich 2 (2:2), Petelin 17 (7:8), Nardini 7 (1:3), trener Marini.

KONTOVEL: Pertot 12 (3:6), Gulič 11 (5:5), Turk 8 (2:4), I. Emili 9 (3:6), Starec 4, Civardi 10, Daneu, M. Emili 2, Godnič 2, trener Starc.

SON: 25. PON: Gulič (37), Civardi (38). 3T: Pertot 1.

Po zelo dobrem začetku (9:0) za našo ekipo so gostitelji reagirali ter predvsem z zelo črvrsto in večkrat tudi trdo obrambo so razliko zmanjševali. Vseeno pa so Kontovelci sklenili prvi polčas s 4 točkami prednosti, ki so jo povečali na 6 v začetku drugega polčasa. Ob izidu 40:36 za Kontovel je prišlo do pravega »blackouta« pri obeh ekipah. Kar štiri minute jima ni uspelo dati koša. Nato pa so domačini z delno razliko 13:2 prevzeli vodstvo in ga, predvsem z dobro obrambo, tudi ohranili do konca srečanja. Pri Kontovelu je manjkal Pavel Kralj (gripa), ki bi bil za ekipo predvsem s »trojkami« še kako koristen.

Acli Ronchi - Cicibona Helvetius 71:69 (38:37)

ACLI RONCHI: Borsetti 20, Porcari 4, Vecchiato 13, Fabbris 4, Bernardi 3, Pellizzon 11, Mocchiutti, Marras, Nonnino 8, Galbiati 8; TRENER: Gallo; 3 TOČKE: Borsetti 6, Vecchiato 1, Pellizzon 1.

CICIBONA HELVETIUS: D. Kovačič, Persi 13 (5:8, 4:8, 0:2), Jogan 11 (5:7, 3:5, -), Pieri 2 (0:2, 1:2, -), A. Zuppin 2 (2:4, 0:1, 0:1), Possega 21 (3:9, 9:13, -), Tomsič 11 (0:2, 1:3, 3:5), P. Furlan 2 (0:2, 1:3, -), Križmančič 7 (3:4, 2:5, -); TRENER: L. Furlan; MET ZA 2 TOČKI: 21:40, ZA 3 TOČKE: 3:8, SKUPNO: 24:48 (50%); PM: 18:38; SON: 28; 3 TOČKE: Tomsič 3, SODNIKA: Pillinini (Tolmeč), Degano (Videm).

Krize pri Ciciboni očitno še ni konec, saj je sinoči doživela že četrti poraz v zadnjih štirih tekmah, tako da si je na lestvici zapravila vso prednost, ki jo je imela. Tudi tokrat je imela velike težave v napadu, medtem ko je obramba »opravila« svojo dolžnost. Zelo slab je bil tudi odstotek v prostih metih.

Sam začetek je bil izenačen, a kaj kmalu so si domačini nabrali 10 točk prednosti (28:18). Cicibona je zatem popravila svojo igro, v obrambi je zaustavljala nasprotnike in skoraj povsem nadoknadila zaostanek. V 2. polčasu je Acli imel več od tekme in 7-8 minut opred koncem povedel za 12 toč (60:48). Gostje so tedaj zaigrali kot treba, posebno v obrambi, ter 2 minuti pred koncem zaostajali samo za točko. Žal jim v zandjih akcijah ni šlo od rok, slabo so razvijali napad. (VJ)

Dom Agorest - Senators 99: 97 (35:39)

DOM: Corsi 16 (2:3, 1:4, 4:9), Franco 16 (4:7, 6:14, 0:1), Kocjančič, Di Cecco 36 (5:5, 14:16, 1:1), Primožič, Jarc 6, (-, 3:7, -), Campanello 18 (5:6, 2:7, 3:10), Podbersig 6 (-, 3:4, -), Ambrosi 0 (0:1, -, -), Silič 0.

Domovci so v mestnem derbiju tesno premagali ekipo Senatorsa. Nasprotniki so na zadnjih nastopih pokazali velik napredek in so si privoščili tudi nekaj prestižnih zmag proti Gradežu in Cusu iz Trsta. Kot je bilo pričakovati, je bila torej tekma, kljub precejšnji razliki na lestvici zelo izenačena in se je odločila prav ob izteku, ko je Franco izvedel zmagovita prosta meta dve sekundi pred koncem. Uvodni del tekme so belordeči odigrali res slabo, predvsem zaradi neorganiziranosti v napadu, kjer je vsak igral zase, tako da je bilo veliko metov iz neizdelanih pozicij. Nasprotniki pa so s sicer statično cono in urejenim napadom dalj časa vodili in tudi sklenili polčas s prednostjo štirih točk. V drugem polčasu so domovci znatno popravili odstotek v metih, predvsem pa se je prebudil Franco, ki je dal 15 točk samo v tem delu. Gostje pa niso popustili in predvsem po zaslugi Nanuta, 26 točk, celo povedli za pet točk 1 minuto 20 sekund pred koncem. V izredno dramatični zadnji minuti pa so belordeči strnili vrste in ob koncu tudi zmagali. Tokrat je zares odlično zaigral Di Ceco, ki je bil v napadu praktično nezgrešljiv, pohvalo pa zasluži tudi Podbersig, ki je končno saniral poškodbo in tako dal svoj doprinos predvsem v skoku na odbite žoge. (Semolič.)

PROMOCIJSKA LIGA

Breg - Omnia Costruzioni 85:92 (43:44)

BREG: Colusso 23 (9:13), Schiulaz 12 (3:4), Pregarc 7 (1:2), Bandi 12, Malalan 18 (2:3), Pavlica 13 (3:5), Barini 80:2), Pintarelli, trener D. Salvi.

SON: 20. PON: Bandi (40). 3T: Malalan 4, Schiulaz 1.

Brežani so izgubili v izredno razburljivi končnici. Pred tem pa so bili do polovice drugega polčasa povsem enakovredni gostom, v prvem polčasu pa so celo vodili za 7 točk. Bregovim košarkarjem ni uspleo zmagati, ker vsakič, ko so povedli ali stanje izenačili, je stopil v ospredje Omniin igralec Del Ben (20 točk), ki je dal odločilne koše. Vsi Bregovi košarkarji zaslužijo pohvalo, boljša od ostalih pa sta bila Malalan in Bandi, medtem ko je Pregarc igral pod pričakovanjem. (D.S.)

David Barini (z žogo) je sinoči dosegel 6 točk (F. Kroma)

ODBOJKA / MLADINSKE IGRE

»Prešeren« za prvo »Žiga Zois« pa za tretje mesto

Letošnje odbojkarsko prvenstvo za dijakinje je prineslo slovenskima šolama Žiga Zois in France Prešeren - lep uspeh. V skupini A je Prešeren premagal vse štiri šole: Carducci, Petrarco, Dante in na koncu še branilke pokrajinskega naslova zastopnice Carli. V skupini B pa so slovenske dijakinje Žiga Zoisa premagale najprej Sandrinelli potem pa še Oberdan. V odločilnem nastopu za prvo mesto v skupini pa so žal izgubile z zavodom Galilei. V zadnjem kolu je prišlo sicer do presenečenja, ker je Oberdan premagal Galilei celo z 2:0 (9, 12), a se končni vrstni red ni mogel več spremeniti, čeprav je Žiga Zois premagal Deleddo z 2:1 (12, -3, 12), ker je imel lanski finalist Galilei boljši količnik v nizih.

Tako sta se v polfinalu pomerila Prešeren in Žiga Zois ter Carli in Galilei. Slovenski derbi se je končal v korist Prešerna po dveh nizih igre 2:0 (15:11, 15:8). Veliko bolj izenačen pa je bil drugi polfinale. V prvem nizu je slavil Galilei, a prava bitka se je začela šele v drugem setu, ko so imele »domačinke« (igralo se je namreč na šoli Galilei) nekaj odločilnih žog za končno zmago, ki pa jih niso uspele zaključiti. Po osvojenem nizu so lanske pokrajinske prvakinje zaigrale kot prerojene in povedle v tretjem odločilnem nizu celo s 7:0. Žilave nasprotnice so se približale na 13:10, več pa niso zmogle.

Finalni tekmi bosta v torek popoldan na šoli Galilei z naslednjim urnikom. Ob 15.00 bo tekma za 3. mesto med Galileijem in Žiga Zoisom, ob 16.20 pa bo še finale za 1. mesto med Prešerenom in Carlijem. Vsaka napoved je tvegana, čeprav je Prešeren v prvem nastopu premagal Carli z 2:1, Galilei pa Žiga Zois z 2.0. Glede na dejstvo, da lahko nastopajo samo neregistrirane igralke je razlika med posameznimi ekipami minimalna. Vsekakor pa je že ta dosežek za obe naši ekipi izredno spodbuden, saj Žiga Zois lani sploh ni nastopil, licej Prešeren pa je bil več kot dober tretji . G. F

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Concesio se je Imsi oddolžil za poraz v Štandrežu

Concesio - Val 3:2 (15:10, 15:7, 11:15, 13:15, 15:10)

VAL: Feri (6+15), Gianlcuca Populini Gianluca (8+25), Cola Paolo (9+9), Princi Valter (5+6), Populini Giancarlo (0+5), Marchesini (0+2), Florenin (6+7), Korsič (1+0), Cernic Simon (0+1), Cernic Matej (0+0), nista vstopila Paoletti Robert in Radetti Danijel

Servis (točke/napake): Concesio 2/12, Imsa 9/14; napake Concesio 20, Imsa 23; bloki Concesio 16, Imsa 10; trajanje setov 24, 19, 26, 41 in 11 minut.

Na prvem srečanju v Štandrežu so valovci šele po petih setih strli odpor gostov iz Concesia, tokrat pa so se jim ti revanširali z enakim izidom. Zmaga Concesia je zaslužena, odločilno pa je bilo veliko število napak, ki so jih valovci napravili v najbolj kočljivih trenutkih srečanja.

Sam začetek tekme ni bil spodbuden za Goričane. Concesio je s prodornim servisom onemogočil napad Imse, ki je bil neučinkovit. Domačini so lahko zato uspešno gradili protinapade in dosegali točke po raznovrstnih kombinacijah. Trener Zamò je poskušal z menjavami, v igro je vstopil tudi do lani standardni podajač Marchesini, vendar učinka ni bilo. Od tretjega seta dalje je Imsa zaigrala spet s Simonom Cernicem v vlogi podajača, sprejem je bil bolj natančen, delovati pa je začel tudi blok. Posledica tega je bil razmeroma gladko osvojen tretji niz, v četrtem pa je Concesio vodil vse do 13:10, ko so se valovci zbrali in zaporedoma dosegli pet točk in izsilili tie break.

Kot običajno, je bil tudi tokrat peti set prava loterija. Concesio je imel sicer prednost in pri menjavi igrišč vodil z 8:5. Imsa se je nato zbrala in znižala zaostanek na 10:9. Toda to je bilo tudi vse, saj so nato Goričani s štirimi napakami v napadu podarili set in s tem zmago Concesiu.

A&D

ODBOJKA / MOŠKA C1 LIGA

Sočani tokrat presenetili slogaše po petih setih

Soča Sobema je zaigrala bolje od Koimpexa, predvsem pa je v izenačeni tekmi pokazala veliko več borbenosti

Derbj so zasluženo dobili sočani (Foto Balbi/Kroma)

Koimpex - Soča Sobema 2:3 (15:12, 14:16, 13:15, 15:5, 10:15)

KOIMPEX: Riolino (11+5), Čač (0+0), Rovere (4+2), Božič (7+13), A. Kralj (13+10), D. Kralj (1+7), Stabile (4+9), Zucon (4+4), Sgubin, Strajn (0+0), Volčič (0+0)

SOČA SOBEMA: Tomšič (4+1), Braini (3+0), Klede (6+14), Petejan (12+9), Makuc (0+0), Lutman (7+3), Feri (5+24), Sfiligoj (1+0), Batistti (4+2), Mučič, Cotič, Muscau.

Servis: Koimpex 7/7; Soča 8/9; bloki Koimpex 12+2; Soča 14+0

Odbojkarji Soče Sobema so sinoči na Občinah v moški C1 ligi presenetljivo premagali favorizirani Koimpex. Zmaga gostov je povsem zaslužena, saj so pokazali veliko več volje do zmage, o kateri so odločale malenkosti.

Srečanje se je začelo v znamenju izenačenosti, toda v končnici prvega niza je bil Koimpex boljši in je razmeroma zanesljivo slavil. V drugem setu je trener Soče Jakopič poslal namesto Brainija na igrišče standardnega centra Lutmana, ki je bil med tednom bolan in ni treniral. To se je takoj poznalo, sočani so stalno vodili, samo v končnici je Sloga dvakrat izenačila na 13:13 in 14:14. Set pa se je odločil po asu na servisu in bloku Lutmana. Tudi tretji set je bil izenačen, pripadel pa je gostom, ki so nato popustili in Koimpex je brez težav izsilil peti niz. Toda odločitev je padla zelo hitro. Sočani so predvsem z blokom in napakami slogašev povedli z 10:3 in vprašanje zmagovalca je bilo rešeno.

Pri zmagovalcih je bil Feri praktično neustavljiv v napadu, pri domačinih pa se nihče ni posebej izkazal.

IZJAVI PO TEKMI

Vojko Jakopič (Soča Sobema): »Pred tekmo smo se dogovorili, da bomo poskusili zaustaviti njihov napad, in to nam je dobro uspelo, saj smo nevtralizirali njihove najboljše igralce. Servis je bil odličen, predvsem pa so fantje igrali srčno in so si res želeli zmago. Upam, da to ni bil le trenuten preblisk, ampak da bomo s tako igro nadaljevali, tako da ne bo problemov za obstanek.«

Dušan Blahuta (Koimpex): »Zmagala je ekipa, ki je bila boljša in ki je pokazala večjo voljo do zmage. Dali so nam pravo lekcijo pristopa do igre in koncentracije in nam pokazali, kako se je treba na igrišču bojevati. Imeli so dober servis in igrali disciplinirano. Moji igralci pa niso upoštevali praktično nobenega mojega taktičnega navodila.« (A.M.)

ODBOJKA / V ŽENSKI C1 LIGI

Koimpex uspešen, nov poraz Bora Mercantile

Slogašice so po hudem boju šele po petih setih premagale Dolo, borovke pa so izgubile s Kennedyjem

Koimpex - Dolo 3:2 (15:7, 13:15, 13:15, 15.9, 15:13)

KOIMPEX: Brumat (0+0), Ciocchi (7+4), Fabrizi (6+7), Gregori (5+14), Mamillo (7+11), Pertot (6+10), Srichia (13+15), Ukmar, Vidali (0+0)

Servis (točke/napake): Koimpex 10/18, Dolo 5/6.

Po pravi maratonski, več kot dve uri trajajoči borbi je Koimpexu le uspelo streti izredno žilavi Dolo in tako obdržati mesto na vrhu lestvice. Našo ekipo smo lahko gledali tokrat v dveh različnih variantah. V prvem in četrtem nizu je Koimpex zaigral odločno, malo je grešil in onemogočil Dolu uspešno reakcijo. V obeh nizih je naša ekipa že zelo visoko povedla in gostjam je uspelo le v končnici nanizati še nekaj točk. Drugi in tretji pa sta bila popolnoma drugačna. V obeh je stalno vodil Dolo, čeprav samo za dve ali tri točke, Koimpexu pa ni in ni uspelo vsiliti svojega tempa. Manj oster servis je omogočil večjo raznolikost v napadu Dola, ki je v odločilnih trenutkih znal tudi s plasiranimi žogami odkriti »luknje« v Koimpexovi obrambi. Tie break je bil kot skoraj vedno poglavje zase. Naše igralke so sicer stalno vodile, stanje je bilo že 13:9, ko je Dolo poskusil še zadnjič presenetiti slogašice, a preko trinajste točke ni prišel. Na Koimpexovi klopi je tokrat po več kot dveletni odsotnosti spet sedela Martina Ukmar. Na vprašanje, če moramo to razumeti kot njen povratek na odbojkarska igrišča, nam je odgovorila »Službene obveznosti mi ne dopuščajo, da bi redno trenirala in igrala s svojimi bivšimi soigralkami. V mejah razpoložljivosti pa bom prisotna na domačih tekmah. Že danes pa sem bila na klopi zelo živčna, tudi če na igrišče nisem stopila.« (INKA)

Kennedy - Bor Mercantile 3:1 (15:8, 17:16, 12:15, 15:8)

BORMERCANTILE: Maver 7+6, Čok 3+4, Benevol 9+10, Flego 1+2, Gruden 3+0, Gregori 9+9, Faimann, Zadnik 1+1, Vodopivec.

Servis (točke/napake): Bor 9/9, Kennedy 17/18; napake : Bor 17, Kennedy 14.

V tekmi, ki je bila važna za obe šesterki so zasluženo slavile igralke Kennedyja, ki so pokazale več srčnosti, predvsem pa so v končnicah pokazale več. Borovkam je lahko žal predvsem za drugi set, ki ga jim ga je dejansko odvzel sodnik, ki pri vodstvu Bora 14:10 ni dosodil očitne 4 dotike Kennedyja, kar so videli vsi v dvorani razen sodniškega para, ki je na splošno sodil zelo slabo, če pustimo ob strani konec drugega seta, pa sta sodnika v ostalih setih »enakomerno« oškodovala obe ekipi.

Prvi in četrti niz sta bila v znamenju domačink, glavna vzroka za nov poraz borovk, ki so tokrat zaigrale nekoliko slabše kot na zadnjih dveh tekmah, pa gre v veliki meri pripisati slabemu sprejemu in napakam, saj so domačinkam na ta način podarile kar 34 točk.

TENIS

Gajevke po dobrem začetku preveč popuščajo

AT Corno - Gaja 2:1

Lorenzut - Vattovani 6:4, 6:7, 4:6; Della Rovere - Grgič 6:4, 6:2; Lorenzut/Della Rovere - Grgič/Rossmann 6:4, 6:2.

Elena Vattovani je po izgubljenem prvem nizu dobro reagirala, osvojila je drugega in zatem v tretjem priborila svoji ekipi tudi točko. Na vrsti je bila Daša Grgič: začetek je dajal upati na ugoden razplet, vendar je zatem začela grešiti, set je šel nasprotnici, napake pa so predstavnico Gaje verjetno precej potrle. V nadaljevanju je namreč popustila in domačinke so stanje izenačile. Na vrsti je bilo srečanje dvojic, v katerem se je Grgičevi pridružila Chantal Rossmann. Čeprav sta prvi niz izgubili, sta gajevki solidno igrali, a žal tako nista tudi nadaljevali: spet so prišle do izraza negotovosti, zmanjkala je koncentracija in tekma se je zaključila v korist Corna. Naša dekleta so verjetno preobremenjena s preveliko željo, da bi naposled le prišle do zmage, kar precej pogojuje njihove nastope, saj tehnično prav nič ne zaostajajo za nasprotnicami (tokrat so vse sodile v C4).

ODBOJKA / V C2 LIGI

Dekleta tokrat boljša od fantov Olympia lažje od pričakovanja

MOŠKA C2 LIGA

VBU - Bor Fortrade 3:1 (4:15, 16:14, 15:6, 15:9)

BOR FORTRADE: Coloni 3+2, Furlanič 3+8, Gombač 0+0, Koren, Ruttar 0+0, Marega 3+2, Rossetti 0+2, Pavlica, Del Turco 0+2, Cella 9+22, Taberni 3+4.

Trajanje setov: 17, 19, 18, 21 minut; servis (točke/napake): Bor 3/8, VBU 5/10.

Po štirih zaporednih zmagah so borovci spet okusili grenkobo poraza. Premagal jih je VBU, ki je imel do sinoči enako število točk, Videmčani pa so bili uspešni tudi v prvem delu v Trstu.

Tekma v Vidmu pa se je za plave začela zelo dobro. Ostro so servirali in onemogočili napad domačinov preko centra. Prvi set so tako borovci gladko dobili, toda nadaljevanje ni bilo tako uspešno. V drugem setu so sicer v končnici še povedli s 14:13, toda zaradi napak so niz izgubili in od takrat dalje je dejansko igral samo VBU, ki je tako dokaj zlahka prišel do novih točk.

Buia - Olympia CDR 3:0 (15:3, 15:5, 15:11)

OLYMPIA: S. Terpin (2+5), Sfiligoj (3+3), J. Terpin (0+2), Gravner (3+2), Maraž (2+12), Komjanc n.v., Bensa (1+à), A. Terpin (1+1), Pintar (0+0).

Olympia, ki je nastopila v dokaj okrnjeni postavi, se je enakovredno upirala gostiteljem, ki so imeli svoje najboljše orožje z močnim servisom, le v 3. setu.

ŽENSKA C2 LIGA

Olympia K2 Sport - Dragon Pub 3:0 (15:2, 15:5, 15:6)

OLYMPIA: Brisco 7+8, Bulfoni 2+0, Princi 7+6, H. Corsi 6+9, M. Černic 6+4, V. Černic 5+5, Nardin 0+0, Trapusano 0+2, Braini 0+1, Zotti, K. Corsi.

Goričanke so prišle do novih točk lažje od vseh pričakovanj, saj Natisonia sinoči v Gorici ni pokazala praktično ničesar. Srečanje je bilo zato povsem enosmerno, trener domače ekipe Miranda Kristančič pa je lahko na igrišče poslala tudi rezervne igralke. Na splošno so olimpijke igrale zelo sproščeno, zgrešile so samo preveč servisov, čeprav so po drugi strani s forsiranjem tega elementa dosegle tudi veliko neposrednih točk.

Sokol - Cus Videm 3:1 (15:11, 2:15, 15:6, 15:7)

SOKOL: Tanja Masten 4+7, Lara Masten 9+5, Vidali 0+0, Visentin, Marucelli 4+3, Lupinc 5+0, Kosmina 1+0, Škerk 5+9, Semec 5+2.

Potem ko so Nabrežinke zlahka osvojile prvi set, so jih gostje v drugem spravile v precejšnje težave (vodile so tudi z 11:1). Cus pa je imel na razpolago samo šest igralk, tako da ni imel možnosti za zamenjave, sicer bi naša dekleta, pri katerih sta šepala napad in sprejem, morda spravil v precejšnje škripce.

ODBOJKA / V MOŠKI IN ŽENSKI D LIGI

Körting »padel« po petih nizih, tudi Espego K.O. Valovke in slogašice slavile, Brežanke razočarale

MOŠKA D LIGA

San Sergio - Körting 3:2 (11:15, 15:8, 14:16, 15:9, 15:8)

Körting: Kerpan, Miot, Veljak, Pertot, Susteršič, Furlanič, Furlani, Drasič, Ritossa.

Trajanje setov: 22, 18, 24, 20 in 10 minut.

Ekipa Körtinga je dokaj nesrečno izgubila zelo važno srečanje za obstanek v D ligi, ki je zdaj praktično nedosegljiv. Toda varovanci Franka Drasiča so začeli zelo dobro in brez večjih težav dobili prvi niz. Obratno je bilo v nadaljevanju, zato pa se je hud boj vnel v tretjem nizu, ki so ga körtingovci po vodstvu San Sergia s 14:12 dobili na razliko. V tie breaku je Körting povedel s 3:1, nato pa je bil San Sergio boljši in je zanesljivo slavil.

NPT - Espego 3:1 (7:15, 15:2, 15:10, 15:7)

Espego: Devetak, Manià, Sobani, Muci, Petejan, A. in G. Brisco, Cernic, Braione, Uršič.

V Trstu je s porazom proti NPT Espego dejansko zapravil možnost, da se uvrsti v play-off D lige. Poznalo se je, da so bili brez trenerja Marchesinija, manjkala pa sta tudi Plesničar in Lukes.

ŽENSKA D LIGA

Sloga - SGT 3:0 (15:10, 15:11, 15:11)

SLOGA: Babudri, Blažina, Furlan, Kalc, Kocjančič, Mauro, Mijot, Molassi, Sosič, Vidali, Tensi.

Sinočnja tekma je bila ena odločilnih v bitki za neposredni obstanek v ligi, saj mora Sloga absolutno osvojiti še nekaj tekem, če hoče doseči vsaj 6. mesto. Tega so se pri društvu dobro zavedali, igralke pa so se med tem tednom na srečanje res dobro pripravile. To se je tudi med samo tekmo poznalo, saj so mlade slogašice vseskozi taktično odlično opravile svojo nalogo. Zelo dobro je deloval blok, pa tudi v ostalih elementih je Sloga ponovno dokazala, da iz tekme v tekmo igralsko raste. (INKA)

Val Zadružna banka - Virtus 3:1 (14:16, 15:8, 15:7, 15:9)

VAL: Braini 2+1, Černic 4+2, Michela Tommasin 3+8, Visintin 9+6, Monika Tommasin 11+10, Miklus 0+0, Orel 10+1, Zuccarino 0+0, Tomšič.

Dekleta Vala so prvo srečanje z Virtusom v Trstu izgubila, tako da jih je v prvem setu morebiti pogojeval tudi strah, saj si drugače ne moremo razložiti neodločnosti, ki so jo pokazale. Tudi v tretjem in četrtem nizu niso najbolje začele, vendar so zatem le nadaljevale, kot znajo. Nasploh na servisu niso bile koncentrirane kot ponavadi, sicer bi lažje prišle do zmage, v polju, obrambi in ob mreži pa jim je šlo kar dobro od rok.

Koimpex - Morarese 2:3 (15:8, 15:4, 7:15, 13:15, 14:16)

KOIMPEX: Brišnik 7+5, Canziani 0+0, Ferluga 3+2, Kosmina 4+2, Milič 1+0, Perini 1+0, Sirotich 3+1, Spacal 6+6.

Servis (točke/napake): Koipex 2/7;

Če bi kdo stavil, da bo Morarese v Repnu ugnal Brežanke bi prav gotovo obogatel, saj predstavlja ta rezultat pravo senzacijo. Gostujoča ekipa je bila do včeraj še brez točk in praktično tudi že v nižji ligi, vendar se je tokrat ponovno zgodilo, da je podcenjevanje privedlo do poraza. Koimpex je v prvih dveh setih slavil brez težav, Sofal pa se ni vdal v usodo in v tretjem nizu takoj povedel z 9:0. In tu se je začela Koimpexova pot navzdol. Koimpex se bo moral v preostalih tekmah vsekakor bolj potruditi, če se hoče izogniti igranju dodatnih tekem v borbi proti izpadu. (INKA)

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
V petek, 8. marca, ob 20.30 (abonma red A) premiera: Bratko Kreft »Krajnski komedijanti«. Režija Zvone Sedlbauer.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1995/96
Operna in baletna sezona - »Trst v plesu« - v sodelovanju s Tržaško trgovinsko zbornico: V četrtek, 14. marca, ob 20. uri (red A) bo na sporedu baletna predstava P.I. Cajkovski »Francesca da Rimini». V glavni vlogi Carla Fracci. Ponovitve v petek, 15. marca, ob 20. uri (red B), v soboto, 16. marca, ob 17. uri (red S).
Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich (9-12, 18-21).

Gledališče Rossetti
Danes, 3. marca, ob 16.00 (red druga nedelja) zadnja ponovitev: M. Tremblay »Le cognate«, ki jo predstavlja gledališka skupina Comp. Laboratorio Nove. Režija Barbara Nativi. V abonmaju odrezek 14 - moder.
Pri blagajni gledališča (tel. 54331) in v Pasaži Protti (tel. 630063) je v teku predprodaja vstopnic za predstavi »Romeo in Julija« (od 5. do 10.3.) in »Enrico IV« (od 19. do 24.3.).

Gledališče Cristallo - La Contrada
Danes, 3. marca, ob 16.30: Teatro di Sardegna - Niccolò Macchiavelli »La Mandragola«. Režija Mario Missiroli.
Jutri počitek, ponovitev v torek, 5. t. m., ob 16.30.

Povem ti pravljico: danes, 3. marca, ob 11. uri »Jajce« v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

GORICA

Kulturni dom
V ponedeljek, 4. marca, ob 20.30: »L'asino d'oro« I. Ombonija in P. Polija. Nastopa Paolo Poli.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
Jutri, 4. in v torek, 5. marca, ob 20.30: Progetto Genesio S.r.l. - Carlo Goldoni »Gli amori inquieti«. Režija Augusto Zucchi.

KOROŠKA

CELOVEC

Mohorjeva hiša: Jutri, 4. t.m., ob 17.00 - »Zmenjena ura» z Vinkom Oslakom »Kaj nas čaka ob prelomu tisočletja»
Skofijska hiša: V soboto, 9.t.m., ob 21.00 - Ob mednarodnem prazniku žena - nastop skupine Hands up, ki igra zahodnoafrisko glasbo.
Ženski center Belladona: V nedeljo, 10.t.m., ob 10.00 (do 15. ure) Workshop za aftriške pričeske z Jane Ifeagwu.

KOTMARA VAS

Farna dvorana: Danes, 3. t.m., ob 14.30 - Predstava »Moč uniforme» - nastopa igralska skupina iz Vogrč.

ŠENTAKOB V ROŽU

Regionalni center: V sredo, 6. t.m., ob 19.30 - K. Einspieler - predavanje »Pomen simbolov ob praznovanju velike noči».

TINJE

Dom prosvete: V sredo, 6. t.m., ob 19.30 - Depresije - predava univ. prof. Hans G. Zapotzcky.

BILČOVS

Gostilna Ogris (pri Miklavžu): 23. marca, ob 19.30 koncert harmonikaškega ansambla »Synthesis 4« iz Trsta.

RAZNE PRIREDITVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

RICMANJE

Od 13. do 19. marca bo na programu že tradicionalni Ricmanjski teden v organizaciji SKD Slavec.

GORICA

Kulturni dom
Jutri, 4. marca, ob 20.30 prireja SKGZ Gorica okroglo mizo o sredstvih javnega obveščanja.

GLEDALIŠČA

SNG DRAMA
Erjavčeva 1, Ljubljana
tel: 061/221-511

Sreda, 6. marca, ob 19.30:
D. Jovanović: **ANTIGONA**,
za IZVEN in KONTO.

Četrtek, 7. marca, ob 19.30:
A. P. Čehov: **TRI SESTRE**
za abonma DIJAŠKI 9 VEČERNI
in IZVEN. RAZPRODANO.

Sobota, 9. marca, ob 19.30:
T. Stoppard: **ARKADIJA**.
za IZVEN in KONTO.

Mala drama

A. Nicolaj: **PRVA KLASA**
Sreda, 6. marca, ob 20. uri,
za IZVEN in KONTO.

Petek, 8. marca, ob 20. uri:
D. Mamet: **OLEANNA**,
za IZVEN in KONTO.

Nemška hiša
Gradišče 6-8

I. Horovitz: **INDIJC HOČE V BRONX**
Torek, 5. marca, ob 20. uri,
za IZVEN in KONTO.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO, Čopova 14
tel: 061/210-852

Danes, 3. marca, ob 19.30:
T. Partljič: **STAJERC V LJUBLJANI**,
za IZVEN in KONTO.
RAZPRODANO!

A. Jarry: **KRALJ UBU**,
Jutri, 4. marca, ob 19.30
za abonma MLADINSKI 2 in IZVEN.
Četrtek, 7. marca, ob 19.30,
za abonma RED B in IZVEN.

Petek, 8. marca, ob 19.30:
J. Godber: **NA SMUČIŠČU**,
za IZVEN in KONTO.

Mala scena

T. Dunham:
LJUBEZEN & SEX & TERAPIJA
Sreda, 6. marca, ob 20. uri,
za IZVEN in KONTO.
Četrtek, 7. marca, ob 21.30,
za IZVEN in KONTO.

Petek, 8. marca, ob 17. uri:
I. Cankar:
MOJE DELO JE KNJIGA LJUBEZNI, ODPRI JO, DOMOVINA,
za IZVEN in KONTO.
Petek, 8. marca, ob 22. uri:
L. Wilson: **ZAŽGI!**,
za IZVEN in KONTO.

SNG OPERA IN BALET
Župančičeva 1, Ljubljana
tel: 061/331-950

F. Mendelssohn-Bartholdy:
SEN KRESNE NOČI
7. marca, ob 20. uri. PREMIERA.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg 2
tel: 061/314-962

Veliki oder

Četrtek, 7. marca, ob 17. uri:
B. Vovk: **HOČETE PETI Z MANO**,
za IZVEN.

Sobota, 9. marca, ob 17. uri:
E. Umek: **CAPEK IN KLARA**,
za IZVEN.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
Vilharjeva 11, Ljubljana
tel: 061/125-33-12

Vito Taufer: **SILENCE**
Jutri, 4. marca, ob 19.30,
za IZVEN.
Torek, 5. marca, ob 19.30, za IZVEN.
Sreda, 6. marca, ob 19.30, za IZVEN.

CAFE TEATER
Miklošičeva 1, Ljubljana
tel: 061/216-390

Andrej Rozman-Matjaž Pograjc:
ARABELLA
Četrtek, 7. marca, ob 22. uri.
Petek, 8. marca, ob 22. uri

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Glavni trg 6
tel: 064/222-681

26. TEDEN SLOVENSKE DRAME
(od 7. do 16. marca)

Četrtek, 7. marca:
A. Hieng: **IZGUBLJENI SIN**
(PG Kranj). Začetek festivala in podelitev nagrade Slavka Gruma.

Petek, 8. marca:
I. Cankar: **HLAPCI**
(SNG Drama Ljubljana)

Sobota, 9. marca:
E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**
(MGL)

Nedelja, 10. marca:
Z. Hočevar: **SMEJČI** (SLG Celje)

Ponedeljek, 11. marca:
U. Cetinski - P. Vetrih: **ALMA**
(CD Ljubljana)

Torek, 12. marca:
I. Cankar:
MOJE DELO JE KNJIGA LJUBEZNI, ODPRI JO, DOMOVINA (MGL)

Sreda, 13. marca:
I. Lovrič: **ELVIS DE LUXE**
(Glej & Grapefruit Ljubljana)

Četrtek, 14. marca:
E. Umek: **CAPEK IN KLARA**
(LG Ljubljana)

Petek, 15. marca:
A. Rozman: **RUPERT MAROVT**
(KUD F. Prešeren Ljubljana)

Sobota, 16. marca:
J. Tavčar: **PEKEL JE VENDAR PEKEL**
(SSG Trst)

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Krekov trg 2, Ljubljana
tel: 061/312-860

Danes, 3. marca, ob 16. uri:
A. E. Greidanus: **HODL DE BODL**,
vesela igra za otroke.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Rotovški trg 2
tel: 062/26-748

Pavel Polak: **SNEGULJČICA**
Danes, 3. marca, ob 11. uri,
za otroke od tretjega leta naprej.

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA
Čufarjev trg 4, Jesenice
tel: 064/81-260

Danes, 3. marca, ob 19.30:
J. B. P. Moliere: **ŽLAHTNI MEŠČAN**,
za abonente in IZVEN.

GLASBA

TRST

Kulturni dom
Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1995/96
18. marca, ob 20.30: Duodena Cantitans in Capella Rudolphina;
18. aprila, ob 20.30: M. Bizjak (orgle, S. Slokar (violončelo).

Gledališče Rossetti
Tržaško koncertno društvo
Jutri, 4. marca, ob 20.30 - Koncert pianista C. Zimermana.
V ponedeljek, 11. marca, ob 20.30 pa bo nastopil Kvartet Fonè s Haydnom, Bartokom in Debussyjem.

XXVII - Koncertna sezona Glasbene mladine Italije
7. marca, ob 20.30 nastop kitaristov Giampaola Bandinija in Mattea Mela. Na programu Scarlatti, Jolivet, Haydn, Debussy, Giuliani in Piazzolla;
21. marca, ob 20.30: Trio - Eduard Melkus, Claudio Gasparoni in Emanuela Marcante. Na programu Le Claire, Bach, Corelli, Biber, Tartini in Vivaldi.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
V petek, 8. marca, ob 20.30 recital mezosopranistke Terese Berganza. Na klavir jo bo spremljal Juan Alvarez Parejo.

GORICA

Kulturni dom
Danes, 3. marca, ob 17.30 - Koncert simfoničnega orkestra G. Verdi - solist- violinist Stefano Furini. Prireditelj je Istituto di musica iz Gorice.
V sredo, 6. marca, ob 20.30 - Koncert ciganskega orkestra iz Budimpešte, ki ga prireja Združenje R. Lipizer.

CANKARJEV DOM

Glasba

Četrtek, 7. marca,
ob 21. uri:
JAZZOVSKI VEČER:
LIST TRIBE

Petek, 8. marca,
ob 20. uri: ZELENI
ABONMA. **Simfonični orkester RTV Slovenija. Big Band RTV Slovenija. Komorni zbor RTVS in Ljubljanski madrigalisti.**
Dirigent: Marko Munih.
Solisti: Irena Baar, sopran; Mirjam Kalin, alt; Branko Robinšak, tenor; Marko Fink, bas.

Ponedeljek, 11. marca,
ob 19.30: **ELISABETH ULLMANN**, orgle.
Program: J. J. Froberger, J. Pachelbel, J. J. Fux, W. A. Mozart, J. S. Bach, L. Vierne, J. Alain, F. Schmidt.

Razstave

Retrospektivna razstava oblikovalca Branka Uršiča (do 10. marca).

Lojze Logar:
INTERMEZZOZOIK
Razstava bo na ogled
do 25. marca.

Franci Virant: **ONE**,
fotografska razstava
(do 10. marca).

Film

Od ponedeljka, 4. marca,
do srede, 6. marca,
ob 20. uri: **ELDORADO**.
Režija: Charles Biname.
Kanada, 1995.

Od četrtka, 7. marca,
do nedelje, 10. marca,
ob 20. uri: retrospektiva filmov japonskega režiserja Nagisa Ošime.

Blagajna je odprta od 11. do 13.30 in od 16. do 20., ob sobotah od 10. do 13. in uro pred začetkom prireditev. Telefon: 061/222-815, fax: 215-015.

RAZSTAVE

GALERIJA ANONIMUS, Prečna 6, Ljubljana
Matej Andraž Vogrinčič OBLAČENJE
Otvoritev razstave bo danes, 3. marca, ob 19. uri.

MODERNA GALERIJA
Tomšičeva 14, Ljubljana
V galeriji je do 6. marca na ogled slikarska razstava znanega nizozemskega modernista Karla Appla

V spodnjih prostorih MG: Margaret Watkins. Retrospektivna razstava fotografij (do 10. marca).

GALERIJA ARS
Čevljarska 2, Ljubljana
V galeriji je do 30. marca na ogled razstava GOVORICA AFRIŠKIH MASK iz zbirke dr. Borisa Kuharja.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE
Celovška 23, Ljubljana
V muzeju je do 14. marca na ogled razstava TRA, TRA, TRA,-BUM, BUM, BUM s podnaslovom Razstava o soški fronti.

GALERIJA VISCONTI FINE ART
Gosposvetska 13, Ljubljana
Salvador Dali
Grafike in keramika.
Razstava bo na ogled
do 19. marca.

GALERIJA PUNGERT
Trubarjev trg 6, Kranj
V galeriji je do 20. marca na ogled razstava otroških ilustracij Prešernovih pesmi.

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI MUZEJ
Mestni trg 17, Ljubljana
ROJSTVO FILMA, predfilmske iznajdbe.
Razstava bo na ogled do 20. marca.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI
Trg celjskih knezov 8, Celje
V galeriji je do 31. marca na ogled pregledna razstava slovenskega stripa.

POP TEATER
Ljubljanska 3, Celje
STRIPBURGER PERSPEKTIVA NULA.
Razstava bo na ogled do 31. marca.

MALA GALERIJA
Slovenska 35, Ljubljana
Ivan Kožarić:
INSTALACIJA
Razstava bo na ogled
do 24. marca.

FOTOGALERIJA STOLP
Židovska ulica, Maribor
Tomo Jeseničnik
MINLJIVA VEČNOST,
fotografije. Razstava bo na ogled do 12. marca.

GALERIJA KRKA
Šmarješka c. 6, Novo mesto
V galeriji je do 21. marca na ogled razstava slik akademskega grafika in slikarja Klavdija Tutte.

RAZSTAVE

TRST

Muzej Revoltella: Do 31. marca je na ogled likovna razstava z naslovom Umetnost Evrope med dvema stoletjema 1895-1914 - Trst, Benetke in Bienali. Urnik: od 10. do 13. ure in od 15. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne; ob torkih je muzej zaprt. Danes, 3. t. m., vodi obisk razstave z dr. Alessandra Sella.
Isti urnik velja tudi za drugo razstavo in sicer restavriranih prostorov stare rezidence barona Revoltelle ob 200-letnici rojstva.

Rižarna
Do 24. marca je na ogled fotografska razstava o grozotah nacističnih uničevalnih taborišč »La Gioconda di Lvov«.

Občinska razstavna dvorana
Na ogled je razstava »17. november 1869, dan ko so otvorili sueški prekop«. Danes, 3. t. m., ob 10.30 vodi obisk dr. Susanna Gregorat.

Letališčarska ustanova - Ul. S. Nicolò 20: do 7.3. razstavlja Silvia Osojnik.

Galerija Rettori-Tribbio 2
Do 15. t. m. razstavlja beneški slikar Marcello Colussa.

Galerija Al Bastione (Ul. F. Venezian 15)
Do 22. marca je na ogled razstava z naslovom »Da Parin a Sponza».

Galerija Krožka Generali-Trg Duca degli Abruzzi
Do 8. marca bo na ogled razstava slikarke Adriane Scarizza.

BOLJUNEC

V Pivnici III.Generazione bodo jutri, 4. t.m., ob 19. uri odprli razstavo nemškega slikarja Hansa Joachima Uthe.

RICMANJE

V prostorih Društvene gostilne bodo do 17. t. m. razstavljali T. Parovel, F. Rapotec, M. Hrvatič in M. Ota.

GORICA

Kulturni dom
Do 6. marca je na ogled razstava slikarja Edoarda Pirusela.
Galerija Katoliške knjigarne: razstavlja akademska slikarka Mira Ličen Krmpotić.

SEŽANA

Kulturni center S.Kosovel: na ogled je razstava grafik Lojzeta Spacala.

ŠPETER

Beneška galerija: na ogled je fotografska razstava Fabia Devetaka.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna Galerija: do 30.3. so na ogled najnovejša dela koroškega slikarja Arnulfa Rainerja.
Galerija pri Joklnu - Badgasse 8 - do 17. marca so na ogled najnovejša dela koroškega slikarja Arnulfa Rainerja.
Kunstforum: Villacher Strasse 8/11 - Še danes, 27. februarja, je na ogled razstava Manfreda Hebenstreita
BV Galerie: razstavlja Andreass Strasser.

ŠENTJANŽ V ROŽU

k-k center: na ogled je razstava »Planine v sliki» - izbrane slike natečaja Slovenskega planinskega društva Celovec.
Od 8. marca pa bo na ogled razstava slik Gustava Kerscheja »Zlato, srebro-modro, črno».

RADIŠE

Kulturni dom: na ogled je razstava del Marianne Bechan.

GLASBA

KLUB MKNŽ, Ilirska Bistrica
Danes, 3. marca: THE COWS.
Novi hrupni blues rock iz Minneapolisa, ZDA.
Predskupina REBECCA iz Istre.

KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana

Torek, 12. marca,
ob 20. uri: BULDOŽER.

ARHITEKTURNI MUZEJ NA GRADU FUŽINE

Torek, 26. marca, ob 20. uri:
RAMOVŠ CONSORT.
Na programu so toccate Johanna Sebastiana Bacha v izvedbi čembalista Ramovš Consorta Šaleva Ad-Ela iz Tel Aviva.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
Kongresni trg 10, Ljubljana

Jutri, 4. marca,
ob 19.30 v Mali dvorani:
PODIPLOMSKI RECITAL,
na katerem bo nastopil klarinetist Boris Rener.

NA KRATKO

Družinska tragedija v Belgiji

BRUSELJ - V hišnem požaru, ki je v soboto izbruhnil v belgijskem pristaniškem mestu Antwerpnu, so štirje otroci, stari šest, osem, deset in dvanajst let, izgubili življenje. Njihova 40-letna ovdovela mati in 15-letna sestra sta dobili opekline, zaradi česar so ju odpeljali v bolnišnico. Najstarejši sin ni bil poškodovan.

Nagrade za informacije o ukrajinskih umorih

KIJEV - Ukrajinska policija je ponudila denarne nagrade v skupni vrednosti 5300 dolarjev vsem, ki jim bodo pomagali pri izsleditvi morilca ali morilcev, ki so v zadnjih dveh mesecih ubili 35 ljudi, med katerimi je bilo tudi osem otrok. »Vsi umori so bili izvedeni na izredno brutalen način. Ubiti so bili vsi družinski člani, starši in otroci, njihove hiše pa so bile požgane,« je dejal policist iz Lvova. Motivi in število morilcev ostajajo neznani, domnevajo pa, da gre le za enega storilca. V nekem drugem incidentu pa je neki najstnik od predstavnikov lokalne katoliške cerkve v zahodni Ukrajini zahteval 1850 dolarjev in grozil z razstrelitvijo. Najstnik, ki mu poskus izsiljevanja ni uspel, je pristal v priporu.

Do nesreče je prišlo zaradi neprimerne hitrosti

WASHINGTON - Ameriški raziskovalci, ki preučujejo vzroke nesreče boeinga 757, ki je pred mesecem strmoglavil severno od Dominikanske republike in zahteval 189 žrtev, so sporočili, da je do nesreče prišlo zaradi neprimerne hitrosti in je letalo zato začelo izgubljati višino. Dodali so, da so vse naprave za kontrolo letenja delovale pravilno in da ni nikakršnih znamenj, da bi nesrečo povzročilo slabo vreme.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ko boste najbolj prepričani v svoj prav, vas bo obiskal nekdo, ki bo porušil vašo gotovost in vas navdal s težnjo po popolni jasnosti, nato pa vas bo povabil na pot. Imenuje se dvom.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Umirjeni boste, le v vašem umu bodo nebrzdano divjale misli in zamisli. Prvih se boste otepali, druge pa boste sprejemali z dobrodošlico. Ko boste sprejeli tudi prve, boste na pravi poti.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vsakemu pospešku sledi ustalitev, zato se nikar ne varajte z mislijo, da boste vso pot dirjali. Pozneje se boste umirili, več časa bo preteklo do novega zaleta in padec bo hujši.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Začela vas bo razganjati pomladna razposajenost. Obsedale vas bodo želje po zabavi in sproščenih dejavnostih, delo pa vam bo vse bolj smrdelo. Res škoda, da ni vsak dan nedelja.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ne boste ravno najbolj navdušeni za nedeljske norčije, vendar boste kljub temu popustili željam bližnjih in se podali z njimi na prijeten izlet. Vrnili se boste prenovljeni.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Preveval vas bo občutek, da se bo zdaj zdaj zgodilo nekaj groznega. Prav nič hudega se vam ne bo pripetilo, razen seveda to, da se boste prisiljeni soočiti s starimi paranojami.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Nova priložnost za povečanje denarnega kupčka vas bo vse bolj privlačila. Ne omahujte torej: čim prej se podajte v akcijo, kajti tekmecev, ki vas želijo prehiteti, je nešteto.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Razmere vas bodo postavile v ospredje dogajanja. Sprva se boste novi vlogi upirali, ko boste premagali neupravičene bojazni, pa boste zaigrali tako prepričljivo, da boste še sami sebi verjeli.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Tako neučakani boste, da se boste na trenutke malone tresli. Tako je pač, ko je željeni cilj še daleč, vsakdanje obveznosti pa pritiskajo z vso silo. A kdor čaka, praviloma dočaka.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Zapičili se boste v nekoga, ki naj bi vam mešal štrene, in mu skušali dopovedati, naj umakne svoje nagajive prste, sicer bo še obnje. Če ne bo šlo zlepa, ne skušajte zgrda, kajti poraz bo vaš.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V vašo dušo se bo naselil duh vedrine, ki vam bo omogočil dokončanje vsega tistega, kar se vam je nakopičilo v obdobju malodušja. Če se ne veste: virusi zagodejo tudi umu.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nova ideja vam bo neizmerno všeč, zato se boste z veliko vnemo spustili v dir. Na trenuke boste sicer nestrpni, vendar boste zvozili prav vse ovinke in se izognili vsem pastem.

SRBIJA / 4. KONGRES SOCIALISTIČNE STRANKE

Milošević bo ZRJ popeljal v leto 2000

BEOGRAD - Včeraj je v beograjskem centru Sava potekal tretji kongres Socialistične stranke Srbije (-SPS). Na velikopotezno organiziranem srečanju je sodelovalo več kot 1700 delegatov in skoraj tolikšno število gostov iz ZRJ in sveta. Udeležilo se ga je tudi okrog 400 novinarjev. Največji aplavz je po pozdravnem nagovoru za goste iz 60 sorodnih strank iz sveta požela bratska kubanska stranka.

Na začetku kongresa je udeležence pozdravil tudi črnogorski predsednik Momir Bulatović, in poudaril, da je »Socialistična stranka Srbije neizogibno politično in državotvorno dejstvo, ne samo v ZRJ, temveč tudi na globalni politični ravni«. Nikola Šainović, podpredsednik zvezne vlade, je v uvodnem referatu predstavil cilje politične aktivnosti stranke: stabilizacija miru, obnova aktivnosti ZRJ v mednarodnih organizacijah (predvsem v Združenih narodih in Mednarodnem denarnem skladu) ter sistematično odstranjevanje posledic sankcij na gospodarskem in pravnem področju znotraj države. Zadnji cilj se - po Šainovićevih besedah - navezuje na normalizacijo trgovinske menjave s svetom, legalizacijo vseh oblik trgovine in finančnih transakcij ter dekriminalizacijo na vseh področjih življenja ljudi. Podpredsednik zvezne vlade je opomnil delegate, da je ustvarjanje pogojev za priliv tujega kapitala in vlaganje v velike projekte v strateškem interesu države. Med obravnavo lastninskih razmerij je dejal, da se »utrujeno gospodarstvo, ki smo ga komajda ohranili, ne sme najprej razbiti, da bi se pozneje razvijalo«.

Predsednik srbske vlade Mirko Marjanović je v svojem govoru napovedal, da se bo politična dejavnost SPS usmerila v štiri smeri: dograjevanje sistema tržnega gospodarstva, ofenzivno izvozno strategijo, strukturne spremembe v gospodarstvu in socialno zaščito. Pred razpravo so si navzoči lahko ogledali film, ki naj bi tudi vizualno predstavil projekt »Srbija leta 2000 - korak v novo dobo«, torej dokument, ki ga je kongres danes potrdil. Moderno režiran film o stvareh, ki bi jih Srbija morala urediti do leta 2000 (gradnja avtocest, termoelektrarn, udejanjenje projekta Beograd-europolis, mesta na reki), je bil delegatom izredno všeč, maloštevilni skeptiki v centru Sava pa so poskušali izzvati pogovor o spominih na daljne čase. Na tretjem kongresu SPS je bil edini kandidat za predsednika stranke Slobodan Milošević, ki so ga delegati izvolili z 1795 glasovi od 1796 veljavnih lističev.

Maja Maršičević

Detomorilka na sodišču

NEW YORK (Reuter) - V petek je sodnik vrhovnega zveznega sodišča Robert Hanophy naročil odvetnikom, naj nadaljujejo s pogovori za razrešitev primera Britanke Caroline Beale, ki je obtožena umora svojega dojenčka.

Hanophy, ki je do svoje odločitve prišel po petminutnem srečanju s tožilcem in odvetnikom obtoženke, je izjavil, da bi se Bealova v ponedeljek dopoldne morala vrniti na sodišče.

Bealova je bila septembra 1994 aretirana na mednarodnem letališču Kennedy, ko je poskušala na letalo, ki je letelo v London, odnesti truplo dojenčka, ki ga je skrila pod plašč. Policistom je zatrdila, da se je deklica rodila mrtva v sobi hotela na Manhattanu. Tožilstvo trdi, da se je dojenček rodil živ in da ga je Bealova zadušila. Njeni odvetniki pa pravijo, da je bila Bealova začasno neprištevna, hkrati pa so zaprosili strokovnjake za poporodno depresijo, da bi pričali v procesu. 32-letna Bealova je dejala, da je nosečnost in porod zatajila pred svojim možem. V času aretacije je bil mož, s katerim se je vračala s počitnic domov, ob njej.

Vidno razburjena in prestrašena Bealova se je v petek, ko je odhajala s sodišča, oprijela roke svojega odvetnika. »Sledili bomo naročilu sodnika, naj nadaljujemo s pogovori,« je dejal njen odvetnik. »Nimam občutka, da bi se oblasti igrale z njenim življenjem. Dokler se ljudje pogovarjajo, se ne more narediti dosti škode,« je še dodal. Tožilec pa njegovih izjav ni želel komentirati. Prvih osem mesecev po aretaciji je Bealova preživela v razvpitem zaporu na Rikers Islandu. Od sporazuma med obema stranema in plačila kavcije pa obtoženka živi na domu svojih prijateljev.

POTOPIS - HAITI

Vudu seansa v »Visoki deželi« (2)

Krvava preteklost

Haiti so po mirovni pogodbi iz leta 1697 Francozom prepustili Španci. Prvega januarja leta 1804 je postal Haiti prva neodvisna črnska država na svetu. Tega leta so sužnji pod navdihom francoske revolucije v krvavem uporu pregnali francoske kolonialiste. Upor je vodil črni suženj Toussaint L'Ouverture. Opogumljen z vojaškim uspehom je pozneje izkoristil spopade med Španci, Francozi in Angleži ter za kratek čas zasedel celoten otok Hispaniola, in sicer s špansko prestolnico Santo Domingom vred. Francozi so čez nekaj mesecev samooklicanega voditelja le spravili k pameti in leta 1906 je umrl v zaporu v Franciji, kamor naj bi odšel na pogajanja. Po njegovi smrti so Francozi prepustili državo črnim voditeljem, saj jim obubožana dežela po odpravi suženjstva tako ali tako ni prinašala nobenih dobičkov več. Haiti je za nekaj časa postal razdeljen med dva vladarja, in vsaj severnemu delu, ki ga je vodil Henrij Christoph, se ni godilo nič bolje kot prej. Christoph se je samovšečno oklical za kralja Henrija I. in - kot v starih dobrih kolonialnih časih - zasužnjil večino prebivalstva...

Haiti torej že od nekdaj pretresajo krvavi dogodki in napeto politično vzdušje, v katerem se je z različnimi grozodejstvi zvrstilo nemalo diktatorskih voditeljev. Ves čas je bilo navzoče navzkrižje med črnimi domačini ter mulati, Francozi in črno elito.

V 19. stoletju so deželi vladali mulatski diktatorji, od leta 1915 do 1934 pa so Haiti zasedali Američani. Leta 1957 je prišel na oblast temnopolti zdravnik Francois Duvalier, ki je vladal s posebno okrutnim nasiljem, med katerim je izginilo več sto tisoč prebivalcev. Njegovi policijski odredi, Tontons Macoutes, so z nasiljem obvladovali deželo vse do njegove smrti leta 1971. Oblast je nato prevzel sin Jean Claude (-Baby Doc), ki se je po zgledu očeta - star komaj sedemnajst let - dal izvoliti za dosmrtnega predsednika.

Zapletena hierarhija

Haiti je razdeljen na devet departmajev, ti pa se delijo na okrožja in še na manjša območja. Vsako okrožje je imelo na oblasti pripadnike milice, in biti šef tudi najmanjšega kraja je bilo donosno, takšen položaj pa je bilo mogoče kupiti za nekaj tisoč dolarjev. V gosto prepleteni in skrivnostni mreži s točno določeno hierarhijo je delovalo več kot 50 tisoč mož, večinoma oboroženih in vedno pripravljenih na nasilje. Ta haitska posebnost je bila posebno zapletena, ker pripadniki milic niso bili odgovorni osrednji oblasti, marveč prepredeni mreži lokalnih šefov.

Duvalierji so že tako nerazvito državo pripeljali do popolnega razsula. Pred najhujšim pomanjkanjem so deželo reševali Američani, ki so zaradi strateških razlogov dolgo podpirali pohlepno družinsko dinastijo. Politiko do Duvalierov so spremenili šele, ko je Baby Doc odločno zavrnil kakršnokoli demokratizacijo dežele. Cedalje nižja življenjska raven je leta 1986 sprožila velike nemire med prebivalstvom. Duvalier je zbežal v Francijo. Videti je bilo, da se ubobožani deželi le obetajo boljši časi, saj jim je uspelo izvesti celo nekakšne volitve. Na oblasti se je izmenjalo nekaj generalov in prva predsednica Eartha Pascal-Trouillot, ki pa je že po nekaj mesecih prepustila svoje mesto Jeanu-Bertrandu Aristidu. Tega je z otoka pregnal nov general - Cedras.

Američani so vojaški hunti najprej ponujali pogajanja, nato so poskušali z mednarodnimi pritiski in gospodarsko blokado, ki pa je prizadela zlasti najrevnejše. Ti so postali še revnejši, maloštevilni bogataši pa so postali še bogatejši. Še največ so dobili raznorazni prekupčevalci in tihotapci. Toda po dolgih mesecih je trdoživi general Raul Cedras še vedno sedel na stolčku, ki ga je zasedel demokratično izvoljenemu predsedniku Aristidu. Ta je na varnem čakal na trenutek, ko mu bo Washington omogočil vrnitev.

Začetek demokracije?

V začetku julija leta 1994 so proti haitskemu delu Hispaniole zaplule štiri ladje z dva tisoč ameriškimi marinci, toda vojaška hunta se ni pustila zmesti. Iz države so nagnali opazovalce OZN, ki so tam nadzorovali kršenje človekovih pravic.

Kljub nasprotovanju večine Američanov je Clinton s podporo mednarodne skupnosti napovedal »uporabo vseh sredstev«.

Igor Fabjan

(Se nadaljuje)

TV SPORED ZA DANES

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Kotiček: Bojan
20.30 TV DNEVNIK
20.50 TV MOZAIK

RAI 1

6.00 Aktualno: Euronews
6.45 Dok.: Kvarkov svet - Rešimo tigra
7.30 Otroški variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke Winny Puh
8.00 Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30 Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00 Aktualno: Zelena linija
10.45 Maša
11.45 Nabožna odd. Sedmi dan
12.00 Papežev Angelus
12.20 Zelena linija (vodi Sandro Vannucci)
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Domenica in (vodijo Mara Venier, Andrea Roncato, G. Galeazzi, G. Casella), vmes (15.50, 16.50) sportni oddaji Cambio di campo in Solo per i finali
18.00 Dnevnik
18.10 Šport: 90. minuta (vodi Gian Piero Galeazzi)
19.00 Variete: Domenica in
19.50 Vremenska napoved, dnevnik in šport
20.45 TV film: Donna (dram., It. '95, r. G. Giagni, i. Ottavia Piccolo, E. Fenech, Angelo Infanti)
22.25 Dnevnik
22.30 Aktualni tednik TV7
23.25 Dnevnik, zapisnik, horoskop, pogovori, vremenska napoved
23.45 Film: La strategia del ragno (dram., It. '70, r. B. Bertolucci, i. Giulio Brogi, Alida Valli)
1.20 Lirika: Tosca (G. Puccini, Simfonični orkester in zbor RTV iz Turina, dir. Fulvio Vernizzi)

RAI 2

6.55 Variete: In famiglia - V družini, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05 Risanke: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
10.30 Nedeljski Disney
11.30 Nan.: Blossom
12.00 Variete: V družini
13.00 Dnevnik, oddaja o motorjih, rubrika Telecamere in vreme
14.05 Aktualna odd.: Napoli capitale (vodi G. Funari)
16.05 Risanke: Nedeljski Disney
16.50 Quell' uragano di papà
17.50 Film: Io e gli orsi (kom., '74, i. Patrick Wayne)
19.00 Nogomet A lige
19.45 Predstavitev Tg2
19.50 Šport: Domenica sprint
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 Film: Conta su di me (dram., ZDA '89, i. M. Freeman, R. Guillaume)
22.45 Aktualni dosje: Diversi - Različni
23.35 Nočni dnevnik in vreme
23.55 Židovska kultura
0.25 TGR Sredozemlje v sodelovanju s France 3
0.50 Film: A caccia ('90)

RAI 3

6.30 Variete: Fuori orario
8.50 Nan.: Vita da strega
9.15 Dober dan, glasba!
10.20 Film: Intrigo a Stoccolma (dram., ZDA '63)
12.30 Atletika: kros
13.25 Aktualno: La TV che non c'è (vodi P. Calcagno)
14.00 Deželni dnevnik
14.15 Popoldanski dnevnik
14.25 Športne odd. : Quelli che aspettano..., 14.55 Quelli che il calcio..., 16.50 Stadio sprint
18.00 Šport: tenis ATP indoor
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, šport
20.00 Aktualno: Gospodarstvo
20.15 Variete: Blob Cartoon
20.30 TV film: Volo 771 missione Norfolk (pust., ZDA '92, i. Robert Loggia, Scott Bakula)
22.05 Dnevnik, deželne vesti
22.20 Športna nedelja (vodita J. Volpi, M. Leofredi)
23.55 Nočni dnevnik in vreme
0.05 Ponedeljskov proces
1.35 Variete: Fuori orario
2.10 Proza: Mont Oriol (1.)

RETE 4

6.45 Nan.: Donna in carriera, 7.30 Moonlighting, 8.30 Doppio gioco a San Francisco
10.00 Nedeljski koncert
11.15 TV film: Salverò i miei figli (dram., ZDA '91)
11.30 Dnevnik Tg4
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Medicine a confronto
16.00 Nan.: I casi di Rosie O'Neill, Jeffersonovi
17.30 TV film: Storia di Anna (dram., ZDA '90), vmes (19.30) dnevnik in vreme
20.00 Variete: Scene da un matrimonio
20.30 Film: 007 Zona pericolo (krim., VB '87, i. T. Dalton, Joe Don Baker)
22.50 Film: Il danno (dram., VB '92, r. L. Malle, i. J. Irons, J. Binoche), vmes (23.30) dnevnik
1.30 Nedeljski koncert
2.15 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
9.00 Nabožna oddaja
9.45 Aktualno: Anteprima
9.55 Zanimivosti o filmu «Caro maestro»
10.00 Dok.: Galapagos: , 11.00 La compagnia dei viaggiatori: Sicilija, Slonokoščena obala (vodi Licia Colò)
12.15 Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
13.00 Dnevnik
13.30 Variete: Buona domenica (vodijo Lorella Cuccarini, Claudio Lippi, Maurizio Ferrini, 1. del)
18.10 Nanizanka: Norma in Felice (i. Gino Bramieri, Franca Valeri)
18.40 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Variete: Stranamore (vodi Alberto Castagna)
22.40 Aktualno: Target (vodi Gaia De Laurentiis), 23.10 Nonsolomoda
23.40 Aktualna odd. Corto circuito - Potovanje v svet kulture (vodita D. Bignardi, D. Riondino), vmes (0.15) dnevnik
1.00 Aktualna oddaja: Le notti dell' angelo
1.35 Film
3.30 Aktualno: Anteprima
4.00 Pregled tiska

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. in risanke
10.55 Variete: Bim Bum Bam
11.30 Variete: Mai dire gol del lunedì (pon.)
12.25 Odprti studio
12.45 Šport: Vodič nogometnega prvenstva
13.15 Variete: Grand Prix
14.15 Film: King Kong (pust., ZDA '76, r. J. Guillermin, i. J. Bridges, J. Lange)
16.30 Film: Non dirle chi sono (kom., ZDA '90, i. Steve Guttenberg, Jami Gertz)
18.30 Odprti studio, vreme
18.45 Aktualno: Fatti e misfatti
18.55 Nan.: Baywatch, 20.00 Willy, il principe di Bel Air
20.30 TV film: L' ombra dello scorpione (fant., ZDA '93, r. M. Garris, i. G. Sinise, M. Ringwald, 3.)
22.30 Športna oddaja: Pressing vodi Raimondo Vianello)
0.00 Variete: Mai dire gol - Pillole
0.15 Italija 1 šport
1.20 Film: I duellanti (dram., VB '77, r. R. Scott, i. K. Carradine, Edward Fox)
3.30 Nan.: Baywatch
4.30 Film: Lei... io & lui (kom., Nem. '88)

TELE 4

19.15 21.50 Dogodki in odmevi
14.55 Nad.: Fiori d' arancio
18.20 Nan.: Pustolovščine Toma Sawyerja
20.30 Dokumentarec
21.10 Nanb.: Divji West
22.00 Telequattro šport
22.45 Film: I vitelloni (kom., It. '53, r. F. Fellini)

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 1.00 dnevnik, 13.15, 19.45 Šport
6.30 Dober dan na TMC
12.15 SP v smučanju
14.00 Film: Calma ragazze, oggi mi sposo (kom., Fr. '68)
15.40 Film: Frank Costello faccia d' angelo (dram., Fr. '67, i. A. Delon, F. Perier)
18.45 Odd. o motorjih: Crono
20.30 Športna odd.: Goalgoal
22.45 Variete: Tappeto volante
1.15 Nan.: Agencija Rockford

Slovenija 1

8.00 Videostrani
8.35 Otroški program: Aneta, 3. del češke nadaljevanke
9.00 Živ žav, pon.
9.55 Nedeljska maša, prenos iz Šmartnega pri Litiji
10.55 Ameriška književnost, dok. serija, 9. del
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Slovenski ljudski plesi: Zahodna štajerska
13.00 Poročila
13.05 Hugo, pon. tv igrice
13.35 Karaoke
14.30 Nedeljska reportaža
15.00 Dlan v dlani
15.20 **Žival**, francoski film
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Po domače
18.45 Za TV kamero
19.00 Včeraj, danes, jutri
19.10 Risanka
19.20 Loto
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
19.50 Zrcalo tedna
20.10 Nedeljskih 60
21.10 Poletje 1945, 5. del
22.10 Včeraj, danes, jutri
22.15 TV dnevnik 3, vreme
22.35 Ciklus filmov Matjaža Klopčica: Moj ata socialistični kulak, slovenski film
0.35 Poročila

Slovenija 2

13.05 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
13.50 Poglej me!
14.30 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
15.00 Koncert Witney Houston
17.05 Smučarski teki za interkontinentalni pokal, posnetek s Pokljuke
17.25 Hokej na ledu, finale končnice DP: Acroni Jesenice - Olimpija Hertz, prenos
20.05 **Osvajalke vesolja**, ameriška dok. oddaja
20.55 Večerni gost: prof. Stephen Koch
21.55 Mali koncert - Albinoni: Adagio
22.30 **Paparazzo**, angleška drama
23.20 Športni pregled
0.05 DP v nogometu: SCT Olimpija - HIT Gorica, reportaža
0.35 Mura - Maribor Branik, reportaža

Koper

15.30 Euronews
16.00 Radio live - oddajo vodi Angelo Baiguera
18.00 Slovenski program: Kam vodijo naše stezice
18.40 Korenine slovenske lipe, 4. oddaja
19.00 TV dnevnik
19.30 Odprte strani
20.00 Euronews
20.25 Žrebanje loto
20.30 Istra in...
21.00 Globus
21.40 Nedeljski športni dnevnik
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Vzgoja srca, 4. zadnji del serije
23.15 Achtung baby!, oddaja o kulturi

Hrvaška 1

8.20 TV koledar
8.30 Poročila
8.35 Leteči medvedki, risanka
9.00 So čisto znoreli?
9.15 Kljukca
9.25 Skrivnostni svet A. Clarka, 9. del dokumentarne serije
10.10 Moje trapasto življenje, 9. del ameriške serije
11.00 Veselje do muziciranja, prenos koncerta
12.00 Poročila
12.20 Kmetijska oddaja
13.10 Folklora
13.40 Mir in dobrota
14.10 Duhovni klic
14.15 Opera Box
14.50 Vedno v nedeljo: Oprah Show
17.10 Poročila
17.20 Ko zvoni polnoč, film
18.50 Mojster fantaz, risanka
19.15 Tv fortuna
19.30 Dnevnik
20.10 DORA - hrvaška popevka za pesem Evrovizije
23.15 Dnevnik
23.35 Slika na sliko
0.05 Poročena in z otroki, 1. del am. serije
0.35 Poročila

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00,17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 uhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Veseli tobogan; 9.30 Sledi časa; 10.05 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 18.05 Reportaža; 18.35 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 10.00 Stergo ergo; 11.35 Obvestila; 11.45 Gori. Doli. Naokoli; 13.00 Športno popoldne z aktualnimi informacijami, nogomet; 15.30 Dogodki in odmevi, vreme, promet, šport; 16.35 Popevki tedna; 17.00 Olimpijska odd.; 18.00 Morda niste vedeli; 19.30 Top albumov; 21.00 drugi val, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet, prenos 1. pr.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 10.40 Izbrana proza; 13.05 Zbori; 14.05 Zabavna igra; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Svet glasbe, svet umetnosti; 22.05 Literarni portret; 22.30 Vokalno instrum. glasba; 23.55 Utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, vreme; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Poti do zdravja; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Humorna odd.: Du, jes?!; 14.30 Športno popoldne; 15.00 Power play, 15.30 Dogodki in odmevi; 18.00 Koncert; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30 Večer večnozelenih (vodi Tomo Pirc); 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK.

Radio Koper
(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Igralka bere; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 Knjižne novosti; 10.00 Film tedna, gledališče; 10.35 Souvenir d' Italy; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Veliki interpreti; 13.40 Bella Bellissima; 14.30 V nedeljo; 17.45 Lestvica LP; 18.45 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 19.30 Šport; 20.00 RMI.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder. Stare grške bajke: Orfej (E. Petiška, r. M. Sosič); 10.30 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Povest o dobrih ljudeh (Z. Tavčar, r. J. Peterlin, 2.del); 14.45 Soft music; 15.00 Krajevne stvarnosti; 15.30 Priljubljene melodije; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Krajevne stvarnosti: Z naših prireditev, nato Potpuri; 18.35 Glasbeni predah; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Občine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30,15.10, 17.10 Poročila;10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (dr. M. Ostravsky); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

TVS 2 **20.05**

OSVAJALKE VESOLJA, ameriška dokumentarna oddaja

To je dokumentarec o življenju in izkušnjah prvih osem astronavtk v ameriškem vesoljskem programu. Pripovedujejo, zakaj so se odločile za poklic, ki je bil dotlej izključno domena moških, o zaprekah, ki so jih morale premagati na tej poti, in o šolanju pred poleti. Tu so občutki med poleti in njihova razmišljanja o vlogi žensk v prihodnjih vesoljskih programih. Vseh osem astronavtk še živi, v oddaji pa je tudi arhivsko gradivo in intervjuji z drugimi uslužbenci NASE.

Voditeljica oddaje je Michelle Nicholas, ki je igrala astronavtko Uhuro v nadaljevanki Zvezdne steze.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Koticek: Bojan
20.30 TV DNEVNIK

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik
6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35 Film: Avalanche Express (pust., Irska '79)
11.05 Aktualna odd.: Verdemattina, vmes (11.30) dnevnik iz Neaplja
12.25 Vreme in kratke vesti
12.35 Nan.: Gospa v rumenem (i. Angela Lansbury)
13.30 Dnevnik, 13.55 aktualne teme v rubriki Ambarabà
14.00 Gospodarstvo
14.05 Kviz: Pronto? Sala giochi (vodi Maria T. Ruta)
15.15 Sedem dni v Parlamentu
15.45 Mladinski variete Solletico, vmes risanke in nan.
17.30 Nan.: Zorro
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera
18.50 Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.35 Kviz: Luna Park
20.45 Aktualne teme: Il fatto
20.50 Film: Perdiamoci di vista (kom., It. '93, r.-i. Carlo Verdone, Asia Argento, Aldo Maccione)
22.50 Dnevnik
22.55 Aktualna odd. o politiki: Porta a porta (B. Vespa)
0.00 Dnevnik in vreme,zapisnik, horoskop, nočni pogovori in vreme
0.30 Dok. Videosapere: Schuster, bomba v Vatikanu
1.00 Aktualni pogovori: Sottovoce - Potihoma
1.15 Film: Riso amaro (dram., It. '49, r. G. De Santis, i. S. Mangano, V. Gassman)
2.50 Mi ritorni in mente

RAI 2

7.00 Variete za najmlajše
8.40 Il medico di campagna
9.30 Aktualno: Protestantizem, 10.00 Potrebujem te
10.10 Aktualne teme: Fuori dai denti, vmes (10.15) Sereno Variabile, 10.55 Ekologija v gospodinjstvu, 11.30 rubrika o medicini
11.45 Dnevnik
12.00 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik in vreme, Navade in družba, vreme, 14.00 Rubrika o knjigah
14.15 Variete: I fatti vostri
14.40 Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00 Dnevnik
16.05 Aktualno: L' Italia in diretta - Italija v živo
17.15 Kratke vesti - Tg2 Flash
18.05 Rubrika o potovanjih in izletih Sereno Variabile
18.15 Vreme, dnevnik in šport
18.45 Nan.: Ispettore Tibbs
19.35 Šport in predstavitev Tg2
19.50 Risanke: Go-Cart
20.30 Tg 2 - Dnevnik
20.50 Nan.: Ispettore Derrick
22.00 Aktualna odd.: Mixer
23.30 Dnevnik in vreme
0.00 Aktualno: Tv zone
0.25 Ponoči, na trgu Italija

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik, drobci
9.00 Film: Il figlio di viso pallido (kom., ZDA '52)
10.30 Videosapere: Vstop prost, Zdravje, Kinematografija, Media/Mente, Livingstone, itd.
12.00 Dnevnik
12.15 Aktualno: Telesogni, 13.00 Kljub vsemu, moja Italija, 13.35 VideoZorro
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 TGR Eurozoom
15.00 Glasba: pred premiero
15.30 Sportno popoldne: nogomet C in B lige, biljard
17.00 Aktualno: Ob 5-ih zvečer
17.55 Dok. oddaja Geo
18.25 Variete: La testata
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Aktualno: 10 min., Blob
20.30 Aktualno: Chi l' ha visto? (vodi G. Milella)
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Variete: Il laureato bis (vodita Piero Chiambretti, Enzo Jannacci)
0.30 Dnevnik, pregled tiska
1.10 Variete: Fuori orario
1.15 Šport: tenis ATP indoor

RETE 4

7.30 Nad.: Piccolo amore, 8.00 Valeria in Massimiliano, 9.00 Un volto, due donne; 10.00 Zingara, 10.30 Renzo in Lucia; 11.45 La forza dell' amore, vmes (11.30) dnevnik
12.30 Nan.: A cuore aprto
13.30 Dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
14.15 Nad.: Sentieri
15.00 Film: Gli sposi dell' anno secondo (kom., i. J.-P. Belmondo, L. Antonelli)
17.15 Aktualno: Perdonami
18.00 Aktualne teme Giorno per giorno - Dan za dnem
19.25 Dnevnik in vreme
19.55 Variete: Game Boat
20.40 Film: Firefox - Volpe di fuoco (pust., ZDA '82, r.-i. Clint Eastwood)
23.10 Film: Drum, l' ultimo mandingo (dram., ZDA '76, i. K. Norton), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
8.45 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.30 Televizijsko sodišče Forum (vodita R. Dalla Chiesa, S. Licheri)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)
14.15 Aktualna odd. o ženski problematiki: Eva contro Eva (vodi M. De Filippi)
15.15 Variete: Casa Castagna
16.00 Otroški variete Bim Bum Bam in risanke
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto! (vodi Iva Zanicchi), 19.00 La ruota della fortuna (vodita Mike Bongiorno, A. Elia)
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio, Enzo Jacchetti)
20.40 Film: La morte si fa bella (fant., ZDA '92, r. R. Zemeckis, i. M. Streep, Goldie Hawn, B. Willis)
22.45 Dnevnik
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (0.00) dnevnik Tg5
1.30 Sgarbi quotidiani
1.45 Striscia la notizia
2.00 Pregled tiska
2.30 Aktualno: Target

ITALIA 1

7.00 Otroški variete
9.15 Nan.: Super Vicky, 9.45 genitori in blue jeans, 10.20 MacGyver
11.25 Aktualno: Village
11.30 Nan.: T.J. Hooker
12.25 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio
13.00 Variete za najmlajše, vmes risanke
14.30 Varieteja: Colpo di fulmine, 15.00 Generazione X
16.20 Aktualne zanimivosti: Village
16.20 Nan.: Bayside School, 16.45 Beverly Hills (i. J. Priestley, S. Doherty), 17.45 Primi baci
18.30 Odprti studio, vreme, 18.45 Šport studio
19.05 Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air (i. Will Smith)
20.30 Film: Tartarughe Ninja 3 (fant., ZDA '93, i. S. Wilson, S. Shimano)
22.30 Variete: Mai dire gol del lunedì
23.40 SPort: Pokal prvakov
0.30 Aktualno: Fatti e misfatti
0.40 Italija 1 šport
1.50 Nan.: I segreti di Twin Peaks
3.00 Film: Sai cosa faceva Stalin alle donne? (It. '69)

TELE 4

13.30 19.30, 22.00, 0.05 Dogodki in odmevi
14.55 Nad.: Fiori d' arancio
20.10 Dokumentarec
20.30 Nan.: Missione impossibile, 21.20 Un eroe da 4 soldi
21.55 Gospodarstvo
22.35 Caffè dello sport

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 0.30 Dnevnik, 13.15, 19.50 Šport
13.30 The Lion Trophy Show
14.00 Film: Luce nella piazza (kom., ZDA '62)
16.00 Varieteja: Tappeto volante, 18.00 Zap zap
18.30 Nan.: Parker Lewis
20.30 Film: Una calibro 20 per lo specialista (krim., '74)
22.55 Film: La mia pistola per Billy (vestern, ZDA '73)
1.30 Nan.: Agencija Rockford

Slovenija 1

10.00 Videostrani
10.10 Hudobni graščak, 1. del lutkovne igrice
10.30 Pritlikavčki, 12., zadnji del angleške nadaljevanke
11.00 Ciklus filmov Matjaža Klopčiča: Moj ata socialistični kulak, pon.
13.00 Poročila
13.05 Novice iz sveta razvedrila, pon.
13.50 Tedenski izbor: Utrip
14.05 Zrcalo tedna
14.20 Za tv kamero
14.35 Forum
14.50 Nedeljska reportaža
15.20 Večerni gost: prof. Stephen Koch
16.20 Dober dan, Koroška, pon.
17.00 TV Dnevnik 1
17.10 Radovedni Taček
17.40 Allis, napisano z -is, 3. del švedske serije
18.10 Simpsonovi, 22. del
18.30 Lingo, tv igrica
19.05 Risanka
19.15 Žrebanje 3 x 3
19.30 TV Dnevnik 2
20.05 Noro zaljubljena, 21. del ameriške nanizanke
20.30 Pro et contra
21.20 Zasebno življenje rastlin
22:20 TV Dnevnik 3
22.50 Cosbyjevi primeri, naniz.
23.35 Svet poroča
0.05 Poročila

Slovenija 2

9.00 Euronews
9.40 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov, angleščina, 9. del
10.05 Ljudje in zemlja
10.35 Turistična oddaja
10.55 V žarišču, pon.
11.10 Policisti s srcem, 17. del avstralske nanizanke
11.55 Teater Paradižnik
12.55 Sobotna noč
14.55 Studio City
16.40 Noro zaljubljena, 20. del
17.05 Učitelj, 20. del francoske nadaljevanke
17.55 Včeraj, danes, jutri
18.00 Po Sloveniji
18.45 Sedma steza
19.15 Angleška glasbena lestvica
20.10 Osmi dan
20.40 Joe proti vulkanu, film
22.20 Brane Rončel izza odra
23.50 Euronews

KOPER

16.00 Euronews
16.30 Nedeljski športni dnevnik
16.50 Globus
17.30 TVD mladi
18.00 Slovenski program Studio 2 šport
18.45 Primorska hronika
19.00 Vsedanes
19.30 Istra in...
20.00 Goli Evrope
20.30 »Il piacere degli occhi« - tedenska oddaja o filmu
21.00 Alica, evropski kulturni magazin
22.00 Vsedanes
22.15 Euronews
22.30 Sportel, oddaja o zamejskem športu

Hrvaška 1

12.00 Dnevnik
12.20 Ljubezen, 193. del nadaljevanke
12.45 Poletje iz spominske knjige, pon. am. filma
14.35 Otroški program: Srečanje s pisateljem
15.05 Poročila
15.10 Zgodba
15.40 Mala delavnica
17.45 Kristalno cesarstvo, 70. del am. nadaljevanke
18.15 Kolo sreče
18.50 Kažipot
19.30 Dnevnik
20.10 Živa resnica
20.40 Zvezde nad: Pero Kvrgić
22.20 Dnevnik
22.40 Slika na sliko
23.10 Amerika, češki film
00.40 Poročila

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Odrske luči; 22.30 Slovenski pevci šansonov in evergrinov; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prireditev; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Opoldne; 13.00 Do 13-ih; 14.00 Drobtinice; 14.45 Gost; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 16.40 Tema popoldneva; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.40 Ekonomska politika; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Globus; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 17.30, 19.30 Dnevnik; 6.30 Jutanjik; 7.00 Kronika, 7.30 Pregled tiska; 7.40 Noč in dan, OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.05 Pozdfrav voditelja; 8.15 Na rešetu; 8.45 Delo, Pesem tedna; 9.00 Kulturne napovedi; 9.40 Hit dneva; 9.45 Odgovori na «rešeto»; 10.40 Power play; 10.45 Zanimivost; 11.00 V podaljšku; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... razvedrilni pr.; 15.00 Power play; 15.15 Hit dneva;15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Bla-bla radio; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.35 Pred naše mikrofone;10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.40 Souvenir d' Italy; 11.00 Ri-belli e dannati; 11.15 Dialog; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Tuttoscuola; 15.00 Fonorizzonte;Ob 16-ih;18.45 Magic bus; 19.45 Šport; 20.00 RMI.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz Četrtkovih srečanj: Zgodbe Lipeta Kosca; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Oblomov (r. M. Prepeluh, 56.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govor; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Znanstvene raziskave: študent naj bo!; 18.35 Glasbeni predah; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Občine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila;11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja (Horoskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Majhen narod s krepkimi gospodarskimi temelji.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Prednaročnina za leto 1996 - 300.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373
žiro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREME IN ZANIMIVOSTI

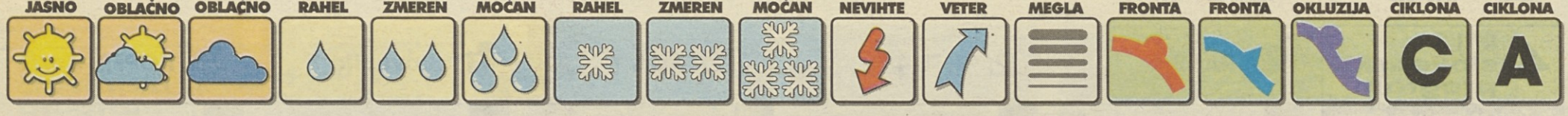

VREMENSKA SLIKA

Nad Atlantikom in zahodno Evropo je območje visokega zračnega pritiska, nad vzhodno Evropo in srednjim Sredozemljem pa ciklonsko območje s hladno fronto. Nad našimi kraji se ob severnih vetrovih zadržuje hladen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

Slovenija: Delno jasno bo z zmerno oblačnostjo. Predvsem v gorah se bodo pojavljale posamezne snežne plohe.

Sosednje pokrajine: Ob Jadranu in severni Italiji bo precej jasno, drugod delno jasno z zmerno oblačnostjo. Veter bo oslabel.

JUTRI

V Sloveniji: Delno jasno bo in hladno, v gorah so še možne posamezne snežne plohe.

Obeti: V torek bo precej jasno in še vedno hladno.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.37 in zašlo ob 17.52. Dan bo dolg 11 ur in 15 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 16.12 in zašla ob 5.19. Ščip bo 5. marca, ob 10. uri in 23 minut.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	2. 3 povprečna 6.00-7.00	1. 3 24-urna	max. urna
Ljubljana Bežigrad	-	-	-
Trbovlje	33	-	-
Zagorje	58	-	-
Hrastnik	10	-	-3
Maribor	-	-	-

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena bo ugoden in spodbuden. Potreba po spanju se bo povečala, spanec pa bo globok in sproščujoč.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	120
Rogla	180
Zatrnik	120
Vogel	175
Krvavec	120
Kranjska gora	60 do 80
Kanin	do 355
Cerkno	150

Na omenjenih smučiščih naprave obratujejo. Na Mariborskem Pohorju je nočna smuka možna do 21. ure, v Libojah pri Žalcu do 18. ure in na smučiščih Straža na Bledu in Rimski vrelec do 20. ure. Tekaške proge so urejene na Kopah, Veliki planini, Rogli, Kaliču, Pokljuki, v Kranjski gori, Logatcu, Mariborskem Pohorju, Rogu, Črmošnjicah in Sodražici. Sankališča so urejena na Mariborskem Pohorju, v Kranjski gori, na Zatrniku, Krvavcu, na Kliču in v Logatcu. Dostop do Ivarčko Osvena je možen z zimsko opremo.

TEMPERATURE IN VIŠINE SNEGA V GORAH

	°C	
500 m	1	
1000 m	-3	150 cm
1500 m	-10	do 180 cm
2000 m	-15	
2500 m	-18	280-380 cm
2864 m	-22	

Tveganje pred snežnimi plazovi je splošno in stalno. V visokogorju Julijskih Alpah je 4. stopnje, drugod 3. po petstopenjski lestvici. Sneg se se ni dobro sesedal. Veter je napihal nove zamete in opasti, ki so se zelo nestabilne in se ob najmanjši dodatni motnji lahko splazijo. Snežna odeja je mehka in se globoko predira, tako da je tudi gibanje v gorah močno oteženo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Protest zaradi zdravila zoper aids

CHICAGO - Kljub četrtkovim protestom približno 40 aktivistov za boj proti aidsu pred institutom Abbott Laboratories Inc. v francoskem St. Remyju v institutu ne nameravajo podpreti programa za preizkus poskusnega zdravila proti aidsu, imenovanega ritonavir. Aktivisti so od izdelovalca zdravil zahtevali, naj pospeši dobavo zdravila v Evropo. Predstavniki Abbotta, ki ima sedež v Chicagu, so povedali, da ne nameravajo razširjati programa, ki predvideva distribucijo zdravila ritonavir dva tisoč najhuje obolelim za aidsom.

Za zdaj sicer še nikjer niso odobrili prodaje zdravila, ki ima blagovno znamko norvir, vendar je svetovalni organ urada za prehrano in zdravila predlagal, naj to stori.

Raziskave so pokazale, da ritonavir sam ali v kombinaciji z drugimi zdravili proti aidsu zmanjšuje navzočnost virusa, kar podaljšuje bolnikovo življenje. Ritonavir sodi med nova zdravila, ki blokirajo encim proteazo, ki pospešuje razmnoževanje virusa HIV. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so tovrstna zdravila najučinkovitejša v kombinaciji z drugimi zdravili.

Decembra so v Abbottu objavili program, po katerem naj bi zdravilo dobilo 1200 naključno izbranih ameriških in 800 neameriških bolnikov. V ZDA so program začeli izvajati konec januarja, zdravila za približno sto francoskih bolnikov pa pričakujejo na začetku marca.

Reci aaa...

Zoolog Hardin se ukvarja z vprašanjem komuniciranja med nilskimi konji (Telefoto AP)

Protest turških študentov

CARIGRAD - Neka turška agencija sporoča, da je na stotine turških študentov protestiralo proti visokim šolninam. Študenti so zavzeli neko zgradbo v študentskem naselju, kjer so prebili noč z vzklikanjem sloganov in petjem, do nasilja pa ni prišlo.
Drugod po državi so študenti vzklikali slogane in v znamenje nacionalnega protesta proti zvišanju šolnin v parlamentu razobesili zastavo.

Status Quo tožili radijsko postajo

LONDON - Britanska veteranska rockovska skupina Status Quo, ki je pred nedavnim praznovala tridesetletnico delovanja, radijsko postajo Radio One toži za 250 tisoč funtov, ker postaja krši pogodbo iz leta 1992, ki jo zavezuje, da mora vrteti skladbe z lestvice Top 40. Nanjo je uvrščena skladba Fun, Fun, Fun, ki jo je Status Quo posnel s skupino Beach Boys. Predstavnik BBC-jeve radijske postaje je povedal, da je njen program namenjen mladostnikom, zato vrtijo modernejšo glasbo. Pevec ansambla Status Quo Francis Rossi je odgovoril, da glasbeni uredniki niso plačani za to, da izbirajo glasbo po okusu poslušalcev, ampak za to, da vrtijo skladbe z lestvice Top 40.

Ugrabitev v Kostariki

SAN JOSE - Družini Švicarke Regule Susane Siegfried in Nemke Nicole Fleuchaus, ki so ju v Kostariki v bližini meje z Nikaragvo gverilci ugrabili pred dvema mesecema, sta izjavili, da bosta skušali navezati stike z ugrabitelji. Ti so za izpustitev 50-letne Siegfriedove in 20-letne Fleuchausove zahtevali milijon dolarjev. Kljub opozorilom kostariških oblasti, da je potovanje po oddaljenih krajih v državi nevarno, sta družini odločeni rešiti ženski. Ugrabitelje sta prek lokalnih medijev prosili, naj dokažejo, da sta Susana in Nicola še živi. Hkrati so tudi obljubili, da policija ne bo sodelovala pri iskanju, kot je potrdil tudi predsednik Jose Maria Figueras. V svojem zadnjem sporočilu so ugrabitelji od vlade zahtevali, naj na pogajanja za izpustitev nemške in švicarske turistke pošlje duhovnika, vendar so oblasti njihovo zahtevo zaradi nevarnosti zavrnile.

Masten honorar za neobljavljeno knjigo

NEW YORK - Sodnica Irma Gammerman je odločila, da založniška hiša Random House dolguje britanski igralki Joan Collins 925 tisoč dolarjev, kar z obrestmi znese 1,3 milijona dolarjev. Kot je znano, je Collinsova že dobila predujem v višini 1,2 milijona dolarjev, založba pa ji ostalega honorarja ni hotela izplačati, ker je bilo njeno delo »neprimerno za objavo«; zanj naj bi sicer dobila 2,5 milijona dolarjev.

Pisana čaplja

Sivo-modro čapljo, ki živi v Kaliforniji, marsikdo zamenjuje z žerjavom, ki ji je sicer podoben, a je mnogo manjši